

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 14.03.2022

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kokouksessa saadut selostukset	5
4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset	6
5 § Kaupunginvaltuuston 28.2.2022 pitämän kokouksen täytäntöönpanot	7
6 § Yksityishenkilön vahingonkorvausvaatimus	9
7 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 7 / 2022	11
8 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 16 / 2022	13
9 § Oikaisuvaatimus opetus- ja kulttuuriministeriön tarkistuspäätökseen opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksista vuodelle 2021	15
- Opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2021 valtionosuuden tarkistuspäätös	17
10 § Oikaisuvaatimus opetus- ja kulttuuriministeriön päätökseen opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksista vuodelle 2022	18
- Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus vuodelle 2022	20
11 § Vantaan kaupungin osallistajat ystävyyskaupunki Salgótarjánin 100-vuotisjuhlatilaisuuteen 19.-21.8.2022	21
- Kutsu, Salgotarjan 100 vuotisjuhla	22
12 § Henkilöstökertomus 2021	23
13 § Nuorisovaltuuston edustajan ja varaedustajan nimeäminen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan	26
14 § Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022-2025	27
- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022-2025	29
- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022-2025 tausta-aineisto	47
- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022-2025 taulukko luonnos	77
15 § Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja viiden muun valtuutetun aloitteeseen kaupunginvaltuuston kokousruokailujen muuttamisesta kasvisruuaksi	79
- Allekirjoitettu vihreän valtuustoryhmän ja viiden muun valtuutetun aloite kaupunginvaltuuston kokousruokailujen muuttamisesta kasvisruuaksi	82
16 § Vastaus Eve Rämön ja Funda Demirin sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa aloittaa nimikkeiden neutralisoinnin	84
- Eve Rämön ja Funda Demirin sekä 16 muun valtuutetun aloite Vantaa aloittaa nimikkeiden neutralisoinnin	86
17 § Vastaus Vaula Norrenan ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen selvitys työsetelikokeilusta alle 25-vuotiaille työttömille	87
- Vaula Norrenan ja 18 muun valtuutetun aloite selvitys työsetelikokeilusta alle 25-vuotiaille työttömille	89
18 § Vastaus Tuukka Saimenin ja Kai-Ari Lundellin sekä 10 muun valtuutetun aloitteeseen pitkäaikaistyöttömien työllistämisen tukemiseksi Vantaan kaupungin on perustettava henkilöstövuokrausyksikkö tai yhtiö	91

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 14.03.2022

- Tuukka Saimen ja Kai-Ari Lundell sekä 10 muun valtuutetun aloite pitkäaikaistyöttömien työllistämisentukemiseksi Vantaan kaupungin on perustettava henkilöstövuokrausyksikkö tai yhtiö	95
19 § Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa	97
- Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa	99
- Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 18.01.2022: Yhteishallintolain uudistus	103
20 § Vantaan kaupungin lausunto kunnan jäsenen esityksestä kuntarajan siirtämiseksi Länsisalmessa	108
- Lausunto kuntalaisaloitteen esityksestä kuntarajan siirtämiseksi Länsisalmessa	110
- Hakemus kuntarajan siirtämiseksi, Timo Färmin kuolinpesä, henkilötiedot peitetty	112
- Hakemus kuntarajan siirtämiseksi / kartta	114
21 § Vantaan kaupungin lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta	115
- Vantaan kaupungin lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta	117
- Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta	120
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	123
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	124
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	125
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus	126
Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	131
Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa	132
Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuusto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa	133



Kaupunginhallituksen kokous

Aika 14.3.2022 klo 17.00–19.15

Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Rehnström Kristian	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	-	Haapalainen Tuija	x
Niikko Mika, II varapuheenjohtaja	x (klo 17.00–19.15, § 1–20)	Virkamäki Pekka	
Abdi Faysal	x	Hilden Joni	
Karinen Ville	x	Nguyen Chau	
Kasonen Mika	x	Hakala Heli	
Kaukola Ulla	-	Vesa Tiina	-
Lundell Kai-Ari	x	Aidanjuuri-Niemi Tanja	
Luukkala Pirjo	x	Nummela Nina	
Norrena Vaula	x	Seppänen Tia	
Raja-Aho Maarit	x	Kanerva Sami	
Rokkanen Sakari	x	Orpana Anitta	
Saimen Tuukka	x	Kärki Niilo	
Tammi Visa	x	Kähkönen Osmo	
Valtanen Hanna	x	Kuusela Minna	
Nuorisovaltuuston edustaja		Varajäsenet	
Godlewski Filip	x		
Muut osallistujat			Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja			x (klo 17.00–18.00, 18.25–19.15, § 1–3, 10–21)
Kaira Lauri, valtuuston I varapuheenjohtaja			x
Veltheim Erika, valtuuston II varapuheenjohtaja			x (klo 17.25–19.15, § 3–21)
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja			x
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja			x
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja			x
Westlin Henry, apulaiskaupunginjohtaja vs.			x
Lahnalampi-Lahtinen Minna, apulaiskaupunginjohtaja vs.			x
Kalmari Mari, viestintäjohtaja			x
Sevón Minna, talous- ja strategiajohtaja vs.			x
Kolju Niina, kaupunginlakimies vs.			x
Tala Lotta, hallintosihteeri			x
Toivonen Janne, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä			x
Jokinen Eeva, hallintoasiantuntija			x
Tammelin Emma, hallinnonharjoittelija			x



Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Janne Toivonen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 21.3.2022, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 19 ja 21 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Sakari Rokkanen

Hanna Valtanen

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 23.3.2022, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.



1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.



2 §

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 21.3.2022 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Karinen Ville	
Kasonen Mika	
Kaukola Ulla	
Lundell Kai-Ari	
Luukkala Pirjo	
Niikko Mika	
Norrena Vaula	14.2.2022
Raja-Aho Maarit	14.2.2022
Rokkanen Sakari	14.3.2022
Saimen Tuukka	
Tahvanainen Säde	28.2.2022
Tammi Visa	28.2.2022
Valtanen Hanna	14.3.2022

- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 23.3.2022 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita Sakari Rokkanen ja Hanna Valtanen pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 21.3.2022 klo 16.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 23.3.2022 lähtien.



Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 3

Käsittely:

Kokouksessa annettiin seuraavat selostukset:

- Tilannekatsaus lumenaurauksesta ja katujen kunnossapidosta lumitalvena 2022, kaupungininsinööri Henry Westlin.
- Tilannekatsaus aiheina koronavirustilanne, Ukrainan kriisi: Vantaan kaupungin varautuminen ja väestönsuojelu Vantaalla, kaupunginjohtaja Ritva Viljanen.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.



4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset

RV/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Kaupunginjohtajan päätökset

- § 22 Erityisavustuksen hakeminen ikääntyneiden asumisen kehittämiseen
- § 23 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen 2021 / Liike Nyt Vantaan valtuustoryhmä
- § 25 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2021 / Vihreä valtuustoryhmä

Hankintajohtajan päätökset

- § 18 Ensihoidon johtoauton hankinta Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle (138 399 euroa, alv. 0 % ja ilman autoveroa)
- § 19 Sähköautojen latauspisteiden rakentaminen sekä sähköautojen lataukset operaattorin kanssa tehtävien sopimusten hankinta (400 000 euroa, alv. 0 %) liittyminen Hanselin kilpailuttamaan DPS sopimukseen

Tietohallintojohtajan päätös

- § 44 Vantaan kaupungin it-laitteiden ja tarvikkeiden hankinta Hansel oy:n tietokoneet 2021-2025 dynaamisen hankintajärjestelmän sisäisellä kilpailutuksella (3 337 824,72 euroa)

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainittuja ottamiskelpoisia päätöksiä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 3/18.2.2022

Kaupunginjohtajan päätös

- § 26 Kulttuurin ja liikunnan vetovoimatapahtumat 2022

Hankintajohtajan päätökset

- § 20 Option käyttö polttoainehankinnoissa (kaasut) jakeluasemilta (30 000 euroa, alv. 0 %)
- § 21 Päätös sitoutumisesta Hanselin Kausijulkaisujen välityspalvelut 2023–2025 (2027) yhteishankintaan (140 000 €/vuosi alv 0 %)

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu



5 § Kaupunginvaltuuston 28.2.2022 pitämän kokouksen täytäntöönpanot

RV/JT

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 28.2.2022 päätökset seuraavissa asioissa:

- 4 § Eron myöntäminen Pirkko Kotilalle kaupunkiympäristölautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- 5 § Eron myöntäminen Ann-Christine Teirille Sydkustens landskapsförbund r.f. -maakuntaliiton liittokokouksen 2021–2025 varaedustajan tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- 6 § Eron myöntäminen Ann-Christine Teirille kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielisen jaoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- 7 § Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset
- 8 § Vantaan kaupungin kaksikielisyysohjelma 2022–2025
- 9 § Resurssiviisauden tiekartan päivitys 2021
- 10 § Nouseva eurooppalainen innovaatiokaupunki -palkintosumman käyttö
- 11 § Vastaus Tuukka Saimenin ja Mika Kasosen sekä 24 muun allekirjoittajan aloitteeseen Vantaan raitiovaunuhankkeen suunnittelun välittömästä pysäyttämisestä
- 12 § Vastaus Emmi Pajusen ja Eve Rämön sekä 27 muun valtuutetun aloitteeseen kotihoidontuen Vantaa-lisän muuttamisesta joustavammaksi
- 13 § Vastaus Jouko Jääskeläisen ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen lasten kotihoidon tuen korottamisesta ja tuen maksuajan pidentämisestä
- 14 § Markku Weckmanin ja 19 muun valtuutetun aloite ulkopuolisen asiantuntijan arvio ja ehdotus Vantaan kestävä talouden ohjelmaksi
- 15 § Eva Tawasolin ja 5 muun aloite Vantaan tulee katkaista suhteet Venäjän ja venäläisten tahojen kanssa
- 16 § Eva Tawasolin ja 11 muun valtuutetun aloite Vantaa auttamaan sodan uhreja
- 17 § Eeva Tikkasen ja 28 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatukselle lisätilaa Nikinmäkeen
- 18 § Suvi Karhun ja 25 muun valtuutetun aloite Koivupäähän kevyen liikenteen väylä
- 19 § Vasemmistoliiton valtuustoryhmä ja 4 muun valtuutetun aloite Vantaan varautuminen Ukrainan sodan seurauksiin
- 20 § Elina Nykyrin ja 20 muun valtuutetun aloite esteetön uimaranta Vantaalle
- 21 § Kokoomuksen valtuustoryhmän ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan on ryhdyttävä toimenpiteisiin nuorten rikollisjengiytymiskehityksen lopettamiseksi

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 2/28.2.2022 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:



Päätetään

- a) todeta, että kaupunginvaltuuston 28.2.2022 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön,
ja
- b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ ao. toimialat



6 §

Yksityishenkilön vahingonkorvausvaatimus

VD/12098/03.01.02.00/2021

RV/NK/JT

Yksityishenkilö on esittänyt vahingonkorvausvaatimuksen, jossa hän vaatii Vantaan kaupunkia korvaamaan hänelle 30 000 euroa tietosuojaloukkauksen vuoksi. Korvauksen hakija katsoo, että kaupunginlakimies on käsitellyt perusteettomasti häntä ja hänen läheisiään koskevia tietoja ja että hänen viesteistään on muodostettu laiton henkilörekisteri.

Vantaan kaupungin viranhaltija ja työntekijä voi käsitellä henkilötietoja siinä laajuudessa kuin se on tarpeen ja välttämätöntä hänen tehtäviensä hoitamiseksi. Henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuojasäännöksiä sekä salassapitoa koskevia säännöksiä hyvän hallintotavan edellyttämällä tavalla. Kaupunginlakimiehen tehtäviin kuuluu koko kaupungin juridinen neuvonta.

Vaatimuksessa viitataan kaupunginjohtajan vuonna 2015 tekemään päätökseen, jonka korvauksen hakijan mukaan kaupunginjohtaja on tehnyt virheellisesti toimivaltansa ylittäen. Kaupunginjohtaja on päättänyt, että korvauksen hakijan yhteydenotot käsitellään keskitetysti. Tätä tarkoitusta varten korvauksen hakijan lähettämät sähköpostit on pyydetty siirtämään tiettyyn sähköpostiosoitteeseen, johon on rajattu pääsy. Sähköpostikansio ei muodosta omaa henkilörekisteriä, vaan on osa kaupungin hallinnollista rekisteriä, joka voi olla useammalla eri alustalla.

Mainitulla kaupunginjohtajan päätöksellä ei ole oikeudellista merkitystä arvioitaessa kaupungin korvausvastuuta hakijan esittämällä perusteilla. Todettakoon kuitenkin, että kaupunginjohtajan tehtävänä on johtaa kaupungin hallintoa ja päättää niistä asioista, jotka koskevat useampaa kuin yhtä toimialaa. Päätös tehtiin tarkoituksenmukaisuussyistä tarkoituksena parantaa suuren massan asian hallintaa. Päätös on kaupungin sisäinen työnjohdollinen määräys työn organisoimiseksi. Työnantajalla on oikeus määrätä, miten hallinto-organisaation sisällä työtä tehdään. Työnjohto-oikeuden perusteella annettu päätös ei ole muutoksenhakukelpoinen, eikä se myöskään sisällä sellaista ratkaisua, josta tulisi kuulla. Vaikka päätös kohdistuu korvauksen hakijaan, se ei kuitenkaan koske hänen oikeutta, velvollisuutta tai etua sillä tavoin, että hänet katsottaisiin asianosaiseksi.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Vahingonkorvausvaatimuksessa hakija ei ole osoittanut, että yksilöimätön vahinko olisi millään tavoin syntynyt Vantaan kaupungin menettelystä henkilötietojen käsittelyssä.

Tietosuojavaltuutetun toimiston näkemyksen mukaan ohjattaessa sähköpostiviestit yhteen paikkaan ei rikota tietosuojasäännöksiä.

Em. oikeudellisen arvion perusteella lakiasiat ja päätösvalmistelun lakimies toteaa, että Vantaan kaupunki ei ole korvausvelvollinen ja esittää, että hakijan korvausvaatimus tulisi hylätä.

Vahingonkorvausvaatimus ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.



Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hylätä edellä mainituin perustein yksityishenkilön vahingonkorvausvaatimus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

lakimies Niina Kolju, puh. 040 5149 558, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)



7 §

Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 7 / 2022

VD/11763/03.01.02.00/2021

RV/HN/JT

Hakija on toimittanut Vantaan kaupungille vaatimuksen, jolla hän vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 7 / 2022 oikaisemista. Alun perin hakija on esittänyt Vantaan kaupungille 1.172,40 euron vahingonkorvausvaatimuksen Simonkylän vanhustenkeskuksessa kadonneen hammasproteesin korvaamiseksi.

Vahinkorahaston asiamies on 11.1.2022 tekemällään päätöksellä § 7 / 2022 hylännyt hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että hammasproteesin katoaminen ei ole johtunut Simonkylän vanhustenkeskuksen henkilökunnan tuottamuksesta. Nyt käsiteltävässä oikaisuvaatimuksessa hakija edelleen vaatii, että Vantaan kaupungin on suoritettava vahingonkorvauksena hakijalle kadonneen hammasproteesin kustannukset alkuperäisen vaatimuksen mukaisesti.

Hakija on esittänyt oikaisuvaatimuksensa perusteeksi oikaisuvaatimuksessaan muun muassa, että Vantaan kaupungin intervallijaksolle tuleville asiakkaille ei ole ohjeistettu, että tulisivat hoitojaksolle ilman hampaita ja kuulolaitteita, koska niiden kadotessa kaupunki ei korvaa hävinnyttä omaisuutta.

Vahinkorahaston asiamies toteaa, että vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuus perustuu useimmissa tapauksissa ns. isännänvastuuseen. Vahingonkorvauslain 3 luvun 1 ja 2 §:n mukaan kunta on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka kunnan työntekijä tai viranhaltija virheellään tai laiminlyönnillään työssä on aiheuttanut.

Asiassa esitetyn lausunnon perusteella, proteesit ovat kadonneet intervallijakson aikana 12.10. – 19.10.2021. Asiakkaan proteesit on viety järjestelmään 12.10.2021 tulomerkintä, yläproteesi pestään päivittäin, 16.10.2021 merkintä, yläproteesi hukassa, ei löydy etsinnöistä huolimatta, 19.10.2021 merkintä, omainen on hakenut ja yläproteesi hukassa. Proteeseja on henkilökunnan toimesta etsitty usean päivän ajan, tarkistettu kuntoutujan huoneen, että myös muiden kuntoutujien huoneet niitä löytämättä. Yksikkö on lyhytaikaisyksikkö, jossa kuntoutujat käyvät eri pituisilla jaksoilla. Kuntoutujien vointi vaihtelee, pääosin ovat itsenäisesti liikkuvia ja muistisairaita. Yksikön huoneiden ovet eivät ole kiinni itsemääräämisoikeuden vuoksi ja välillä käy niin että muistisairas kuntoutuja eksyy väärään huoneeseen ja ottaa sieltä mukaansa ei hänelle kuuluvia tavaroita. Henkilökunnalla ei ole tarkkaa tietoa, milloin tarkalleen proteesi on kadonnut.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.



Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 7 / 2022.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



8 §

Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 16 / 2022

VD/12589/03.01.02.00/2021

RV/HN/JT

Korvauksenhakija (jäljempänä hakija) on toimittanut 21.2.2022 Vantaan kaupungille vaatimuksen, jolla hän vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 16 2022 oikaisemista.

Alun perin hakija on 8.12.2021 esittänyt Vantaan kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen ajoneuvonsa öljypohjalle syntyneiden vaurioiden osalta. Hakija vaati korvattavaksi ajoneuvon tilapäispaikkauksesta sekä korjauksesta syntyneitä kuluja. Vahinkorahaston asiamies on 31.1.2022 hylännyt hakijan esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei ole kyetty osoittamaan kaupungin tuottamusta.

Nyt käsiteltävässä oikaisuvaatimuksessa hakija edelleen vaatii vahingonkorvauksena ajoneuvon korjauskustannukset kilpailutetun hinnan mukaisesti, yhteensä 1446 euroa.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Tieliikennelain 3 §:n mukaan tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Saman lain 5 §:n mukaan ajoneuvon nopeus ja etäisyys toiseen tienkäyttäjään on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioiden tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa, ja se on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 3 §:n mukaan kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Hallituksen esityksen (HE 281/2004) mukaan kadun kunnossapidosta vastaavan voidaan katsoa olevan vahingonkorvausvelvollinen, jos tämän havaitaan laiminlyöneen velvollisuutensa pitää katu liikenteen tarpeiden mukaisessa tyydyttävässä kunnossa. Tällaiseksi laiminlyönniksi voidaan katsoa esimerkiksi viivyttely kadulta vaadittavan kunnossapitotason saavuttamisessa.

Hakijan alkuperäisen kertomuksen mukaan vahinko on syntynyt korotetun suojatien yli ajettaessa. Kaupunki on hakijan korvausvaatimuksen seurauksena tarkistanut kohteen ja tehnyt omia ajokokeitaan, joiden seurauksena ei todettu puutteita suojatien rakenteissa tai kunnossapidossa. Kokeissa ei myöskään todettu ajoneuvon pohjan kiinniottamisen riskiä suojatien yli suurinta sallittua ajonopeutta ajettaessa. Kokeet suoritettiin kaupungin omalla henkilöautomallisella leasingajoneuvolla, jossa on tavanomaisena pidettävä maavara.

Asiassa ei ole voitu osoittaa kaupungin tuottamusta eikä tämän syy-yhteyttä vahingon syntymisen taustalla. Kyse ei ole myöskään ankaran vastuun tilanteesta, jossa korvausvastuu syntyisi tuottamuksesta riippumatta. Hakija ei ole oikaisuvaatimuksessaan tuonut esille mitään sellaisia



ratkaisevia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Oikaisuvaatimus on täten hylättävä.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 16 / 2022.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



9 §

Oikaisuvaatimus opetus- ja kulttuuriministeriön tarkistuspäätökseen opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksista vuodelle 2021

VD/10284/02.03.01.00/2020

RV/HP/JT

Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt 31.12.2021 opetus- ja kulttuuritointa varten kunnille käyttökustannuksiin myönnettävän valtionosuuden tarkistuksesta vuodelle 2021 (VN/27874/2020-OKM-2). Valtionosuus myönnetään perustuen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (1705/2009, rahoituslaki). Rahoituslain 50 §:n 2 momentin mukaan valtionosuuspäätös tarkistetaan varainhoitovuoden lopulla keskimääräisten opiskelijamäärien mukaiseksi lukuun ottamatta esi- ja perusopetusta ja ammatillista koulutusta. Vantaan kaupungin osalta tarkistuspäätöksen mukainen opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtionosuus on 23 800 187 euroa vuonna 2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös on kirjattu saapuneeksi kaupungin kirjaamoon 17.1.2022. Oikaisuvaatimus on tehtävä kolmen kuukauden kuluttua päätöksen tiedoksisaannista.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 6 §:n mukaan kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää tyytymisestä valtionosuuksia ja -avustuksia koskeviin päätöksiin. Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää muutoksen hakemisesta valtionosuutta koskevaan päätökseen.

Tarkistuspäätöksessä on käytetty Koski-tietojärjestelmästä poimittuja tietoja valtionosuuden laskennassa. Osassa lukion aineopiskelijoiden suorittamissa kursseissa on ollut virheellinen rahoitustieto. Tämän vuoksi valtionosuuspäätöksessä on huomioitu aineopiskelijoiden suorittamia kursseja 19 kappaletta lukumäärän olevan todellisuudessa 167 kurssia. Aineopiskelijoiden suorittamista kursseista lasketaan laskennallinen opiskelijamäärä, jonka perusteella valtionosuusrahoitus lasketaan aikuisten lukiokoulutuksen osalta. Edellä mainitusta kurssimäärästä tulee laskennallisena opiskelijamääränä noin 11. Lukiokoulutuksen aikuisten oppimäärän yksikköhinta on 4051,88 euroa valtionosuuslaskennassa.

Rahoitustietojen merkinnöistä on toimialalla ohjeistettu lukioita, jotta tiedot jatkossa siirtyvät oikein.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hakea oikaisua opetus- ja kulttuuriministeriön 31.12.2021 tarkistuspäätökseen vuoden 2021 valtionosuuksista edellä esitetyin perustein,
- b) tyytyä opetus- ja kulttuuriministeriön päätökseen muilta kuin oikaisuvaatimukseen kirjattavalta osin, ja
- c) valtuuttaa kasvatuksen ja oppimisen toimiala valmistelevaan ja lähettämään oikaisuvaatimus liitteineen opetus- ja kulttuuriministeriöön määräaikaan mennessä.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2021 valtionosuuden tarkistuspäätös



Täytäntöönpano: Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja hallintopäällikkö Raakel Tiihonen, 040 515 8831, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

talouspäällikkö Hannu Pessa, 050 302 5187, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)



VALTIONOSUUS/RAHOITUSOVELLUS 2021 *** OPETUS- JA KULTTUURITOIMI *** PVM: 20.12.2021 ***
*** RAPORTTI: VOS6SL21 ***

684

YKSITYISKOHTAINEN LASKELMA KÄYTTÖKUSTANNUKSIIN MYÖNNETYSTÄ
VALTIONOSUUDESTA/RAHOITUKSESTA (EUROA) VUODELLE 2021.

	01	02	03	04	05	06	07
Koulutusmuoto	Laskennall. perusteen yksiköiden lkm	Laskennall. peruste /yksikkö	Valtionos. laskennall. peruste	Rahoi- tus%	Kokonais- rahoitus	Kokonais- rahoitus aiemmin	Kok. rah. muutos aiempaan

@	000923 Vantaan kaupunki						
20050 Perusop: lisäopetus	53,0	8.641,88	458.020	100,00	458.020	458.020	0
20052 Esiopet: pid.oppiv. 5-vuotiaat	23,0	9.670,67	222.425	100,00	222.425	222.425	0
20055 Perusop: aineopetus	108,0	278,35	30.062	100,00	30.062	30.062	0
20068 Perusop: oppiv. ylittäneet	4.151,0	315,50	1.309.641	100,00	1.309.641	1.309.641	0
20074 Perusop: oppiv.yl., arv. korj.	701,0	315,50	221.166	100,00	221.166	221.166	0
20056 Perusop: vaik. keh. vammaiset	93,0	32.647,09	3.036.179	100,00	3.036.179	3.036.179	0
20057 Perusop: muut vammaiset	306,0	20.370,14	6.233.263	100,00	6.233.263	6.233.263	0
20060 Joustavan perusopetuksen lisä	317,0	2.829,64	896.996	100,00	896.996	896.996	0
20067 Perusop: valmistava opetus	3.283,0	1.275,71	4.188.156	100,00	4.188.156	4.188.156	0
20073 Perusop: valm. op., arv. korj.	344,0	1.275,71	438.844	100,00	438.844	438.844	0
20039 Aamu- ja iltapäivätoiminta	133.774,0	26,00	3.478.124	57,00	1.982.531	1.982.531	0
20013 Lukiokoulutus, nuorten oppim.	3.818,0	6.291,74	24.021.863	100,00	24.021.863	23.589.831	432.032
20014 Lukiokoulutus, aikuisten oppim.	229,7	4.051,88	930.649	100,00	930.649	1.120.953	-190.304
20048 Lukiokoul. valmistava koulutus	12,8	8.005,34	102.735	100,00	102.735	76.718	26.017
20078 Lukiok.erityiset koul.tehtävät	1,0	310.863,00	310.863	100,00	310.863	310.863	0
01983 Vantaan musiikkiopisto	41.860,0	82,19	3.440.473	57,00	1.961.070	1.961.070	0
- taiteen perusopetus							
02980 Vantaan kuvataidekoulu	6.601,0	82,19	542.536	57,00	309.246	309.246	0
- taiteen perusopetus							
02040 Vantaan aikuisopisto	35.866,0	84,77	3.040.361	57,00	1.733.006	1.733.006	0
- vapaa sivistystyö							
02040 Vantaan aikuisopisto	2.153,0	84,77	182.510	100,00	182.510	182.510	0
- kotoutumissuunnitelma							
20089 Amm. koulutuksen perusrahoitus	1,0	26.621.108,00	26.621.108	100,00	26.621.108	26.621.108	0
20090 Amm. koulut. suoritusrahoitus	1,0	6.795.536,00	6.795.536	100,00	6.795.536	6.795.536	0
20094 Amm. koul. vaikuttavuusrahoit.	1,0	2.980.830,00	2.980.830	100,00	2.980.830	2.980.830	0
20004 Liikuntatoiminta	233.775,0	12,00	2.805.300	29,70	833.174	833.174	0
20005 Nuorisotyö	83.090,0	15,00	1.246.350	29,70	370.166	370.166	0
28098 Vantaan kaupunginmuseo	10,0	75.652,00	756.520	37,00	279.912	279.912	0
- museoiden perusrahoitus							
28147 Vantaan taidemuseo	6,5	75.652,00	491.738	37,00	181.943	181.943	0
- museoiden perusrahoitus							
20007 Kunnan omarah.osuus lukiokoul.	233.775,0	-86,80	0	100,00	-20.291.670	-20.146.730	-144.940
20093 Kunnan omarah.osuus amm.koul.	233.775,0	-181,97	0	100,00	-42.540.037	-42.540.037	0

000923 Vantaan kaupunki	.	.	94.782.248	.	23.800.187	23.677.382	122.805



10 §

Oikaisuvaatimus opetus- ja kulttuuriministeriön päätökseen opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksista vuodelle 2022

VD/12078/02.03.01.00/2021

RV/HP/JT

Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt 31.12.2021 opetus- ja kulttuuritointa varten kunnille käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta (VN-34157/2021-OKM-1). Valtionosuus myönnetään perustuen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (1705/2009, rahoituslaki). Vantaan kaupungille on myönnetty valtionosuutta 21 742 057 euroa vuodelle 2022. Rahoituslain 50 §:n 2 momentin mukaan valtionosuuspäätös tarkistetaan varainhoitovuoden lopulla keskimääräisten opiskelijamäärien mukaiseksi lukuun ottamatta esi- ja perusopetusta ja ammatillista koulutusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös on kirjattu saapuneeksi kaupungin kirjaamoon 17.1.2022. Oikaisuvaatimus on tehtävä kolmen kuukauden kuluttua päätöksen tiedoksisaannista.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 6 §:n mukaan kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää tyytymisestä valtionosuuksia ja -avustuksia koskeviin päätöksiin. Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää muutoksen hakemisesta valtionosuutta koskevaan päätökseen. Valtionosuuslaskennan perusteina käytetään Koski-tietojärjestelmästä poimittuja suoritettietoja, kuten oppilasmääriä ja suoritettujen kurssien määriä.

Osassa perusopetuksen aineopiskelijoiden tiedoista on ollut virheellinen rahoitustieto Koski-tietojärjestelmässä tietojen poimintapäivänä. Oppilas- ja kurssitiedot ovat olleet poimintahetkellä Koski-järjestelmässä, mutta oppilaan läsnäolotietoon on merkitty rahoitustieto oppilastietojärjestelmään virheellisesti. Valtionosuusrahoitteisia kursseja on ajalla 1.8.2020-31.7.2021 ilmoitettu olevan 10 kpl lukumäärän olevan todellisuudessa 118. Yhden suoritettun valtionosuusrahoitteisen kurssin yksikköhinta on 285,43 €.

Lisäksi omassa tarkastuslaskelmassa on havaittu virheellisiä tietoja lukiokoulutuksen aineopiskelijoiden suorittamien kurssien rahoitustiedoissa, mutta nämä tiedot tarkistetaan toteutuneen mukaisiksi rahoituslain 50:2 §:n mukaan vuoden lopulla, eikä näihin voi nyt hakea oikaisua.

Aiemmin vuoden 2021 joulukuulla on korjattu Koski-tietojärjestelmän virheellisiä merkintöjä kasvatuksen ja oppimisen toimialan toimesta mm. vammaisopetuksen osalta, ja nämä ovat nyt valtionosuuspäätöksessä huomioituina oikein. Rahoitustietojen merkinnöistä on toimialalla ohjeistettu oppilaitoksia, jotta tiedot jatkossa merkitään oikein.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hakea oikaisua opetus- ja kulttuuriministeriön 31.12.2021 päättämiin vuoden 2022 valtionosuuksiin edellä esitetyin perustein,
- b) tyytyä opetus- ja kulttuuriministeriön päätökseen muilta kuin oikaisuvaatimukseen kirjattavalta osin, ja



- c) valtuuttaa kasvatuksen ja oppimisen toimiala valmistelemaan ja lähettämään oikaisuvaatimus liitteineen opetus- ja kulttuuriministeriöön määräaikaan mennessä.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Opetus- ja kulttuuriministeriön valtiosuudet vuodelle 2022

Täytäntöönpano: Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja hallintopäällikkö Raakel Tiihonen, 040 515 8831, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talouspäällikkö Hannu Pessa, 050 302 5187, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



VALTIONOSUUS/RAHOITUSOVELLUS 2022 *** OPETUS- JA KULTTUURITOIMI *** PVM: 21.12.2021 ***
*** RAPORTTI: VOS6SL22 ***

693

YKSITYISKOHTAINEN LASKELMA KÄYTTÖKUSTANNUKSIIN MYÖNNETYSTÄ
VALTIONOSUUDESTA/RAHOITUKSESTA (EUROA) VUODELLE 2022.

Koulutusmuoto	01 Laskennall. perusteen yksiköiden lkm	02 Laskennall. peruste /yksikkö	03 Valtionos. laskennall. peruste	04 Rahoi- tus%	05 Kokonais- rahoitus

000923 Vantaan kaupunki					
20050 Perusop: lisäopetus	57,0	9.073,69	517.200	100,00	517.200
20052 Esiopet: pid.oppiv. 5-vuotiaat	30,0	10.153,89	304.617	100,00	304.617
20055 Perusop: aineopetus	10,0	285,43	2.854	100,00	2.854
20068 Perusop: aikuisten perusopetus	2.693,0	331,26	892.083	100,00	892.083
20074 Perusop: aikuisten po arv.korj	-276,0	331,26	-91.428	100,00	-91.428
20056 Perusop: piden. vaik.keh.vamm	98,0	34.278,37	3.359.280	100,00	3.359.280
20057 Perusop: muu pidennetyn oppiv.	275,0	21.387,97	5.881.692	100,00	5.881.692
20060 Joustavan perusopetuksen lisä	333,0	2.700,96	899.420	100,00	899.420
20067 Perusop: valmistava opetus	3.824,0	1.339,45	5.122.057	100,00	5.122.057
20073 Perusop: valmistavan arviokorj	531,0	1.339,45	711.248	100,00	711.248
20039 Aamu- ja iltapäivätoiminta	134.875,0	26,00	3.506.750	57,00	1.998.848
20013 Lukiokoulutus, nuorten oppim.	3.818,0	6.808,50	25.994.853	100,00	25.994.853
20014 Lukiokoulutus, aikuisten oppim	229,7	4.309,78	989.885	100,00	989.885
20048 Lukiokoul. valmistava koulutus	12,8	8.660,87	111.148	100,00	111.148
20078 Lukiok.erityiset koul.tehtävät	1,0	332.382,00	332.382	100,00	332.382
01983 Vantaan musiikkiopisto	41.991,0	83,96	3.525.564	57,00	2.009.572
- taiteen perusopetus					
02980 Vantaan kuvataidekoulu	6.601,0	83,96	554.220	57,00	315.905
- taiteen perusopetus					
02040 Vantaan aikuisopisto	37.766,0	89,48	3.379.302	57,00	1.926.202
- vapaa sivistystyö					
02040 Vantaan aikuisopisto	1.939,0	89,48	173.502	100,00	173.502
- kotoutumissuunnitelma					
20089 Amm. koulutuksen perusrahoitus	1,0	23.843.700,00	23.843.700	100,00	23.843.700
20090 Amm. koulut. suoritusrahoitus	1,0	6.632.197,00	6.632.197	100,00	6.632.197
20094 Amm. koul. vaikuttavuusrahoit.	1,0	3.753.742,00	3.753.742	100,00	3.753.742
20004 Liikuntatoiminta	237.231,0	12,00	2.846.772	29,70	845.491
20005 Nuorisotyö	83.418,0	15,00	1.251.270	29,70	371.627
28098 Vantaan kaupunginmuseo	10,0	79.185,00	791.850	37,00	292.985
- museoiden perusrahoitus					
28147 Vantaan taidemuseo	6,5	79.185,00	514.703	37,00	190.440
- museoiden perusrahoitus					
20007 Kunnan omarah.osuus lukiokoul.	237.231,0	-90,27	0	100,00	-21.414.842
20093 Kunnan omarah.osuus amm.koul.	237.231,0	-186,42	0	100,00	-44.224.603

000923 Vantaan kaupunki	.	.	95.800.862	.	21.742.057



11 § Vantaan kaupungin osallistujat ystävyyskaupunki Salgótarjánin 100-vuotisjuhlatilaisuuteen 19.-21.8.2022

VD/2821/04.01.02.00/2022

RV/EV/HY-L

Vantaan ystävyyskaupunki Salgótarján Unkarissa on kutsunut Vantaan kaupungin delegaation juhlistamaan Salgótarjánin 100-vuotisjuhlaa elokuussa 2022. Delegaatioon toivotaan enintään neljä osallistujaa.

Vantaa ja Salgótarján ovat solmineet ystävyyskaupunkisuhteet vuonna 1977. Salgótarjánin kaupungista oli neljä edustajaa paikalla Vantaan juhlistaessa usean ystävyyskaupungin kanssa solmittujen suhteiden tasavuosia vuonna 2017, ja tapahtuman yhteydessä järjestettiin Vantaan ja Salgotarjanin ystävyysuhteen 40-vuotisjuhlavastaanotto Unkarin suurlähetystön kanssa. Koronapandemian aikana Salgótarjánin kanssa on oltu yhteydessä kaupungin johdon kirjeenvaihdolla, ja Salgótarján oli esillä Vantaan kaupungin ystävyyskaupunkinäyttelyssä Vantaa-infoissa syksyllä 2021. Matka mahdollistaisi uusien yhteistyötapojen kehittämisen koronapandemian jälkeen.

Ystävyyskaupunkiin kohdistuvan matkan ajankohta on 19.-21.8.2022. Salgótarjánin alustavan ohjelman mukaan delegaatiot saapuvat Salgótarjániin 19.8.2022 ja illalla järjestetään ohjelmaa. 20.8.2022 on kaupungin perustamisen juhla ja 21.8.2022 aamupäivällä järjestetään vielä ohjelmaa delegaatioiden paluuaikataulujen mukaisesti.

Kaupunginhallitus 14.03.2022 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) nimetä 1–2 luottamushenkilöedustajaa osallistumaan Vantaan ystävyyskaupunki Salgótarjánin kaupungin 100-vuotisjuhlaan,
- b) todeta, että kaupunginjohtaja nimeää tapahtumaan osallistuvat viranhaltijat tai työntekijät, ja
- c) todeta, että matkasta aiheutuvat kustannukset maksetaan ystävyyskaupunkitoimintaan varatusta määrärahasta.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- kutsu Vantaalle Salgótarjánin kaupungin 100-vuotisjuhlaan

Täytäntöönpano: kaupunkistrategian ja johdon toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

kansainvälisten asioiden päällikkö Elina Värtö, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupungin osallistujat ystävyyskaupunki Salgótarjánin 100-vuotisjuhlatilaisuuteen
19.-21.8.2022

VD/2821/04.01.02.00/2022

RV/ EV/HY-L

Vantaan ystävyyskaupunki Salgótarján Unkarissa on kutsunut Vantaan kaupungin delegaation juhlistamaan Salgótarjánin 100-vuotisjuhlaa elokuussa 2022. Delegaatioon toivotaan enintään neljä osallistujaa.

Vantaa ja Salgótarján ovat solmineet ystävyyskaupunkisuhteet vuonna 1977. Salgótarjánin kaupungista oli neljä edustajaa paikalla Vantaan juhlistaessa usean ystävyyskaupungin kanssa solmittujen suhteiden tasavuosia vuonna 2017, ja tapahtuman yhteydessä järjestettiin Vantaan ja Salgotarjanin ystävyysuhteen 40-vuotisjuhlavastaanotto Unkarin suurlähetystön kanssa. Koronapandemian aikana Salgótarjánin kanssa on oltu yhteydessä kaupunginjohtajan kirjeenvaihdolla, ja Salgótarján oli esillä Vantaan kaupungin ystävyyskaupunkinäyttelyssä Vantaa-infoissa syksyllä 2021. Matka mahdollistaisi uusien yhteistyötapojen kehittämisen koronapandemian jälkeen.

Ystävyyskaupunkiin kohdistuvan matkan ajankohta on 19.-21.8.2022. Salgótarjánin alustavan ohjelman mukaan delegaatiot saapuvat Salgótarjániin 19.8.2022 ja illalla järjestetään ohjelmaa. 20.8.2022 on kaupungin perustamisen juhla ja 21.8.2022 aamupäivällä järjestetään vielä ohjelmaa delegaatioiden paluuaikataulujen mukaisesti.

Kaupunginhallitus 14.03.2022

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) nimetä 1–2 luottamushenkilöedustajaa osallistumaan Vantaan ystävyyskaupunki Salgótarjánin kaupungin 100-vuotisjuhlaan,
- b) todeta, että kaupunginjohtaja nimeää tapahtumaan osallistuvat viranhaltijat tai työntekijät,
- c) todeta, että matkasta aiheutuvat kustannukset maksetaan ystävyyskaupunkitoimintaan varatusta määrärahasta

Liite: kutsu Vantaalle Salgótarjánin kaupungin 100-vuotisjuhlaan

Täytäntöönpano: kaupunkistrategian ja johdon toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätietoja: kansainvälisten asioiden päällikkö Elina Värtö, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



12 § Henkilöstökertomus 2021

VD/2879/01.00.02.01/2022

RV/K-ML/HY-L

Vantaan henkilöstökertomus vuodelta 2021 on valmistunut. Se kuvaa henkilöstöjohtamisen ja henkilöstön kehittämisen tilaa, niille asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja kehittämistoimia. Henkilöstökertomus sisältää myös henkilöhaastatteluja vuoden varrelta.

Vuoden 2021 henkilöstökertomus julkaistaan ensimmäisen kerran vain uudistuneena verkkototeutuksena osoitteessa <https://beta.vantaa.fi/fi/henkilostokertomus-2021>.

Vuoden 2021 lopussa kaupungin palveluksessa oli yhteensä 11 671 henkilöä, joista vakituisia 9 167 ja määräaikaista 2 504. Henkilöstömäärä kasvoi vuodessa reilulla 300. Naisia henkilöstöstä on edellisvuosien tapaan 80 prosenttia ja miehiä 20 prosenttia. Naisvaltaisimmat toimialat ovat kasvatus ja oppiminen (naisia 85 prosenttia) sekä sosiaali- ja terveydenhuolto (naisia 90 prosenttia). Miehiä puolestaan on eniten kaupunkistrategian ja johdon toimialalla (53 prosenttia) sekä kaupunkiympäristön toimialalla (56 prosenttia). Vuonna 2021 koko Vantaan henkilöstön keski-ikä oli 44,4 vuotta. Korkeakoulutettujen osuus työntekijöistä on 58 prosenttia. Työntekijöistämme 7,3 prosenttia on ulkomaalaistaustaisia (Tilastokeskuksen vuoden 2020 tieto).

Vuonna 2021 koronan aiheuttama poikkeuksellinen arki jatkui ja tilanne vaihteli nopeasti niin, että välillä Vantaan työpaikoilla päästiin normaaliin arkeen yhteisine kohtaamisineen ja tilanteen taas huonontuessa siirryttiin monissa töissä kotikonttoreille tai erityisjärjestelyihin työpaikoilla. Vuoden aikana koottiin tukimateriaalia niin poikkeustilanteesta toimimiseen kuin poikkeustilanteesta toipumiseen. Myös etätöiden johtaminen oli vahvasti esillä. Työyhteisöjä valmisteltiin uuteen arkeen muun muassa Paluu tulevaisuuteen -työpajoissa.

Poikkeusoloissa positiivista kehitystä – sairauspoissaolot laskussa

Hyvä työterveyshuoltoyhteistyö ja työkykyjohtaminen edelleen jatkuneissa poikkeusoloissa näkyivät vuoden 2021 aikana positiivisena muutoksena sairauspoissaoloissa: sairausprosentti jatkoi laskusuuntaisena toista vuotta peräkkäin. Vuoden 2021 sairauspoissaoloprosentti oli 4,38, kun edellisvuonna luku oli 4,43 prosenttia. Myös pitkittyneitä sairauspoissaoloja oli hieman aiempaa vähemmän: vuonna 2021 yli 90 päivää sairastaneita oli 265, kun vuonna 2020 luku oli 275 ja vuonna 2019 puolestaan 301.

Diagnoosiluokittain tarkasteltuna suunta mielenterveysperusteisten poissaolojen osalta jatkui vuonna 2021 samanlaisena kuin vuonna 2020 eli mielenterveysperusteiset poissaolot ovat edelleen kasvaneet. Vantaalla mielenhyvinvointi ja kestävä työkyky on nostettu uuteen strategiaan asti. Panostamme mielenterveyden sairauspoissaolojen vähentämiseen ja etsimme uusia keinoja edistää mielen hyvinvointia ja työssä jaksamista.

Vantaalla on käytössä korvaavan työn toimintatapa eli tuunattu työ tilanteisiin, joissa työntekijä on sairauden tai tapaturman vuoksi tilapäisesti kykenemätön tekemään vakituista työtään, mutta pystyy terveyttään vaarantamatta tekemään soveltaen omaa tai korvaavaa työtä. Vuonna 2021 tuunattua työtä oli 3,57 prosenttia kaikista sairauspoissaolopäivistä. Tuunattua työtä teki 393 henkilöä ja tuunatun työn päiviä kertyi 6 413.



Palkkamenot kasvoivat, yhä useampi sai henkilökohtaista lisää

Vuonna 2021 henkilöstön palkkamenot olivat yhteensä 450,1 miljoonaa euroa, joka on 5,7 prosenttia (24,5 miljoonaa euroa) enemmän kuin edellisvuonna. Palkkoja on nostanut määräaikaisen henkilöstömäärän kasvu sekä sopimusalakohdaiset paikalliset järjestelyerät 1.4.2021 alkaen.

Henkilökohtaista lisää maksetaan yksilölle pitkäaikaisista toistuvista erinomaisista työsuorituksista. Henkilökohtaista lisää sai vuonna 2021 yhteensä 36 prosenttia vakituisesta henkilöstöstä. Se on viisi prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Henkilökohtaisen lisän suuruus on keskimäärin 151 euroa kuukaudessa. Vuonna 2021 henkilökohtaisia lisiä oli käytössä yhteensä 7,5 miljoonaa euroa, kun vuonna 2020 niitä oli käytössä 6,1 miljoonaa.

Vantaa palkitsee henkilöstöä monipuolisesti ja esimerkiksi erikoispalkkioita käytetään nopean, yksittäisen erinomaisen työsuorituksen palkitsemisessa niin yksilölle kuin ryhmille. Erikoispalkkioiden jaettu euromäärä 2,4-kertaistui vuonna 2021 edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2021 erikoispalkkioihin käytettiin 1 337 200 euroa. Saajien lukumäärä kasvoi 19,5 prosentilla; vuonna 2021 erikoispalkkion sai 2 229 henkilöä (vuonna 2020 saajia oli 1 866 henkilöä). Keskimäärin kaikkien erikoispalkkioiden suuruus oli noin 219 euroa. Kertapalkitsemisena koko henkilöstölle jaettiin vuonna 2021 korona-ajan ponnisteluista 50 euron liikunta- ja kulttuurietu.

Matkalla kohti yhä monimuotoisempaa työtä

Vuonna 2021 alkoi matka kohti uudenlaista työympäristöä ja työkulttuuria, kun Tikkurilan uuden toimitalon toteuttaja valittiin ja samalla käynnistyi työympäristön kehittäminen. Edessä on iso muutos: monitilaympäristöön siirtyminen edellyttää uudenlaista työkulttuuria ja tapaa tehdä ja johtaa työtä. Monimuotoisen työkulttuurin kehittämistä ja visiointia tehtiin vuonna 2021 toimitilahankkeen Työkulttuurin kehittäminen -alatyöryhmässä. Periaatteet ja visio tulevaisuuden monimuotoiselle työlle on jo olemassa, ja ne lanseerattiin loppuvuodesta 2021 esihenkilöille ja koko henkilöstölle. Toimitilahanke toteutetaan osallistaen työntekijöitä ja esihenkilöitä hankkeen eri vaiheissa. Osallistava suunnittelu käynnistyi loppuvuodesta 2021.

Monimuotoista työtä on jo ahkerasti harjoiteltu korona-aikana. Koronan takia iso osa toimisto- ja asiantuntijatehtävissä työskentelevistä on tehnyt paljon etätöitä ja ollut jopa useita kuukausia jatkuvassa etätyössä. Etätöiden tekijöitä oli vuoden 2021 aikana 1 896 ja etätyöpäiviä kertyi yhteensä jopa 175 224. Vuonna 2021 kaupungin etätyöohjeet uudistettiin vuonna tukemaan monimuotoista työskentelyä.

Suunnitelmallinen rekrytinnin ja työnantajamielikuvan kehittäminen jatkui

Vuonna 2021 joukkoomme haettiin yhteensä noin 4 200 työntekijää sijaisuuksiin, määräaikaisiin tai vakituisiin tehtäviin. Hakijoita tehtäviin oli kaikkiaan vajaa 30 000. Kesätöissä Vantaalla oli yhteensä 355 nuorta. Hakemuksia kesätyöpaikkoihin saimme yhteensä 6 227 kappaletta. Kaupungin palveluksesta irtisanoutui hieman enemmän työntekijöitä kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2021 henkilöstön lähtövaihtuvuus oli 8,9 prosenttia.

Vuonna 2021 työskenneltiin edelleen tiiviisti henkilöstön saatavuushaasteiden sekä rekrytointiviestinnän ja -markkinoinnin parissa erityisesti lääkäreiden, sosiaalityöntekijöiden, varhaiskasvatuksen opettajien ja hoitajien ammattiryhmissä. Lisäksi työtä tehtiin erityisesti rekrytinnin ryhmissä, joissa on mukana niin rekrytinnin, viestinnän kuin eri ammattialojenalojen substanssin osajia. Vuoden aikana muun muassa uudistettiin Vantaa työnantajana -materiaaleja, julkaistiin työntekijöidemme uratarinoita, osallistuttiin useisiin virtuaalisiin rekrytapahtumiin, kehitettiin hakijavetoisempaa rekrytointimallia sekä hakijaviestintää, tehtiin parannuksia Laura-rekrytointijärjestelmään, tiivistettiin yhteistyötä oppilaitosten kanssa sekä koulutettiin esimiehiä onnistuneeseen rekrytointiin. Lisäksi jatkettiin edellisvuonna



aloitettua henkilöstöjohtamisen laatuhanketta, jonka tavoitteena on henkilöstön työhyvinvoinnin ja vaikuttamismahdollisuuksien kasvu sekä myönteisen työnantajakuvan vahvistuminen ja rekrytoinnin tehostaminen juuri saatavuushaasteryhmissä.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi henkilöstökertomus 2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

henkilöstö- ja konsernijohtaja Kirsi-Marja Lievonen, puh. 040 570 5593, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)



13 § Nuorisovaltuuston edustajan ja varaedustajan nimeäminen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan

VD/1769/00.00.01.01/2022

RV/ LK/ EJ

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasäännön mukaan kaupunginhallitus nimeää valtuustoryhmien esityksestä neuvottelukuntaan 8–14 luottamushenkilöä ja heille kullekin henkilökohtaisen varajäsenen sekä nuorisovaltuuston edustajan ja hänelle varajäsenen.

Kaupunginhallitus asetti kokouksessaan 6.9.2021 § 11 monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimikaudelle 2021–2023 ja nimesi monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet. Nuorisovaltuuston edustajaa ja varaedustajaa ei silloin nimetty.

Nuorisovaltuuston toimintakausi alkoi 1.1.2022. Nuorisovaltuusto valitsi kokouksessaan 22.2.2022 § 10 nuorisovaltuuston varsinaiseksi edustajaksi Vida Amoahin ja varaedustajaksi Maria Cantan monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään nimetä nuorisovaltuuston varsinaiseksi edustajaksi Vida Amoah ja varaedustajaksi Maria Canta monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi 2021–2023.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

nuorisovaltuuston koordinaattori Laura Kotiranta, 0406268381, etunimi.sukunimi@vantaa.fi



14 § Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022-2025

VD/265/00.01.02.06/2022

RV/ML/EJ

Kuntalain 22 §:n mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista. Kuntalain mukaan osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

1. järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;
2. selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
3. valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;
4. järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;
5. suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;
6. tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Kaupunginvaltuuston 31.1.2022 hyväksymän hallintosäännön mukaan toimialat huolehtivat suunnitelmallisesti omassa toiminnassaan siitä, että kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa oikea-aikaisesti ja vuorovaikutteisesti Vantaan kaupungin toimintaan.

Vantaan kaupungilla on ollut Osallistuva Vantaa -malli vuodesta 2013. Osallistuva Vantaa -ohjelma korvaa 22.1.2018 hyväksytyn Osallistuva Vantaa -mallin ja jatkaa asukasosallisuuden kehittämistä Vantaalla vuosina 2020–2021 voimassa olleen osallisuuden strategiateeman pohjalta.

Uudessa Osallistuva Vantaa -ohjelmassa osallisuus on kaupungin läpäisevänä ja toimintaa ohjaavana periaatteena, jota kehitetään, arvioidaan ja mitataan. Osallistuva Vantaa -ohjelmaa ja asukasosallisuuden kehittämistä koordinoimaan perustetaan osallisuuden koordinaatioryhmä. Ohjelmaa toteutetaan toimialojen normaalin vuosisuunnittelun ja tuloskorttien kautta. Ohjelma sisältää kaupunkiorganisaatiossa työnjaon, jonka mukaan toimialat huolehtivat omassa toiminnassaan osallistumisen järjestämisestä ja saavat tarvittaessa asiantuntijatukea Kaupunkikulttuurin viestintä- ja vuorovaikutustiimiltä eli Osallisuuspalveluilta. Osallisuuspalvelut myös kokoaa tietoa ja raportoi Osallistuvan Vantaan toteutumisesta.

Osallistuva Vantaa -ohjelma neljä päätavoitetta on:

1. Vantaalaiset kokevat osallisuutta.
2. Vantaalaiset ovat tyytyväisiä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa.
3. Vantaan äänestysprosentti nousee kuntavaaleissa.
4. Asukasvuorovaikutuksen kanavat ovat tunnettuja.

Ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on jaoteltu viiteen teeman, jotka ovat:

1. Vahvistamme alueellista osallisuutta
2. Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja
3. Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta
4. Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua
5. Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa



Asukkaille Osallistuva Vantaa -ohjelma näyttäytyy monipuolisina suoran ja edustuksellisen osallistumisen mahdollisuuksina, entistä parempina sähköisen ja mobiilin osallistumisen työkaluina sekä yhä parempana viestintänä. Osallistuva Vantaa -ohjelman avulla saadaan hiljaisten ryhmien ääni kuuluviin ja voidaan osaltaan ehkäistä eriarvoistumista sekä parantaa dialogia asukkaiden, kaupungin henkilökunnan ja luottamushenkilöiden välillä. Kansalaisyhteiskunnan ja asukkaiden omaa aktiivisuutta kaupunki tukee olemalla tarvittaessa kumppani ja mahdollistaja sekä kehittämällä paikallista osallisuutta.

Osallistuva Vantaa -ohjelma on valmisteltu vuorovaikutteisesti asukkaiden, henkilökunnan ja luottamushenkilöiden kanssa. Valmistelua johti osallisuusstrategiateeman johtoryhmä sekä koordinoi ja toteutti Osallisuuspalvelut.

Ohjelmaan liittyviin kyselyihin vastasi keväällä 2021 yhteensä 912 vantaalaista asukasta, luottamushenkilöä ja kaupungin työntekijää. Satunnaisotannalla koostettu asukasraati oli mukana valmistelussa touko-elokuussa 2021. Valmistelua käsiteltiin keväällä 2021 vaikuttamistoimielimissä, kaupungin johtoryhmässä, kaupunginhallituksessa sekä vapaa-ajan lautakunnassa.

Ohjelma oli avoimella kommentoinnilla OsallistuvaVantaa.fi-alustalla kesällä 2021. Ohjelman aiheista järjestettiin myös erillisiä sidosryhmäpalavereita, verkkokeskustelu ja seminaari. Ohjelmaluonnos käsiteltiin kaupungin johtoryhmässä ja toimialojen johtoryhmissä syksyllä 2021. Ohjelman valmistelussa huomioitiin lisäksi toimialojen osallisuussuunnitelmat, toimialojen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vuosiraportointi, Vantaalla tehdyt kuntalaiskyselyt, Kuntaliiton Kuntalaistutkimus sekä ajankohtaista osallisuuskeskustelua ja -tutkimusta. Valmistelussa huomioitiin myös muut ohjelmat, joissa on linjauksia osallisuudesta.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025, joka korvaa aiemman valtuuston päätöksellä 22.1.2018 § 9 hyväksytyn Osallistuva Vantaa -mallin, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025 tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Liitteet:

- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025
- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025 tausta-aineisto
- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025 taulukko

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

osallisuusasiantuntija Mari Lehtoruusu, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

OSALLISTUVA VANTAA-OHJELMA

Hyväksytty XX.XX.2022



Ohjelman tavoite



Haluamme, että kaikilla vantaalaisilla on mahdollisuus tulla kuulluksi ja kokea osallisuutta. Kaupungin työntekijöiden, johdon ja luottamushenkilöiden tulee edistää hyvinvointia ja luottamusta, ja siinä osallisuustyö voi olla merkittäväksi avuksi. Osallistuminen ei ole pelkkää äänestämistä ja vaikuttamista, vaan myös omaehtoista aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä ja kuulumisen tunnetta.

Visionamme on, että Vantaan asukkaat kokevat osallisuutta omassa elämässään ja kuuluvuutta kaupunkiin ja lähiympäristöönsä. Heillä on yhteisöjä, joissa toimia ja tulla arvostetuiksi. He vaikuttavat aktiivisesti kaupunkiin ja yhteiskuntaan.

Erilaisia osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja tarvitaan täydentämään edustuksellista demokratiaa, lisäämään turvallisuutta ja rakentamaan kuulut ylittävää keskusteluilmapiiriä. Yhdenvertaisen osallisuuden toteutuminen vaatii kaikille saavutettavia osallistumisen mahdollisuuksia ja tukea erilaisille asukasryhmille. Osallistuva Vantaa -ohjelman tavoitteena on tuoda osallisuuden edistäminen osaksi kaikkien työntekijöiden toimintaa ja näkökulmaksi kaikkeen tekemiseen.



Jokainen kaupungin työntekijä voi arakisissakin asukkaiden kohtaamisissa vaikuttaa osallisuuden kokemuksiin!

Ohjelman sisältö

Osallistuva Vantaa –ohjelma koostuu tästä visuaalisesta, tiiviistä ohjelmasta ja pidemmästä taustoittavasti dokumentista.

1. [Esipuhe](#)
2. [Johdanto](#)
3. [Muuttuva vaikuttaminen](#)
4. Osallistuva Vantaa –malli
 1. [Osallisuuden johtaminen](#)
 2. [Osallisuuspalveluiden tehtävät](#)
5. Osallistuva Vantaa ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet
 1. [Päätavoitteet](#)
 2. [Vahvistamme alueellista osallisuutta](#)
 3. [Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja](#)
 4. [Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua](#)
 5. [Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta](#)
 6. [Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa](#)
6. [Valmisteluprosessi](#)
7. [Liitteet](#)





Esipuhe



Me Vantaalla suunnittelemme ja kehitämme palveluita yhdessä vantaalaisten kanssa. Haluamme olla kaupunki, jossa asukkaiden on hyvä olla ja kaupunki, joka antaa tulevaisuuden näkymiä asukkailleen.

Osallisuus ei ole itsestään selvää, vaan vaatii onnistuakseen järjestelmällistä ja pitkäjätkoisä tukea sekä erilaisia vuorovaikutuskeinoja. Toki äänestäminen on tärkeä keino vaikuttaa, mutta tänä päivänä tarvitaan monipuolisia ja erilaisia osallisuuden keinoja. Myös kaupunkimme kansainvälistyminen edellyttää uusia osallisuuden muotoja. Lisäksi on tärkeää voida vaikuttaa tässä ja nyt, eikä vain määrävuoosin.

Osallisuuden vahvistamisessa on kyse ennen kaikkea luottamuksen rakentamisesta. Jotta kuntaorganisaation ja kuntalaisten välille voi syntyä luottamuksellinen suhde, on vuorovaikutuksen oltava tiivistä ja tasapuolista.

Osallisuutta kehittäessä on tärkeää muistaa, että kyse ei ole vain lakisääteisen velvollisuuden täyttämistä vaan aidon vaikuttamismahdollisuuden tarjoamisesta, ja se tarkoittaa myös vallan antamista kuntalaisille. Ei siis olla vain kuuntelevinaan, vaan aidosti kuunnellaan ja etsitään yhdessä ratkaisua.

Kunnalla on myös tärkeä tehtävä toimia asukkaan tukena elämän vaikeissa tilanteissa ja erilaisilla tavoilla edistää vantaalaisten osallisuutta omassa elämässään. Paljon tästä merkittävästä työstä tapahtuu osana arkista puurtamista eikä sitä välttämättä edes havaita osallisuuden edistämiseksi.

Osallisuuden pitää olla myös helppoa ja iloa tuottavaa. Yhteistyön ja luottamuksen kulttuuri on meille vantaalaisille kaiken toiminnan kivijalka. Rento ja rohkea Vantaa haluaa olla tässäkin asiassa edellä muita.

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen



Vantaalla osallistumisella on pitkät juuret

Vantaan kaupungin ensimmäinen osallisuusmalli on vuodelta 2013. Se päivitettiin 2017 Osallistuva Vantaa – malliksi.

Mallin myötä Vantaalle syntyi osallisuutta koordinoiva tiimi.

2019 luotiin poikkihallinnolliset strategiateemat vuosille 2020–2021. Niistä yksi oli osallisuus.



Osallisuuden edistämisen perusta

Osallisuuden perusta on lakisääteinen.

Suomen perustuslaissa säädetään yksilön oikeudesta osallistua yhteiskunnan ja elinympäristön kehittämiseen ja itseään koskevaan päätöksentekoon.

Kuntalain mukaan valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista kunnan toimintaan.



Mitä tarkoitamme osallisuudella?

Osallisuutta voi tarkastella hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja vaikuttamisen näkökulmasta, portaina tai erilaisten muotojen kautta.

Tässä ohjelmassa käsittelemme osallisuutta ensisijaisesti osallisuutena kunnassa ja yhteisöissä, vaikuttamisena kaupungin palveluihin ja lähiympäristöön sekä osattomuuden ehkäisynä.

Muuttuva vaikuttaminen



Osallistuva Vantaa -ohjelman valmistelussa osallisuuteen vaikuttaviksi tulevaisuuden trendeiksi nousivat:



Vaikuttamisen tulee olla helppoa

- Matalasta äänestysprosentista huolimatta vantaalaisia kiinnostaa lähiympäristöön ja arjen valintojen kautta vaikuttaminen. Yli puolet vantaalaisista on kiinnostunut vaikuttamaan kaupungin ja oman asuinalueensa kehittämiseen, mutta alle kolmannes tiesi, miten voi osallistua. Enemmistö haluaa vaikuttaa ja ottaa kantaa, jos he voivat tehdä sen helposti kotoa tai arkisten valintojen kautta

Vuorovaikutus rakentaa luottamusta

- Luottamus julkisiin instituutioihin on Suomessa verrattain korkea, mutta niiden ihmisten osuus, jotka uskovat voivansa vaikuttaa poliittisiin prosesseihin, pieni verrattuna muihin korkean luottamuksen maihin. Myös Vantaalla valtaosa luottaa kunnan toimivan asukkaiden, mutta alle viidennes koki, että kuntalaisten mielipiteitä kuunnellaan. Suurimmaksi osallistumisen esteeksi koettiin tiedotuksen riittämättömyys.

Näennäisosallistumisesta aitoon vaikuttamiseen

- Asukkaiden ajatusten ja mielipiteiden näkyminen päätöksissä motivoi osallistumaan. Motivaatiota ylläpitää myös nopea reagointi palautteisiin ja perustelut, kun mielipide hylätään. Huonosti toteutettu osallistuminen ja etenkin näennäinen osallistuminen voi heikentää kuntalaisten luottamusta kuntaan.

Asukasliikkeet kumppaneina

- Järjestöjen ulkopuolella tapahtuvan yhteisöllisen toiminnan suosio on kasvanut ja haastaa vakiintuneita organisaatiota ja instituutiota. Kaupunkien ja kuntien on tulevaisuudessa mietittävä tapoja olla vuoropuhelussa kansalaisliikkeiden kanssa sekä tukea järjestöjen ulkopuolista asukasaktiivisuutta ja innostusta.

Muuttuva kunta

- Hyvinvointialueiden syntyminen muuttaa radikaalisti kunnan tehtäviä ja toimintaympäristöä. Jatkossakin kuntalaisten ja hyvinvointialueen asukkaiden tulee voida vaikuttaa omaan sekä oman palveluunsa että palveluiden kehittämiseen ja arviointiin.

Osallisuuden johtaminen

Seuraavalla sivulla on kuvattu osallisuuden johtaminen ja koordinaattiorakenne. Kuvion yläosassa näkyvät tärkeimmät ohjaavat dokumentit ja kunkin pääasiallinen käyttöalue.

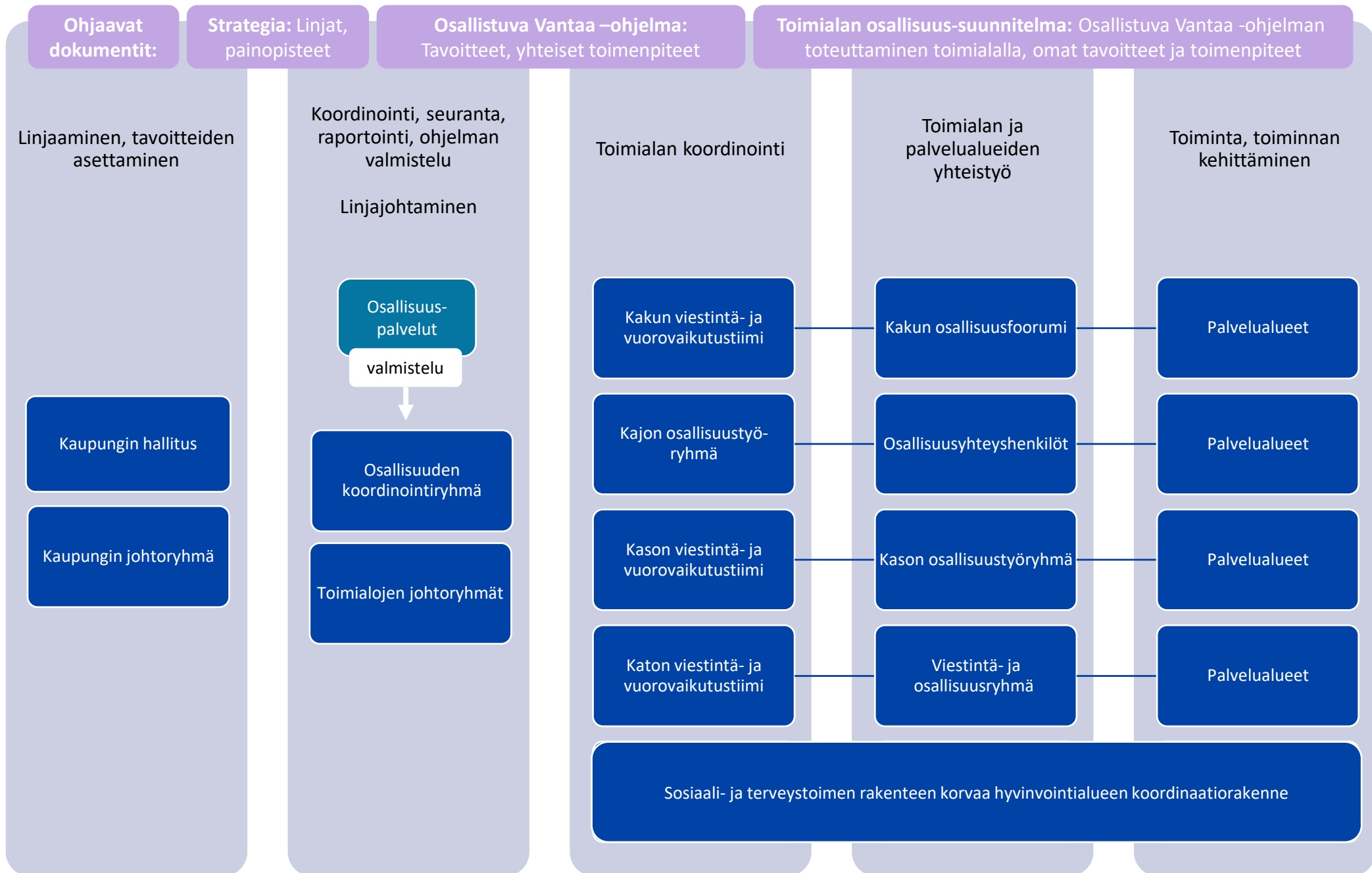
Kaupungin hallitus päättää osallisuustyöstä Osallistuva Vantaa -ohjelmassa ja muissa ohjelmissa sekä strategiassa. Hallitukselle raportoidaan Osallistuva Vantaa ohjelman etenemisestä.

Kaupungin johtoryhmä vastaa osallisuuden strategisesta johtamisesta eli seuraa toteutumista ja päättää operatiivisista kysymyksistä ohjelmakauden aikana.

Osallisuuden koordinointiryhmä vastaa Osallistuva Vantaa -ohjelman valmistelusta, toteuttamisen koordinoinnista, seurannasta ja raportoinnista. Lisäksi ryhmä koordinoi toimialojen osallisuussuunnitelmien päivittämistä. Koordinointiryhmän valmistelijana toimivat **Osallisuuspalvelut**.

Toimialojen johtoryhmät osallistuvat Osallistuva Vantaa -ohjelman valmisteluun sekä päättävät oman toimialansa osallisuussuunnitelmista. Johtoryhmien vastuulla on myös osallisuuden johtaminen omalla toimialallaan esimerkiksi henkilö- ja muiden resurssien kautta.





Osallisuuspalvelujen tehtävät



Osallisuuspalvelut on osallisuustyötä kaupunkitasoisesti koordinoiva tiimi, joka toimii osana Kaupunkikulttuurin viestintä- ja vuorovaikutustiimiä.

Kehittäminen	Koordinointi	Palvelut	Yhteistyökumppani
• Kuntademokratian ja osallisuuden kehittämistyö (esim. kansallinen kuntademokratiaverkosto) • Kaupunkitasoiset osallistumisen prosessit (esim. kaupungin strategia) • Uusien menetelmien pilotointi ja käytön tuki • Mittaaminen ja arviointi	• Osallistuva Vantaa – ohjelma ja toimialojen osallisuussuunnitelmat • Tapahtumat • Kaupungin johdon asukasfoorumit • Alueen päivät • Menetelmät • Asukasraadit • Osallisuuspuhelin • Erätauko-dialogi	• Osallisuuden suunnittelun tuki • Asukastilaisuuksien suunnittelun ja fasilitoinnin tuki • Asukkaiden tavoittamisen tuki • Sähköinen osallisuusympäristö • Alueelliset uutiskirjeet • Koulutukset henkilöstölle • Osallisuusverkosto • Osallisuuspalvelut-sivusto intrassa	• Paikalliset verkostot • Asukastilat ja kylätapahtumat matalan kynnyksen osallistumisen paikkoina • Avustukset kansalaistoimintaan • Tilat kansalaistoimintaan

Osallistuva Vantaa – ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Osallistuva Vantaa ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on jaoteltu [pää tavoitteisiin](#) ja viiden teeman alle. Pää tavoitteilla ei ole erillisiä toimenpiteitä, sillä teemojen tavoitteet toteuttavat kaikki niitä.

Ohjelman teemat ovat:

- [Vahvistamme alueellista osallisuutta](#)
- [Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja](#)
- [Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua](#)
- [Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta](#)
- [Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa](#)



Päätavoitteet

Osallistuva Vantaa -ohjelman päätavoitteet ja niiden mittarit ohjaavat ja mittaavat paitsi ohjelmakauden tavoitteita myös jatkuvaa toimintaa. Päätavoitteilla ei ole erillisiä toimenpiteitä, sillä teemojen alta löytyvät toimenpiteet edistävät niistä jokaista.

Tavoite 1: Vantaalaiset kokevat osallisuutta.

Mittari: Osallisuuskyselyn tulokset osallisuusindikaattorista.

Tavoite 2: Vantaalaiset ovat tyytyväisiä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa.

Mittari: Osallisuuskyselyn tyytyväisten ja melko tyytyväisten osuus.

Tavoite 3: Vantaan äänestysprosentti nousee kuntavaaleissa.

Mittari: Kuntavaalien äänestysprosentti.

Tavoite 4: Asukasvuorovaikutuksen kanavat ovat tunnettuja.

Mittari: Osallisuuskyselyn tulokset viestintäkanavien tunnettuudesta.



Vahvistamme alueellista osallisuutta



Tavoite 1: Paikallisempaa osallistumista yhteistyössä

Toimenpide: Kehitämme asukasfoorumikonseptia vuorovaikutteisemmaksi.

Toimenpide: Tuemme paikallista asukasaktiivisuutta. Keräimme hyviä toimintatapoja nykyisistä asukasliikkeistä, luomme mallin kaupungin osallistumiselle ja tuelle sekä kokeillemme uusia tapoja edistää alueellista osallisuutta.

Toimenpide: Uudistamme Alueen päivä -konseptin.

Tavoite 2: Osallistuva budjetointi lisää asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksia

Toimenpide: Vakiinnutamme osallistuvan budjetoinnin osaksi kaupungin jatkuvaa toimintaa ja laajennamme sen poikkitoimialaiseksi.

Tavoite 3: Viestinnästä paikallisempaa

Toimenpide: Parannamme alueellisia uutiskirjeitä.

Toimenpide: Menemme mukaan some-ryhmiin.

Toimenpide: Näymme paikallislehdissä.

Tavoite 4: Kaupungin avoimet kohtaamistilat luovat osallisuutta

Toimenpide: Kartoitamme kohtaamistilat.

Tavoite 5: Omaehtoisen toiminnan tukeminen

Toimenpide: Tutkimme kumppanuusrahoitusmallin mahdollisuuksia.

Toimenpide: Tuemme tapahtumien järjestämistä.

Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja

Tavoite 1: Käyttäjälähtöiset ja matalan kynnyksen osallistumisen digipalvelut

Toimenpide: Parannamme sähköistä osallisuusympäristöä yhdessä kaupunkilaisten kanssa.

Toimenpide: Kehitämme monipuolista, kattavaa ja vilkasta sähköistä osallisuusympäristöä yhdessä työntekijöiden kanssa.

Toimenpide: Luomme yhteisiä digiratkaisuja hyvinvointialueen kanssa.

Tavoite 2: Edistämme digikokeiluja

Toimenpide: Kokeilemme pelillistämistä.

Toimenpide: Kokeilemme digitaalisia kaupunkimalleja.

Tavoite 3: Vuorovaikutteinen etäosallistuminen

Toimenpide: Kehitämme ja jatkamme koronapandemian aikana opittua etävuorovaikutusta.



Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua



Tavoite 1: Puntaroiva keskustelu vakiintunut osa päätösten valmistelua

Toimenpide: Hyödynnämme asukasraateja päätösten valmistelussa.

Tavoite 2: Laadukkaan ja rakentavan keskustelun menetelmät käytössä palveluissa ja yhteiskehittämisessä

Toimenpide: Hyödynnämme Erätauco-dialogeja.

Toimenpide: Säilytämme dialogisen verkostotyön osaamisen.



Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta



Tavoite 1: Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen

Toimenpide: Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelman mukaan.

Tavoite 2: Vieraskielisten osallisuuden vahvistaminen

Toimenpide: Panostamme selkokielisiin ja vieraskielisiin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin.

Toimenpide: Luomme uusia menetelmiä ja toimintatapoja.

Tavoite 3: Syrjäytymisvaarassa olevien osallisuuden tukeminen

Toimenpide: Luomme uusia toimintamalleja.

Toimenpide: Edistämme kokemusasiantuntijoiden hyödyntämistä.

Toimenpide: Lisäämme osaamista esteettömien tilaisuuksien järjestämisestä.

Tavoite 4: Digiosallistumisen esteiden poistaminen.

Toimenpide: Kehittämme osallisuuspuhelimesta sujuvan vaihtoehdon digiosallistumiselle.



Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa



Tavoite 1: Asukasvuorovaikutus on suunnitelmallista

Toimenpide: Kannustamme asukasvuorovaikutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Toimenpide: Lisäämme asukasosallisuuden osaksi päätöksiä.

Tavoite 2: Luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelu vahvistuu

Toimenpide: Otamme käyttöön uusia paikkoja luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelulle.

Toimenpide: Kokeilemme verkkokeskusteluja.

Tavoite 3: Päätöksenteon avoimuuden lisääminen

Toimenpide: Teemme avoimempaa viestintää kaupunkitasoisesta päätöksenteosta.

Toimenpide: Parannamme palautepalvelun käyttämistä.

Tavoite 4: Vaikuttamistoimielinten vaikuttavuus kasvaa

Toimenpiteet: Järjestämme vähintään yhden kokouksen vuodessa avoimena kuntalaisille.

Toimenpiteet: Kehitämme vaikuttamistoimielinten viestintää näkyvämmäksi sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuilla.



Valmisteluprosessi ja liitteet

Osallistuva Vantaa -ohjelma on valmisteltu vuorovaikutteisesti asukkaiden, henkilökunnan ja luottamushenkilöiden kanssa. Valmistelua johti osallisuusstrategiateeman johtoryhmä sekä koordinoi ja toteutti Osallisuuspalvelut.

Ohjelmaan liittyviin kyselyihin vastasi keväällä 2021 yhteensä 912 vantaalaista asukasta, luottamushenkilöä ja kaupungin työntekijää. Satunnaisotannalla koostettu asukasraati oli mukana valmistelussa touko-elokuussa 2021. Valmistelua käsiteltiin keväällä 2021 vaikuttamistoimielimissä, kaupungin johtoryhmässä, kaupunginhallituksessa sekä vapaa-ajan lautakunnassa.

Ohjelma oli avoimella kommentoinnilla OsallistuvaVantaa.fi-alustalla kesällä 2021. Ohjelman aiheista järjestettiin myös erillisiä sidosryhmäpalavereita, verkkokeskustelu ja seminaari. Ohjelman valmistelussa huomioitiin lisäksi toimialojen osallisuussuunnitelmat, toimialojen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vuosiraportointi, Vantaalla tehdyt kuntalaiskyselyt, Kuntaliiton Kuntalaistutkimus sekä ajankohtaista osallisuuskeskustelua ja -tutkimusta. Valmistelussa huomioituun myös muut ohjelmat, joissa on linjauksia osallisuudesta



Liitteet

Osallistuva Vantaa –ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet taulukossa

Osallistuva Vantaa –ohjelman taustoittava dokumentti

Toimialojen osallisuussuunnitelmat 2021

- [Kaupunkikulttuuri](#)
- [Kaupunkistrategia ja johto](#)
- [Kasvatus ja oppiminen](#)
- [Kaupunkiympäristö](#)
- [Sosiaali- ja terveystoimi](#)



Osallistuva Vantaa-ohjelma 2021–2025

LUONNOS

Osallistuva Vantaa -ohjelma kuvaa strategiakauden 2021–2025 osallisuuden kehittämisen kehittämisteemat, tavoitteet ja toimenpiteet Vantaalla. Tämä pidempi tekstidokumentti taustoittaa ohjelmaa, jonka tavoitteet on tiivistetty myös esitysmuotoon.

Sisällys

1.	Esipuhe: Vantaata kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa.....	2
2.	Johdanto.....	3
2.1.	Vantaalla osallistumisella ja osallisuudella on pitkät juuret.....	3
2.2.	Osallisuuden edistämisen perusta	4
2.3.	Mitä tarkoitamme osallisuudella?	5
3.	Muuttuva vaikuttaminen	7
3.1.	Vaikuttamisen tulee olla helppoa	7
3.2.	Vuorovaikutus rakentaa luottamusta	8
3.3.	Näennäisosallistumisesta aitoon vaikuttamiseen.....	9
3.4.	Asukasliikkeet kumppaneina	10
3.5.	Muuttuva kunta	11
4.	Osallistuva Vantaa –malli	11
4.1.	Osallisuuden johtaminen.....	12
4.2.	Osallisuuspalvelut koordinoivat osallisuutta kaupunkitasoisesti	13
4.3.	Osallisuustyö toimialoilla.....	14
4.4.	Osallisuustyötä tukevat toiminnot.....	14
5.	Osallistuva Vantaa –ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet	15
5.1.	Päätavoitteet	15
5.2.	Vahvistamme alueellista osallisuutta.....	16
5.3.	Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja	20
5.4.	Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua	22
5.5.	Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta	24
5.6.	Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa	27
6.	Valmisteluprosessi	30
7.	Liitteet	30

1. Esipuhe: Vantaata kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa

Sosiaalisesti kestävä kaupunki ottaa kaikki mukaan kaupungin kehittämiseen. Me Vantaalla suunnittelemme ja kehitämme palveluita yhdessä vantaalaisten kanssa. Haluamme olla kaupunki, jossa asukkaiden on hyvä olla ja kaupunki, joka antaa tulevaisuuden näkymiä asukkailleen. Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet tukevat heidän hyvinvointiaan, ja rakentavat luottamusta kunnan ja kuntalaisten välille. Kehittämiseen kutsutaan mukaan myös järjestöt, yhteisöt ja yritykset. Lisäksi asukkaiden omaehtoista aktiivisuutta ja toimintaa tuetaan. Vantaa haluaa kaikki mukaan rakentamaan yhteistä kaupunkia!

Osallisuus ei ole itsestään selvää, vaan vaatii onnistuakseen järjestelmällistä ja pitkäjäksoista tukea sekä erilaisia vuorovaikutuskeinoja. Toki äänestäminen on tärkeä keino vaikuttaa, mutta tänä päivänä tarvitaan monipuolisia ja erilaisia osallisuuden keinoja. Myös kaupunkimme kansainvälistyminen edellyttää uusia osallisuuden muotoja. Lisäksi on tärkeää voida vaikuttaa tässä ja nyt, eikä vain määrävuosin.

Osallisuuden vahvistamisessa on kyse ennen kaikkea luottamuksen rakentamisesta. Jotta kuntaorganisaation ja kuntalaisten välille voi syntyä luottamuksellinen suhde, on vuorovaikutuksen oltava tiivistä ja tasapuolista. Näin kuntalaiset voivat varmistua, että heidän mielipiteensä ja hyvinvointinsa otetaan huomioon päätöksenteossa, lähiympäristön rakentamisessa ja palveluiden tuottamisessa. Kunnan näkökulmasta tämä tarkoittaa hyvän hallinnon periaatteiden noudattamista eli avointa valmistelu- ja päätöksentekotyötä, riittävän ja ajantasaisen tiedon tuottamista sekä kuntalaisten kuulemista erilaisia osallistumistapoja hyödyntäen.

Osallisuus on tapahtumaketju, joka ei voi koskaan olla ainoastaan yksisuuntainen. Osallisuus edellyttää välineitä ja keinoja kuntalaisille tuoda erilaisia näkemyksiään esiin sekä mahdollisuuksia kaupungin johdolle ja työntekijöille hyödyntää tätä tietoa. Kaikilta vaaditaan kykyä ja tahtoa vastaanottaa muiden ajatuksia. Osallisuutta kehittäessä on tärkeää muistaa, että kyse ei ole vain lakisääteisen velvollisuuden täyttämisestä vaan aidon vaikuttamismahdollisuuden tarjoamisesta, ja se tarkoittaa myös vallan antamista kuntalaisille. Ei siis olla vain kuuntelevinaan, vaan aidosti kuunnellaan ja etsitään yhdessä ratkaisua.

Kunnalla on myös tärkeä tehtävä toimia asukkaan tukena elämän vaikeissa tilanteissa ja erilaisilla tavoilla edistää vantaalaisten osallisuutta omassa elämässään. Paljon tästä merkittävästä työstä tapahtuu osana arkista puurtamista eikä sitä välttämättä edes havaita osallisuuden edistämiseksi. Se, että jokainen asukas voi vaikuttaa elämänsä kulkuun, nauttia yhteisestä hyvästä ja kuulua yhteisöön, joka arvostaa häntä omana itsenään, on edellytys myös vaikuttamiselle.

Kaikki vantaalaiset ovat monin eri tavoin kosketuksissa kuntaan palvelujen ja lähiympäristönsä kautta. Siksi asukkaiden osallistumista palveluita ja lähiympäristöä koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon voidaan pitää tärkeimpänä suoran osallistumisen väylänä. Osallistuminen voi saada erilaisia muotoja paikallisesti ja kaupunkitasoisesti. Lähiympäristöä kehittävät ja palveluja suunnittelevat ja tuottavat tahot ovat avainasemassa sen mahdollistamisessa. Paikallinen asukastoiminta on myös tärkeä osa vantaalaista osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja vaikuttamista.

Osallisuuden pitää olla myös helppoa ja iloa tuottavaa. Yhteistyön ja luottamuksen kulttuuri on meille vantaalaisille kaiken toiminnan kivijalka. Rento ja rohkea Vantaa haluaa olla tässäkin asiassa edellä muita.

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

2. Johdanto

Tässä luvussa taustoitetaan Vantaan osallisuustyön historiaa sekä edeltävän strategiakauden tuloksia. Luvussa käydään läpi osallisuuden edistämisen lakisäätelineen ja kansalliseen ohjelmatyöhön liittyvä perusta. Lisäksi tarkennetaan osallisuuden määritelmä tämän ohjelman näkökulmasta.

2.1. Vantaalla osallistumisella ja osallisuudella on pitkät juuret

Suomessa kuntalaki on vuodesta 1995 lähtien korostanut voimakkaasti kuntalaisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia. Osallisuutta on edistetty monin hankkein ja projektein niin kunnissa, valtionhallinnossa kuin järjestöissäkin. 2000-luvulla erityisesti lasten ja nuorten osallisuus on ollut huomion keskipisteenä.¹ Laskeva trendi äänestysaktiivisuudessa ja kansalaisten vieraantuminen puolueista on herättänyt tarpeen luoda edustuksellisen demokratian rinnalle suoran osallistumisen kanavia.

Vantaalla osallisuuteen on panostettu jo pitkään. **Vantaan hallintosäätöön** on kirjattu, että toimialojen on huolehdittava suunnitelmallisesti omassa toiminnassaan siitä, että kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa oikea-aikaisesti ja vuorovaikutteisesti kunnan toimintaan.

Vantaan kaupungin ensimmäinen osallisuusmalli on vuodelta 2013. Siinä on kuvattu silloin käytössä olleet merkittävimmät osallisuuden menetelmät ja toimenpide-ehdotukset osallisuuden kehittämiseksi. Osallisuusmallia ovat edeltäneet mm. Lasten ja nuorten Vantaa -ohjelma, jossa kehitettiin heidän osallisuuttaan sekä aluekoordinaattorien toteuttama lähidemokratian malli.

Vuoden 2013 osallisuusmalli päivitettiin valtuustokaudelle 2017–2021 strategian liitteeksi, nimellä Osallistuva Vantaa -malli, jossa kuvattiin osallisuuden muotojen lisäksi osallisuuden kaupunkitasoinen koordinointi ja asiantuntijapalvelun roolit. Osallistuva Vantaa -mallin myötä Vantaan kaupunkiorganisaatioon syntyi osallisuutta koordinoiva tiimi vuonna 2017. Sitä ennen asukasosallisuutta koordinoitiin osana aluepalveluita aluekoordinaattorien tiimin kautta.

Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksessa 2019 haluttiin vahvistaa strategian poikkihallinnollisten teemojen painoarvoa ja luotiin strategian toteuttamista tukevat strategiateemat vuosille 2020–2021. Yksi näistä oli osallisuus. Strategiateeman tavoitteiden mukaisesti jokaiselle Vantaan toimialalle rakennettiin osallisuussuunnitelmat keväällä 2021 ja myös muut teeman tavoitteet näyttävät toteutuvan joko erinomaisesti tai kohtuullisesti. Osallisuus-strategiateemaa koordinoi johtoryhmä ja sen toteuttamista edisti projektiryhmä.

Valtuustokauden 2017–2021 strategiassa osallisuus näkyi erityisen vahvasti tavoitteessa: Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät. Osana tavoitteen arviointia Vantaan toimialoilta on vuodesta 2018 on kerätty tieto asukkaille tarjotuista osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Vuosina 2018–2020 uusia vaikuttamismahdollisuuksia kertyi yli 400. Vuoden 2020 raportointi kattaa mm. kyselyitä, asukastilaisuuksia ja oppilaskunta- ja kokemusasiantuntijatoimintaa. Sekä sähköisiä että kasvokkaisia menetelmiä on hyödynnetty asukasvuorovaikutuksessa. Valitettavasti eri vuosien tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia organisaatiouudistuksen ja kattavuusongelmien takia. Raportointimalli oli myös toimialoilte hyvin raskas toteuttaa, sillä tieto ei kertynyt automaattisesti vaan piti kerätä erikseen.

Vuonna 2020 vantaalaiset tarttuivat osallistumismahdollisuuksiin arviolta 74 000 kertaa. Määrä ei kuitenkaan kerro, onko sama aktiivinen ihminen osallistunut monta kertaa eri tavoin vai vain kerran.

¹ Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia, Elina Nivala & Sanna Rynänen, *Sosiaalipedagoginen aikakauskirja, vuosikirja 2013, vol. 14*

Osallistumismahdollisuuksia määrällisesti eniten tarjosivat Kasvatuksen ja opetuksen, Kaupunkiympäristön ja Kaupunkikulttuurin toimialat. Kaikki osallisuutta edistävä työ ei kuitenkaan näy tässä raportoinnissa, esimerkiksi monet sosiaali- ja terveysalan palvelut sisältävät asiakkaan osallisuuden edistämisen jo itsessään.

Kaupunkilaisten mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen mitattiin myös tutkimalla osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksiin tyytyväisten osuus vuosittaisella kyselyllä. Vuonna 2019 tieto kerättiin Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asukasbarometrissä. Sen jälkeen on toteutettu vuonna 2020 ja 2021 erillinen osallisuusteemainen asukaskysely. Asukasbarometrissä tyytyväisten osuus oli 23 % ja viimeisimmässä osallisuusteemisessä kyselyssä 31 %.

Vantaalla osallisuuden kanaviksi ja keinoiksi ovat vakiintuneet mm. kaupunkitasoiset asukasfoorumit, alueen päivät, projektikohtaiset asukastilaisuudet, työpajat ja kyselyt, asukasraadit sekä osallistuva budjetointi. Toiminnallisen osallistumisen muotoja ovat mm. vapaaehtoistyö ja asukasliikkeissä toimiminen. Uusia kokeiluja tehdään jatkuvasti ja toimivat vakiinnutetaan osaksi toimintavalikkoa. Pääviestintäkanavina osallistumismahdollisuuksista toimivat OsallistuvaVantaa.fi sekä alueelliset uutiskirjeet.

2.2. Osallisuuden edistämisen perusta

Osallisuuden edistäminen on kansallinen tavoite. Sanna Marinin **hallitusohjelmassa 2019** yhtenä strategisena kokonaisuutena on Turvallinen oikeusvaltio Suomi. Sen tavoite 3 kuuluu ”Demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat”. Keinoina mainitaan mm. kansalaistoiminnan edellytysten vahvistaminen, syrjäytymisen riskien kartoittaminen sekä viranomaisten välisen palveluohjauksen kehittäminen.²

Osallisuuden perusta on lakisääteinen. **Suomen perustuslaissa** (11.6.1999/731) säädetään yksilön oikeudesta osallistua yhteiskunnan ja elinympäristön kehittämiseen (2§) ja itseään koskevaan päätöksentekoon (14§). **Kuntalain** (10.4.2015/410, luku 5) mukaan valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista kunnan toimintaan. Laissa linjataan myös, että kunnissa on oltava nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvostot. Lisäksi suunnitelmista ja päätöksistä on annettava riittävästi tietoa asukkaille ja viestinnässä käytettävä selkeää ja ymmärrettävää kieltä.

Muita osallisuudesta säättäviä lakeja ovat:

- Maankäyttö- ja rakennuslaki
- Sosiaali- ja terveydenhuollossa asiakkaan osallisuutta määrittävät terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, laki potilaan asemasta ja oikeuksista, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista, laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista sekä laki kehitysvammaisten erityishuollosta.
- Yhdenvertaisuuslaki
- Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta
- Laki kotoutumisen edistämisestä

Osallisuutta määrittävät myös erilaiset sopimukset ja ohjelmat kuten YK:n Lapsen oikeuksien sopimus, kansallinen lapsistrategia, Oikeusministeriön kansallinen demokratiaohjelma 2025,

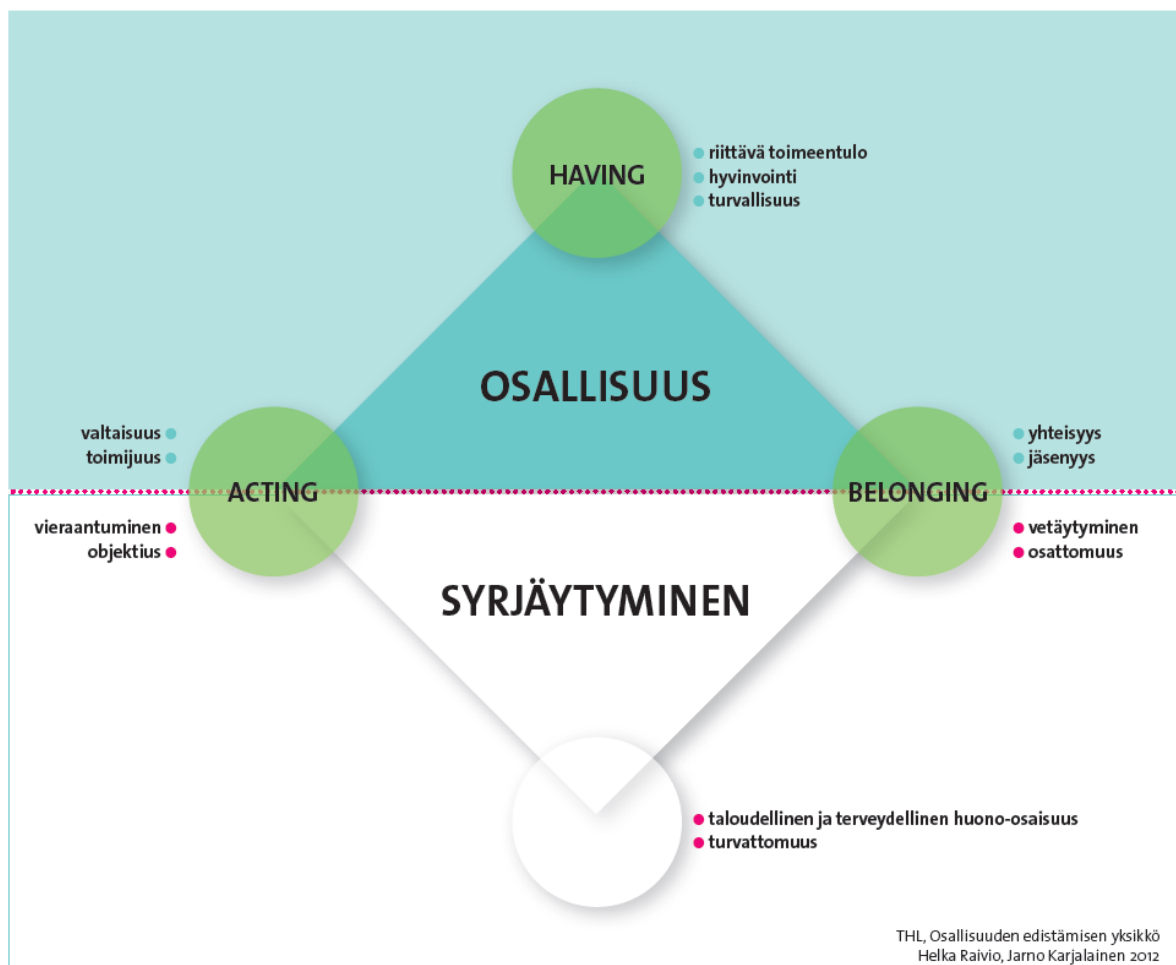
² Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <https://valtioneuvosto.fi/marinin-hallitus/hallitusohjelma/oikeudenmukainen-yhdenvertainen-ja-mukaan-ottava-suomi>

Avoimen hallinnon kansallisen strategia 2030, Valtioneuvoston periaatepäätös ja toimeenpanosuunnitelma Terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi ja YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030.

2.3. Mitä tarkoitamme osallisuudella?

Osallisuus on käsite, jolla ei ole vain yhtä määritelmää vaan se saa erilaisia sävyjä ja painotuksia riippuen näkökulmasta. Osallisuuden eri määritelmiä yhdistää se, että kyse on aina tavalla tai toisella kuulumisen ja mukanaolon tunteesta.

Osallisuuden käsitettä voi tarkastella ainakin kolmesta näkökulmasta eli hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen kautta. Hyvinvoinnin näkökulmasta osallisuus tarkoittaa sitä, että yksilöllä on sellaiset fyysiset ja henkiset resurssit, että hän voi elää oman näköistään elämää ja vaikuttaa omaan elämäänsä. Tästä näkökulmasta osallisuuden vastakohtana on syrjäytyminen ja osallisuuden edistäminen on myös syrjäytymisen ehkäisyä.



Yhteisöllisyyden näkökulmasta osallisuus tarkoittaa kuuluvuuden tunnetta. Ihmisellä on tunne siitä, että hän on osa jotakin – yhteisöä tai ympäröivää yhteiskuntaa – jolloin hän haluaa sitoutua, ottaa omalta osaltaan vastuun toiminnasta ja usein myös vaikuttaa. Kuuluvuuden tunne voi syntyä omaan perheeseen, lähiyhteisöön tai kuntaan.

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen näkökulmasta osallisuus tarkoittaa yksilön oikeutta ja mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon niin lähiympäristössään kuin laajemmin yhteiskunnassa.

Osallistuminen voi tapahtua suoran vaikuttamisen kautta esimerkiksi osallistuvan budjetoinnin keinoin tai epäsuorasti kuten edustuksellisessa demokratiassa.

Osallisuuden portaavat

(Mukaiillen Arnstein)



Osallisuuden nähdään usein liittyvän omaehtoiseen kansalaistoimintaan, kuten kansalaisaktivismiin tai järjestötoimintaan. Osallisuuden tunne on kuitenkin oleellista myös edustukselliselle demokratialle. Jos kuntalaiset eivät tunne olevansa osa kunnan toimintaa ja edustuksellista päätöksentekoa, heidän mielenkiintonsa loppuu. Osallisuus pitää sisällään ymmärryksen siitä, että asioita valmistellaan ja toteutetaan yhdessä. Se tarkoittaa, että päätöksenteossa huomioidaan erilaiset näkökulmat ja erilaisten toimijoiden resurssit sekä se, miten toimintaa voidaan tukea kestävästi. Osallisuuden voi nähdä julkishallinnon toimijoiden velvollisuudeksi varmistaa ja mahdollistaa kansalaisten osallistuminen yhteiskuntaan.



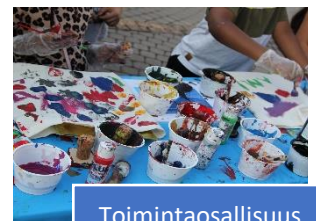
Tieto-osallisuus



Suunnitteluosallisuus



Päätösosallisuus



Toimintaosallisuus

Osallisuutta voi tarkastella, ja sen toteutumista arvioida, erilaisten osallisuuden muotojen kautta. Tieto-osallisuus tarkoittaa asukkaan oikeutta tiedon saamiseen ja tuottamiseen. Suunnitteluosallisuus tarkoittaa asukkaan mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskevan toiminnan suunnitteluun ja kertoa mielipiteitään esimerkiksi asukasraatien, kyselyjen ja yhteiskehittämisen kautta. Päätösosallisuus tarkoittaa asukkaan mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon itseä tai vaikkapa omaa asuinalueaan koskevissa asioissa. Verrattuna suunnitteluosallisuuteen asukkaalla on enemmän valtaa. Toimintaosallisuus tarkoittaa asukkaan mahdollisuuksia osallistua ja järjestää itse toimintaa kaupungissa.

Tässä ohjelmassa käsittelemme osallisuutta ensisijaisesti osallisuutena kunnassa ja yhteisöissä, vaikuttamisena kaupungin palveluihin ja lähiympäristöön sekä osattomuuden ehkäisyä.

3. Muuttuva vaikuttaminen

Tässä luvussa käsitellään osallisuustyöhön vaikuttavia trendejä. Työssä on hyödynnetty Osallistuva Vantaa –ohjelman valmistelussa toteutettua asukaskyselyä ja asukasraadin julkilausumaa. Tietoa on koottu myös vuosittain toteutettavasta osallisuusteemaisesta asukaskyselystä sekä ajankohtaisesta osallisuuteen liittyvästä tutkimuksesta.

Osallistumisen ja vaikuttaminen tavat ovat jatkuvassa muutoksessa. Jukka Vahti ja Hannu-Pekka Ikäheimo Sitrasta näkevät osallisuuden tulevaisuudessa digitalisaation, keskustelun kärjistymisen, likaisten vaikuttamisyritysten ja disinformaation yleistymisen sekä osallisuuden muotojen eriytymisen ja moninaistumisen. Sosiaalinen media sisältää sekä demokratiaa edistäviä että hajottavia piirteitä. Valta on verkostomaisempaa, mutta ei aina edistä kansanvaltaa. Nuoret käyttävät aivan eri medioita kuin keski-ikäiset ja iäkkäämmät.

Osallistuva Vantaa -ohjelman valmistelussa osallisuuteen vaikuttaviksi tulevaisuuden trendeiksi nousivat:

- Halu vaikuttaa helposti ja nopeasti
- Luottamuksen rakentaminen kunnan ja kuntalaisten välille hyvällä viestinnällä
- Kaipuu aitoihin vaikuttamismahdollisuuksiin näennäisosallistumisen sijaan
- Asukasliikkeiden synty ja järjestöjen merkityksen muuttuminen
- Kunnan muuttuminen hyvinvointialueiden perustamisen myötä

3.1. Vaikuttamisen tulee olla helppoa

“Yritän mahdollisuuksieni mukaan olla ajan tasalla kunnan asioista, haen tietoa ja yritän vaikuttaa mieluummin netissä.” Asukaskyselyn vastaaja

“Lapsiperheenä on tärkeää, että arjen kiireissä pystyy nopeasti ja vaivattomasti vaikuttaa ja tehdä asioita mitä haluaa” Asukaskyselyn vastaaja

“Monesti liian vaikeata ja monimutkaista vaikuttaa. Sen pitäisi olla helppoa ja yksinkertaista. Aika ei muuten riitä.” Asukaskyselyn vastaaja

Kuntademokratian ongelmaksi on jo pidempään tunnistettu alhainen äänestysprosentti. Kuinka legitiiminä edustuksellista demokratiaa voi pitää, jos alle puolet vantaalaisista äänestää? Poliittisen päätöksenteon koetaan olevan kaukana arjesta. Tarvitaan edustuksellista demokratiaa täydentävää vaikuttamista ja mahdollisuuksia keskustelulle ja osallistumiselle.

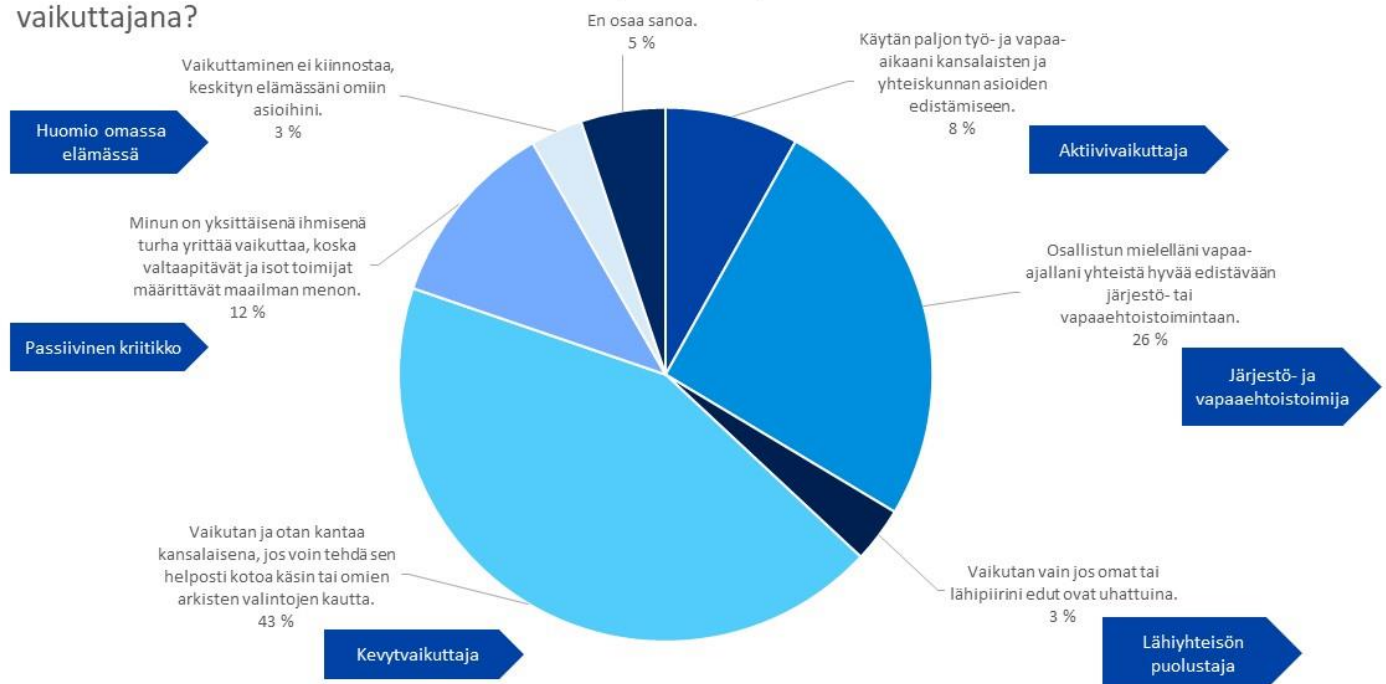
Matalahkosta äänestysprosentista huolimatta vantaalaisia kiinnostaa erityisesti lähiympäristöön ja arjen valintojen kautta vaikuttaminen. 54 % vantaalaisista on kiinnostunut vaikuttamaan kaupungin ja oman asuinalueensa kehittämiseen (Kuntalaiskysely 2021).³ Kuitenkin vain 27 % tiesi, miten voi osallistua. Vain omaan asuinympäristöön vaikuttamisesta oli kiinnostunut 22 % (Kuntaliiton kuntalaistutkimus 2020), useampi kuin tutkimuksen verrokkikunnissa. Kuntalaiskyselyssä noin kolmannes oli tyytyväisiä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin Vantaalla.

³ Verkkosivulla käyty 18.11.2021:

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/157330_kuntalaiskysely_kooste_2021.pdf

Osallistuva Vantaa -ohjelman valmisteluun liittyvässä asukaskyselyssä (n=649) useimmat vastaajista (43 %) kertoivat haluavansa vaikuttaa ja ottaa kantaa, jos he voivat tehdä sen helposti kotoa tai arkisten valintojen kautta. Huomattava osa kuvaili itseään myös järjestö- ja vapaaehtoistoimijaksi. Halu osallistua helposti ja kevyesti näkyi kyselyn vastauksissa laajasti eri kysymyksissä, ei ainoastaan vaikuttajatyypin itsearvioinnissa. Syitä kevytvaikuttamisen suosimiselle on monia: kiireinen arki, introverttius, verkko-osallistumisen nykyaikaisuus ja koettu vaikuttavuus, sekä kyselyn ajankohdalle odotetusti myös korona.

Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa sinua parhaiten yhteiskunnallisena vaikuttajana?



3.2. Vuorovaikutus rakentaa luottamusta

”Asioiden informointi asukkaille helppotajuisesti ja ajoissa, niin että ymmärtäisin ja mielipiteeni ehtisi vaikuttaa. Nytkin asioita esitellään asukkaille, mutta niin sirpaleisesti, etten maallikkona saa käsitystä kokonaisuuksista.” Asukaskyselyn vastaaja

”Tiedon saaminen helpoksi. Tarjoillaan suoraan asukkaille, ilman että tarvitsee erikseen älytä kaivaa esim. kaupungin verkkosivuilta.” Asukaskyselyn vastaaja

OECD:n Suomelle tekemä luottamusarviointi (julkaistu 4.5.2021) näyttää, että kansalaisten luottamus instituutioihin vaihtelee. Kuntahallintoon luottaa 52 %. Luottamus on matalampaa maaseudulla, matalammin koulutetuilla ja alemman tulotason kotitalouksissa. OECD:n raportti toteaa, että jos luottamuksen eriytymiskehitys syvenee, se saattaa heikentää yhteenkuuluvuutta ja

Suomen kykyä selviytyä väestön ikääntymisestä, ilmastonmuutoksesta, digitalisaatiosta ja työn muutoksista johtuvista haasteista.⁴

Luottamus julkisiin instituutioihin on Suomessa verrattain korkea, mutta niiden ihmisten osuus, jotka uskovat voivansa vaikuttaa poliittisiin prosesseihin, pieni verrattuna muihin korkean luottamuksen maihin. OECD:n suosittaa Suomelle mm. luottamuksen mittaamisen parantamista, kansalaislähtöisiä palveluita, osallistavampaa valmistelua ja päätöksentekoa, avoimuuden lisäämistä.

Suurin osa vantaalaisista luottaa kaupunkiin Kuntalaiskyselyn mukaan. Eniten vastaajat allekirjoittivat väitteen siitä, että kaupunki toimii kaupunkilaisten parhaaksi (48 %). Kuntalaisten mielipiteitä koki kuunneltavan Vantaalla vain 17 %. Asukaskyselyssä osallistumisen esteissä korostui tiedonsaannin puute. Liki puolet vastaajista koki, ettei saanut tarpeeksi tietoa kaupungin toiminnasta ja suunnitelmista. Osallistumismahdollisuuksien löytäminen, mutta myös viestinnän ymmärtäminen koettiin hankalaksi.

Myös Kuntaliiton Kuntalaistutkimuksen 2020 mukaan vain kolmasosa vantaalaisista koki, että Vantaan palveluista tiedotetaan riittävästi. Muissa tutkimuskunnissa luku oli korkeampi. Vajaa neljäsosa koki, että päätöksistä tiedotetaan riittävästi. Luku on kuitenkin kasvanut vuodesta 2017. Kunnan toimintaa ja päätöksentekoa seurattiin eniten paikallisen sanomalehden/ilmaisjakelulehden kautta, radiosta ja TV:stä sekä kunnan oman lehden kautta. Vantaan omista kanavista seuratuimpia ovat asukaslehti ja vantaa.fi.

Asukkaiden ja henkilöstön käsitykset riittävästä viestinnästä eivät kohtaa. Ohjelman valmistelun henkilöstökyselyssä keväällä 2021 (n=434) reilu puolet vastaajista oli sitä mieltä, että palveluiden kehittämisen suunnitelmista ja päätöksistä viestitään asukkaille riittävästi.

3.3. Näennäisosallistumisesta aitoon vaikuttamiseen

”Muutoksia olen vuosien aikana ehdottanut, ihan konkreettisia asioita, tapahtumia. Hyvä idea, mutta asia ei mihinkään etene.” Asukaskyselyn vastaaja

”Oman kädenjäljen ja vaikuttamistyön tulosten näkeminen esimerkiksi katukuvassa tai omassa arjessa suoraan.” Asukaskyselyn vastaaja, kysyttäessä mikä motivoisi osallistumaan.

Kurkela ja Jäntti korostavat, että jos osallisuutta ei toteuteta laadukkaasti, se voi heikentää kuntalaisten luottamusta.⁵ Vantaan henkilöstön mielestä suunnitelmien kommentointi valmisteluvaiheessa oli paras tapa tukea asukkaiden osallisuutta. Paikalliset tapahtumat ja verkkokyselyt nähtiin lähes yhtä hyvinä. Avovastauksissa mainittiin mm. yhdenvertaisten (digi)osallistumismahdollisuuksien edistäminen sekä työntekijöiden kannustaminen osallistumismahdollisuuksien tarjoamiseen. Kuitenkin vajaa 40 % mielestä palveluja ei suunnitella yhdessä asukkaiden kanssa. Vain neljäsosan mielestä asukkaat otettiin mukaan päätöksentekoon.

Asukaskyselyssä huoli ns. näennäisosallistamisesta näkyi osassa vastauksista. Oman osallistumisen vaikuttavuus kaupungin toimintaan ja päätöksentekoon nousi vastauksista esille tärkeänä tekijänä motivaation kannalta – omien ajatusten ja mielipiteiden halutaan näkyvän päätöksissä, mutta toisaalta myös perustelut kommenttien hylkäämiselle ja nopea reaktio palautteeseen koettiin

⁴ Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <https://www.oecd.org/publications/drivers-of-trust-in-public-institutions-in-finland-52600c9e-en.htm>

⁵ Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2021/osallistumisen-mahdollistaminen-laajaa-yhteistyota-vaativa-kuntajohtamisen-tydinkysymys>

tukevan motivaatiota osallistua. Teema nousi esiin myös Osallistuva Vantaa -seminaarin 30.8.2021 työpajoissa, joissa toivottiin vaikuttamismahdollisuuksia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Asukaskyselyssä niin sanottuja ”passiivisia kritikoita” kuvaili olevansa 12 % asukaskyselyn vastaajista. Heidän valitsemansa väittämän mukaan vaikuttaminen koetaan turhaksi, sillä isot toimijat ja valtaapitävät määrittelevät maailman menon. Avoimissa vastauksissa näkyi näissäkin valinnoissa vahva halu vaikuttaa, mutta vastaajilla on ollut negatiivisia kokemuksia vaikuttamisyrittämisestä käsittelystä ja asioiden edistymisestä kaupungissa.

Vuodenvaihteessa 2020–2021 toteutetussa osallisuusteemaisessa asukaskyselyssä äänestämisen kunnallisvaaleissa koettiin sekä vaikuttavimmaksi että mieluisimmaksi osallistumisen tavaksi. Liki 90 % vastaajista valitsi äänestämisen mieluisaksi tavaksi osallistua Vantaalla. Seuraavaksi suosituimpia tapoja olivat sähköiset kyselyt (yli 50 % piti mieluisana) sekä palautteen anto verkkosivuilla (liki 40 %). Vaikuttavimpina tapoina osallistua pidettiin luottamustehtävissä toimimista, sähköisiä kyselyitä ja kuntalaisaloitteita. Mieluisaksi koetut vaikuttamistavat eivät siis aina olleet vaikuttavimmiksi koettuja. Joistain kyselyn vastauksista voidaan tulkita, ettei annettu osallistumiskanava ole tuttu. Esimerkiksi asukas-, asiakas- ja käyttäjäraadit 40 % oli arvioinut ei hyväksi eikä huonoksi vaikuttamistavaksi, mikä voi johtua siitä, että menetelmä ei ole tuttu.

Ohjelman valmistelussa toteutetussa asukaskyselyssä kysyttiin erilaisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksien riittävyyttä Vantaalla. Vastaajien mukaan ei ole tarpeeksi mahdollisuuksia osallistua vastaamalla paperisiin kyselyihin, osallistuvaan budjetointiin tai keskustelemalla vapaamuotoisesti kaupungin johdon ja viranhaltijoiden kanssa. Neljänneksi riittämättömäksi koettiin mahdollisuudet kommentoida suunnitelmia valmistelu vaiheessa esimerkiksi netin kautta tai työpajoissa.

3.4. Asukasliikkeet kumppaneina

”Vaikutan kyläyhdistyksen hallituksessa, jolla voi vaikuttaa alueen kehittämiseen.” Asukaskyselyn vastaaja

”Haluan kehittää omaa asuinalueetta viihtyisäksi ja kaikille oman kiinnostuksen kohteen mukaista toimintaa mikäli mahdollista. Kuulun nyt kahteen eri järjestöön, jotka toimivat asuinalueeni hyväksi.” Asukaskyselyn vastaaja

”En kuulu esim. järjestöihin. Mutta olen kyllä tarvittaessa aktiivinen edistämään erilaisia asioita tai ottamaan kantaa erilaisiin tärkeisiin asioihin kalenterini puitteissa.” Asukaskyselyn vastaaja

Neljännen sektorin eli järjestöjen ulkopuolella tapahtuvan yhteisöllisen toiminnan suosio on kasvanut. Pasi Mäenpään ja Maija Faehnlen mukaan neljäs sektori muuttaa yhteiskuntaa ja vaikuttaa monin eri tavoin vakiintuneisiin organisaatioihin ja niiden instituutioihin haastaen kaupunkien hallinnan aloitteita ja toimintamalleja. Kaupungin tulee omaksua tapoja osallistua kansalaisverkostoihin. Heidän mukaansa neljäs sektori edustaa suoraa tekemisen demokratiaa, jonka tunnistaminen ja tunnustaminen merkitsee demokratian ymmärtämistä aiempaa laajemmin.⁶ Tutkijoiden Faehnle, Isola ja Tuomisto mukaan kaupunkilaisten omaa innostusta ja projekteja tulee tukea esimerkiksi pedagogisella työllä tai joukkorahoituksella.⁷

⁶ Verkkosivulla käyty 18.11.2021.

https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/M%C3%A4enp%C3%A4n_Faehnle_Neljas_sektori_kirjan_esittely.pdf

⁷ Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/kaupunkisymposium-faehnle-isola-tuominen>

Vapaamuotoisten asukasliikkeiden nousu näkyy myös ehdotuksessa uudeksi toimintaryhmäläiksi, jossa säädetään yhteisömuotoisessa kansalaistoiminnassa käytettävästä vaihtoehtoisesta uudesta oikeushenkilömuodosta, joka soveltuu erityisesti määräaikaiseen, tilapäiseen tai pienimuotoiseen kansalaistoimintaan.⁸ Grönlundin ja Mäenpään mukaan kumppanuudet viranomaisten ja yhteisöjen kesken ovat myös olennaisia tehokkaalle toiminnalle ja toipumiselle erilaisten kriisien yhteydessä.⁹

3.5. Muuttuva kunta

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteena on laadukkaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden tarjoaminen yhdenvertaisesti sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventuminen. Tulevaisuuden sote-keskushankkeessa on tarkoitus perustaa hyvinvointialueet, jotka vastaavat sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen tuottamisesta. Kunnille jäävät mm. koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalvelujen tuotanto, joissa korostuu ennaltaehkäisevien palveluiden merkitys.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus 2020–2022 ohjelma ja hankeopas listaa, että ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi on varmistettava asiakkaiden ja potilaiden osallistuminen ja vaikuttaminen sekä oman palvelun että palveluiden kehittämiseen ja arviointiin. Asiakasosallisuuden menetelmien käyttöönottoon on panostettava yhdenvertaisuuden, saavutettavuuden ja oikea-aikaisuuden parantamiseksi. Uudistuksen toteutuminen riippuu lakien voimaantulosta. Jos aikataulu pitää, sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät hyvinvointialueiden tuotettaviksi vuoden 2023 alusta.¹⁰

Uudistuksessa on tärkeä huomioida kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö asiakkaiden osallisuuden edistämiseksi. Vantaa – Kerava sote-hankkeelle on perustettu osallisuuden koordinaatioryhmä. Hyvinvointialueen osallisuuden rakenteiden, toimintatapojen ja tavoitteiden määrittäminen tulee vaikuttamaan myös Vantaan kaupungin osallisuustyöhön. Yhteistyö on avainasemassa, jotta asukkaat voivat kokea kuuluvansa sekä kuntaan että hyvinvointialueeseen ja löytävät palvelut vaivatta.

4. Osallistuva Vantaa –malli

Tässä luvussa kuvataan osallisuustyön johtaminen ja koordinoitijärjestelmä sekä tukipalvelujen tehtävät. Luvussa esitellään myös toimialojen rooli sekä osallisuustyöhön olennaisesti liittyvät kunnan palvelut ja yksiköt.

⁸ Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162854>.

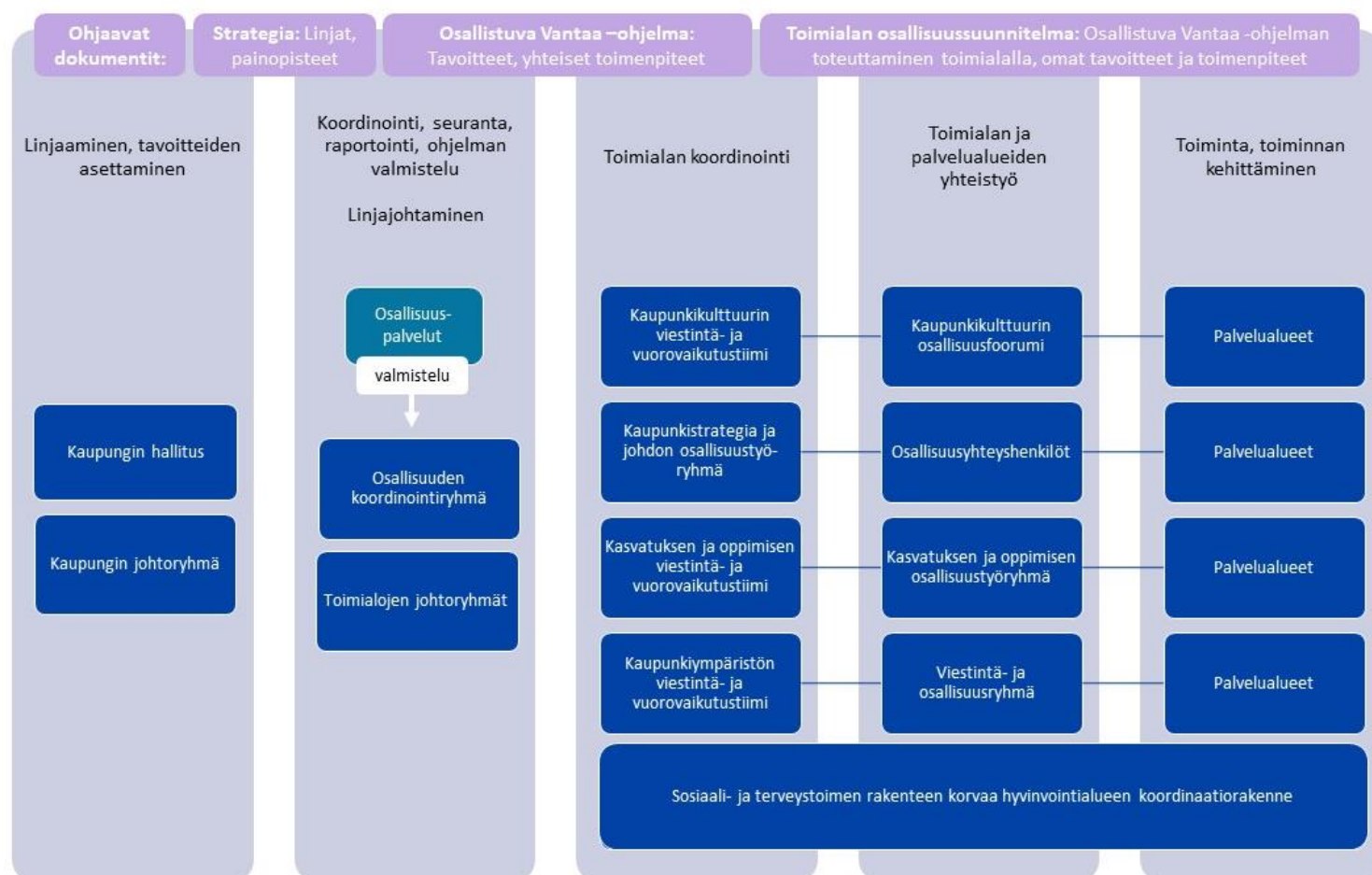
⁹ Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/kaupunkisymposium-gronlund-maenpaa>

¹⁰ Verkkosivulla käyty 18.11.2021.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162004/STM_2020_3_j.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4.1. Osallisuuden johtaminen

Asukkaan oikeus osallistua ja vaikuttaa kuntaan ja lähiympäristöönsä perustuu lakiin ja Vantaalla oikeus on myös kirjattu hallintosääntöön. Lainsäädännön ja hallintosäännön ohella osallisuustyötä ohjaa kaupungin laajuisesti strategia ja Osallistuva Vantaa -ohjelma. Toimialojen osallisuussuunnitelmat toteuttavat osaltaan ohjelman tavoitteita sekä tarkentavat osallisuuden tavoitteita toimialojen erityiskysymyksissä. Toimialojen ja palvelualueiden tulokortit ovat myös tärkeä väline osallisuuden edistämiseen.



Osallisuuden koordinaatiojärjestelmä on esitetty oheisessa kuvassa. **Kaupungin hallitus** päättää osallisuustyöstä Osallistuva Vantaa -ohjelmassa ja muissa ohjelmissa sekä strategiassa. Hallitukselle raportoidaan Osallistuva Vantaa ohjelman etenemisestä. **Kaupungin johtoryhmä** vastaa osallisuuden strategisesta johtamisesta eli seuraa toteutumista ja päättää operatiivisista kysymyksistä ohjelmakauden aikana.

Osallisuuden koordinointiryhmä vastaa Osallistuva Vantaa -ohjelman valmistelusta, toteuttamisen koordinoinnista, seurannasta ja raportoinnista. Lisäksi ryhmä koordinoi toimialojen osallisuussuunnitelmien päivittämistä. Koordinointiryhmän valmistelijana toimivat **Osallisuuspalvelut**. Kaupungin johtaja nimittää osallisuuden koordinointiryhmän ja kokoonpanoon kuuluvat Osallisuuspalveluiden asiantuntijat sekä toimialojen osallisuuden asiantuntijat ja koordinaattorit, jotka vastaavat oman toimialansa osallisuustyöstä.

Toimialojen johtoryhmät osallistuvat Osallistuva Vantaa -ohjelman valmisteluun sekä päättävät oman toimialansa osallisuussuunnitelmista. Johtoryhmien vastuulla on myös osallisuuden johtaminen omalla toimialallaan esimerkiksi henkilö- ja muiden resurssien kautta.

Kullakin toimialalla osallisuutta koordinoi osallisuusasiantuntija, viestintä- ja vuorovaikutustiimi tai erikseen koottu ryhmä. He toimivat linkkinä palvelualueiden ja kaupunkitasoisen koordinoitiryhmän välillä.

Konkreettinen ja asukkaalle näkyvin osallisuustyö tapahtuu palvelualueilla, jossa yksiköt ja tiimin toteuttavat toimialan osallisuussuunnitelmaa, kehittävät omaa työtään ja asettavat tavoitteita.

Osallistuva Vantaa -ohjelman mittareita seurataan osallisuuden koordinaatioryhmässä. Koordinaatioryhmä raportoi vuosittain kaupungin johtoryhmälle. Hallitukselle tuodaan käsiteltäväksi väliarviointi ohjelmakauden puolivälissä sekä loppuarviointi. Koordinaatioryhmä kehittää osallisuuden vaikuttavuuden arviointia.

4.2. Osallisuuspalvelut koordinoivat osallisuutta kaupunkitasoisesti

Osallistuva Vantaa -ohjelman kirjoitushetkellä Vantaan osallisuuspalveluita järjestää Kaupunkikulttuurin Yhteisten palveluiden Viestintä ja vuorovaikutustiimi, tuttavallisemmin Osallisuuspalvelut. Kaupunkikulttuurin toimialalta käsin se koordinoi koko kaupungin osallisuustyötä ja tukee henkilöstöä asukasosallisuuden ja -vuorovaikutuksen toteuttamisessa. Osallisuuspalveluiden tehtäviin kuuluu kaupunkitasoisten osallistumismahdollisuuksien, osallisuuskoulutusten sekä osallisuusverkoston koordinointi sekä toimialojen konsultointi ja tuki sekä kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin osallistuminen.

Osallisuuspalvelut toimivat valmistelijana osallisuuden koordinaatioryhmälle eli vastaavat Osallistuva Vantaa -ohjelman valmistelusta, toteutuksen koordinoinnista ja raportoinnista. Osallisuuspalvelut tuottavat tietoa osallisuustyön tueksi esimerkiksi vuosittaisen osallisuusteemaisen asukaskyselyn avulla ja kehittävät osallisuuden vaikuttavuuden mittaamista, arviointia ja seurantaa yhteistyössä muiden kaupunkien kanssa.

Toimialoille, yksiköille ja hankkeille tarjottavan tuen keskiössä on asukasvuorovaikutuksen suunnittelussa konsultoiminen. Osallisuustiimin tarjoama tuki voi olla esimerkiksi tukea osallisuussuunnitelman laatimisessa, ohjausta, neuvontaa, konsultointia tai kumppanina työskentelyä.

Osallisuuspalvelut koordinoivat Vantaan kaupungin yhteisiä asukasvuorovaikutuksen menetelmiä. Osallisuuspalvelut koordinoivat sähköistä osallisuusympäristöä ja kouluttaa sivuston pääkäyttäjiä samoin kuin osallistuvan budjetoinnin verkkopalvelua. Osallisuuspalvelut kokoavat ja kehittävät alueellisia uutiskirjeitä. Osallisuuspalvelut tukevat asukastilaisuuksien järjestämisessä ja koordinoivat asukasfoorumeja ja alueen päiviin osallistumista. Lisäksi Osallisuuspalvelut pilotoivat ja kehittävät uusia osallisuuden menetelmiä kuten strategiakaudella 2017–2021 käyttöön otettuja asukasraateja ja osallisuuspuhelinta.

Osallisuuspalvelut järjestävät Vantaan henkilöstölle koulutuksia asukasosallisuuden tueksi sekä koordinoivat osallisuusverkostoa on Vantaan henkilöstölle tarkoitettu verkosto, joka kokoaa yhteen osallisuudesta kiinnostuneita ja sen parissa työskenteleviä. Osallisuusverkostossa jaetaan tietoa ajankohtaisesta osallisuustyöstä ja inspiroidutaan osallisuuden teemojen äärellä. Osallisuusverkosto

tukee henkilöstölle tarjottavia koulutuksia tarjoamalla mahdollisuuden itsenäiseen osaamisen ja oman työn kehittämiseen.

Osallisuuspalvelujen tehtävät

Kehittäminen	Koordinointi	Palvelut	Yhteistyökumppani
• Kuntademokratian ja osallisuuden kehittämistyö (esim. kansallinen kuntademokratiaverkosto) • Kaupunkitasoiset osallistumisen prosessit (esim. kaupungin strategia) • Uusien menetelmien pilotointi ja käytön tuki • Mittaaminen ja arviointi	• Osallistuva Vantaa – ohjelma ja toimialojen osallisuussuunnitelmat • Tapahtumat • Kaupungin johdon asukasfoorumit • Alueen päivät • Menetelmät • Asukasraadit • Osallisuuspuhelin • Erätauko-dialogi	• Osallisuuden suunnittelun tuki • Asukastilaisuuksien suunnittelun ja fasilitoinnin tuki • Asukkaiden tavoittamisen tuki • Sähköinen osallisuusympäristö • Alueelliset uutiskirjeet • Koulutukset henkilöstölle • Osallisuusverkosto • Osallisuuspalvelut-sivusto intrassa	• Paikalliset verkostot • Asukastilat ja kylätapahtumat matalan kynnyksen osallistumisen paikkoina • Avustukset kansalaistoimintaan • Tilat kansalaistoimintaan

4.3. Osallisuustyö toimialoilla

Vastuu osallistumisen järjestämisestä kuuluu koko kuntaorganisaatiolle. Osallistuva Vantaa -mallissa erilaisia palvelumuotoiluprosesseja, asukastilaisuuksia, sähköisiä kyselyitä, käyttäjäraateja ja asiakaspalautetta hyödynnetään toimialojen suunnittelussa ja päätöksenteossa. Toimialoilla suunnitellaan, toteutetaan, arvioidaan ja kehitetään oman toimialan osallisuustyötä.

Toimialan osallisuustyötä ohjaa toimialan osallisuussuunnitelma, joka määrittää toimialan sisäisen koordinointi ja johtamisrakenteen. Osallisuussuunnitelmassa kuvataan toimialan osallisuustyötä eri näkökulmista, määritellään erityisiä kohderyhmiä ja asetetaan tavoitteita.

Toimialojen osallisuustyössä on toimialakohtaisia erityispiirteitä. Esimerkiksi Kaupunkiympäristön toimialalla kaavoituksen asukasvuorovaikutusta koskevat erityiset Maankäyttö- ja rakennuslain säädökset. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla puolestaan korostuu kasvatuskumppanuuden rakentaminen ja lapsia koskevat erityiskysymykset.

4.4. Osallisuustyötä tukevat toiminnot

Osallisuus on koko kaupungin läpäisevä periaate. Asukkaan osallisuuden edistämiseen voivat omasta roolistaan osallistua kaikki kaupungin työntekijät. Lisäksi on erityisiä tehtäviä, joissa asukasosallisuuden merkitys ja rooli korostuu.

Vaikuttamistoimielimet ovat tärkeä osa kuntalaisten edustuksellista osallistumista päätöksen tekoon. Kuntalain mukaan kunnassa on oltava nuorisovaltuusto ja vammais- sekä vanhusneuvosto. Vantaalla toimii lisäksi Svenska Kommittén ja monikulttuurisuusneuvottelukunta.

Kaupungin tarjoamien osallistumiskanavien lisäksi huomioidaan **kansalaisyhteiskunnasta kumpuava osallistuminen**. Vantaalla tuetaan asukkaiden omaehtoista toimintaa ja yhteisöjen ja yhdistysten työtä monimuotoisesti avustuksilla, tiloilla, koulutuksilla ja verkostoitumisen mahdollisuuksia

tarjoamalla. Järjestöt ovat myös tärkeitä kumppaneita kaupungille niin alueellisen osallisuuden toteuttamisessa kuin esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluiden tarjoajina.

Vantaalla on myös toimintaa, joka tähtää yhteisöllisyyden luomiseen ja tukee siten kaupunkilaisten osallisuutta. **Yhteisöpalvelut** järjestävät tapahtumia, koordinoivat Yhteinen pöytä -ruoka-apua ja ylläpitävät asukastiloja, jotka ovat tärkeitä kohtaamispaikkoja. Yhteisöpalvelut myös kehittävät kaupungin vapaaehtoistoimintaa poikki toimialojen.

Osallisuus linkittyy voimakkaasti hyvinvointiin ja osallistumisen edistäminen on osaltaan syrjäytymisen ehkäisemistä. Osallisuus linkittyy siten osaksi monen toimialan perustehtäviä ja erityisesti hyvinvointityötä.

5. Osallistuva Vantaa –ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Tässä luvussa esitetään osallisuuteen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet valtuustokaudelle 2021–2025.

Haluamme, että kaikilla vantaalaisilla on mahdollisuus tulla kuulluksi ja kokea osallisuutta. Kaupungin työntekijöiden, johdon ja luottamushenkilöiden tulee edistää hyvinvointia ja luottamusta, ja siinä osallisuustyö voi olla merkittäväksi avuksi. Osallistuminen ei ole pelkkää äänestämistä ja vaikuttamista, vaan myös omaehtoista aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä ja kuulumisen tunnetta.

Visiomme on, että Vantaan asukkaat kokevat osallisuutta omassa elämässään ja kuuluvuutta kaupunkiin ja lähiympäristöönsä. Heillä on yhteisöjä, joissa toimia ja tulla arvostetuiksi. He vaikuttavat aktiivisesti kaupunkiin ja yhteiskuntaan.

Erilaisia osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja tarvitaan täydentämään edustuksellista demokratiaa, lisäämään turvallisuutta ja rakentamaan kuulut ylittävää keskusteluilmapiiriä. Yhdenvertaisen osallisuuden toteutuminen vaatii kaikille saavutettavia osallistumisen mahdollisuuksia ja tukea erilaisille asukasryhmille. Osallistuva Vantaa -ohjelman tavoitteena on tuoda osallisuuden edistäminen osaksi kaikkien työntekijöiden toimintaa ja näkökulmaksi kaikkeen tekemiseen.

Osallistuva Vantaa -ohjelman päätavoitteet ovat lisätä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kuuluvuuden tunnetta kotikuntaansa. Muut ohjelman tavoitteet on koottu viiden teeman alle. Teemat ovat painopistealueita, joiden kehittämiseen halutaan keskittyä. Ne ovat syntyneet taustaselvityksen sekä asukas-, henkilöstö- ja luottamushenkilöstökyselyjen pohjalta.

Ohjelman teemat ovat

- Vahvistamme alueellista osallisuutta
- Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja
- Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta
- Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua
- Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa

5.1. Päätavoitteet

Osallistuva Vantaa -ohjelman päätavoitteet ja niiden mittarit ohjaavat ja mittaavat paitsi ohjelmakauden tavoitteita myös jatkuvaa toimintaa. Päätavoitteilla ei ole erillisiä toimenpiteitä, sillä teemojen alta löytyvät toimenpiteet edistävät niistä jokaista.

Päätavoitteet ja mittarit

Tavoite 1: Vantaalaiset kokevat osallisuutta.

Mittari: Osallisuuskyselyn tulokset osallisuusindikaattorista.

Tavoite 2: Vantaalaiset ovat tyytyväisiä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa.

Mittari: Osallisuuskyselyn tyytyväisten ja melko tyytyväisten osuus.

Tavoite 3: Vantaan äänestysprosentti nousee kuntavaaleissa.

Mittari: Kuntavaalien äänestysprosentti.

Tavoite 4: Asukasvuorovaikutuksen kanavat ovat tunnettuja.

Mittari: Osallisuuskyselyn tulokset viestintäkanavien tunnettuudesta.

5.2. Vahvistamme alueellista osallisuutta

“Olen kiinnostunut lähinnä oman asuinalueen kehittämisestä. Se on konkreettista ja siitä saa myös hyvää paikallista palautetta.” Asukaskyselyn vastaaja

Vantaa koostuu useista vahvoista kaupunkialueista. Vantaalla kiinnittyminen kuntaan on selvästi matalampaa kuin kunnissa keskimäärin. Sen sijaan kylään tai kunnan osaan sekä asuinalueeseen kuuluminen on Vantaalla samaa tasoa muun Suomen kanssa. 54 % vantaalaisista on kiinnostunut vaikuttamaan kaupungin ja oman asuinalueensa kehittämiseen. Vaikuttavimmiksi osallistumisen tavoiksi vantaalaiset kokivat oman lähiympäristön kehittämisen, talkoot, suorat kontaktit päättäjiin ja viranhaltijoihin sekä vanhempainillat. (Kuntalaiskysely 2021 ja Kuntaliiton Kuntalaistutkimus 2020.) Paikalliset tilaisuudet, kyselyt, paneelit ja katselmukset sekä monikielinen viestintä eri kanavissa ovat Vantaan henkilöstön ja luottamushenkilöiden mielestä parhaita keinoja tukea paikallista osallistumista. Myös viestintää osallistumisen vaikutuksista kaupunkiin pidettiin tärkeänä.

Asukasraati ehdotti julkilausumassaan alueellisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämistä erilaisten kokeilujen kautta. Raati totesi paikallisidentiteettien olevan merkityksellisiä ja tärkeitä osallisuuden kokemukselle. Lisäksi tärkeänä pidettiin kaupungin tukea yhteisöille ja harrastusryhmille sekä tapahtumien järjestämiselle. Raati näki, että matalan kynnyksen tilaisuudet ja tapahtumat ovat tärkeä väylä osallistumiseen. Asukasraati toivoi myös kaupungilta sosiaalisen median hyödyntämistä viestinnässä ja yhteistyössä.

Osallistuva Vantaa -seminaarissa 30.8.2021 osallistujat kehittivät työpajassa alueellisen osallisuuden tavoitteita. Työpajoissa nousi esiin erilaisten asukkaiden tavoittaminen. Viestinnän toivottiin olevan alueellista, selkeää ja monimediaista esimerkiksi sähköisiä ilmoitustauluja toivottiin lisää. Viestinnän pirstaloituminen eri kanaviin nähtiin yhtäältä ongelmallisena, mutta toisaalta todettiin eri kanavien tavoittavan eri ihmisiä. Myös kaupunkilaisten oman toiminnan tukeminen puhututti. Toivottiin byrokratian helpottamista, selkeitä ohjeita ja mentorointia tai koulutusta alueellisesti. Lisäksi ehdotettiin viestintämahdollisuuksien lisäämistä paikallisille toimijoille. Aluefoorumeihin ehdotettiin mukaan info-osiota Vantaan päätöksenteosta ja toivottiin vuorovaikutteisuutta.

Vantaalla on paikallisdemokratian tukena kokeiltu aluetoimikuntia ja alueellisia kehittämistoimikuntia, molemmissa jäseninä olivat poliittiset luottamushenkilöt. Aluetoimikunnat oli järjestetty suuralueittain, ja ne päättivät aluerahan jakamisesta paikallisille yhdistyksille. Merkitys alueellisen osallisuuden edistämisessä jäi vähäiseksi. Nyt paikallisen kansalaistoiminnan avustuksista päätetään vapaa-ajan lautakunnassa.

Alueelliset kehittämistoimikunnat syntyivät aluetoimikuntien jatkeena, kolmelle vielä suuremmalle alueelle. Tehtävänä oli keskustella ja kommentoida maankäytön ja ympäristön ajankohtaisia asioita. Päättävällän puuttuminen nähtiin ongelmallisena. Informaation saaminen jäi päällimmäiseksi

tehtäväksi. Uusi Vantaa -toimikunta päätti vuonna 2019, etteivät toimikunnat jatka uudella strategiakaudella. Kehittämistoimikuntien jäsenet totesivat viimeisissä kokouksissaan, että alueen asukkaita ja järjestöjä tulisi saada mukaan alueellisen osallisuuden edistämiseksi. Vantaalla toimii useita aktiivisia alueellisia asukasjärjestöjä ja -liikkeitä, joiden kanssa kaupunki tekee yhteistyötä. Paikalliset toimijat lisäävät alueidensa yhteisöllisyyttä ja asukkaiden toimintamahdollisuuksia.

Osallistuva Vantaa -mallin mukaan aloitettiin 2018 asukkaiden ehdotuksesta Alueen päivät. Niissä kaupunki jalkautui osaksi alueiden kylä- ja tapahtumapäiviä kertomaan ajankohtaisista suunnitelmista ja vaikuttamismahdollisuuksista. Päivät saivat hyvää palautetta, mutta olivat koronan takia tauolla. Alueelliset uutiskirjeet tuovat tietoa paikallisista osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista ja tapahtumista. Lukijakyselyn (2020) vastaajista 60 % piti alueellisia uutiskirjeitä ja Vantaan Nyttiä kiinnostavina.

Vantaalla on kokeiltu osallistuvaa budjetointia sosiaali- ja terveystoimessa 2017 ja Meidän Korso -hankkeessa 2018. Laajemmat osallistuvat budjetoinnit toteutuivat osana Myönteisen erityiskohtelun hanketta Martinlaaksossa, Hakunilassa, Havukoskella, Mikkolassa ja Länsimäessä 2020–2022. Kokemukset ovat olleet myönteisiä.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Paikallisempaa osallistumista yhteistyössä

Toimenpide: Kehitämme asukasfoorumikonseptia vuorovaikutteisemmaksi.

Kutsumme asukasfoorumeihin alueen järjestöt, asukkaat, luottamushenkilöt ja viranhaltijat keskustelemaan ajankohtaisista asioista ja suunnitelmista ja vaikuttamaan niihin ennen päätöksentekoa. Valmistelemme asukasfoorumit yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Hyödynnämme Asukasfoorumeissa erilaisia keskustelumenetelmiä ja otamme käyttöön monipuolisia tapoja vuorovaikuttaa ja osallistua.

Mittari: Arviointi ohjelmakauden puolivälissä ja lopussa, foorumien palaute.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Tuemme paikallista asukasaktiivisuutta.

Keräämme hyviä toimintatapoja nykyisistä asukasliikkeistä, luomme mallin kaupungin osallistumiselle ja tuelle sekä kokeilemme uusia tapoja edistää alueellista osallisuutta.

Kaupungin päämääränä on tukea asukkaiden aktiivisuudesta syntyvää paikallista yhteistyötä kaupunkilaisten, virkahenkilöiden ja luottamushenkilöiden välille. Yhteistyön tavoitteena on tuottaa kiinnostusta vaikuttamiseen omaan lähiympäristöön ja kaupunkiin. Keräämme hyviä toimintatapoja nykyisistä asukasliikkeistä kuten Korson Kyläneuvostosta, Myyrmäki-liikkeestä ja MarjaVerkosta (Kivistö). Kartoitamme ja kontaktoimme paikallisia asukasliikkeitä myös muilla alueilla.

Kehitämme mallin kaupungin osallistumiselle ja tuelle. Mallissa kuvaamme prosessit ja roolit kaupungin osallistumiselle, tunnistamme resurssitarpeet sekä listaamme hyviä toimintatapoja ja kuvailemme paikallista yhteistyötä edistävät ja mahdollistavat tekijät.

Teemme pieniä kokeiluja olemassa olevien asukasliikkeiden kanssa. Esimerkiksi tuemme Korsossa luottamushenkilöiden ja asukkaiden verkoston - Korson Kyläneuvoston - vakiintumista ja luomme vuorovaikutuspinnan kyläneuvoston ja viranhaltijoiden välille.

Mittarit: Kokeilujen arviointi. Malli toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit, yhteisöpalvelut, järjestöt

Toimenpide: Uudistamme Alueen päivä -konseptin.

Käynnistämme Alueen päivä -konseptin eli osallistumisen paikallistapahtumiin uudelleen koronapandemiasta johtuneelta tauolta. Varmistamme kaupungin monipuolisen ja aktiivisen osallistumisen. Teemme myös yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa, jotta kaikki asukkaalle olennaiset palvelut ja kehittämishankkeet ovat mukana riippumatta organisaatorajoista.

Mittari: Toteutuneiden Alueen päivien määrä. Mukana olevien toimialojen määrä.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit

Tavoite 2: Osallistuva budjetointi lisää asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksia

Toimenpide: Vakiinnutamme osallistuvan budjetoinnin osaksi kaupungin jatkuvaa toimintaa ja laajennamme sen poikkitoimialaiseksi.

Vuonna 2022 toteutamme yhden alueellisen osallistuvan budjetoinnin projektin, jossa testataan OsallistuvaVantaa.fi-verkkoympäristöön tuotettua osallistuvan budjetoinnin työkalua. Vuodesta 2023 eteenpäin varaamme kaupungin talousarviossa rahaa ja henkilöresurssin alueellisesti toteutettaviin osallistuvan budjetoinnin projekteihin. Vuoteen 2025 mennessä olemme toteuttaneet osallistuvaa budjetointia jokaisella suuralueella. Projekteihin valitaan esimerkiksi kaupunginosat positiivisen erityiskohtelun indikaattorien mukaan. Strategiakaudella vakiinnutamme ja levitämme aiemmista osallistuvan budjetoinnin projekteista kertynyttä osaamista ja hyviä käytänteitä sekä laajennamme osallistuvan budjetointi kattamaan Kaupunkiympäristön ja Kaupunkikulttuurin toimialojen lisäksi myös muut toimialat.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei. Jätettyjen ideoiden määrä, ideoiden jatkokehittämiseen osallistuneiden asukkaiden määrä, äänestäneiden asukkaiden määrä.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit, palvelualueet

Tavoite 3: Viestinnästä paikallisempaa

Toimenpide: Parannamme alueellisia uutiskirjeitä.

Kehitämme alueellisten uutiskirjeiden sisältöä entistäkin kiinnostavammaksi ja kasvatamme niiden levikkiä esimerkiksi markkinoinnilla.

Mittari: Kirjeiden tilaajamäärät ja avausprosentit. Lukijakyselyn tulokset

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Menemme mukaan some-ryhmiin.

Edistämme kaupungin aktiivista osallistumista paikallisissa ja ruotsinkielisessä Facebook-ryhmissä. Teemme yhteistyötä ryhmien moderaattorien kesken ja keräämme heidän toiveensa kaupungin osallistumistavoista. Luomme käytännöt, vastuut ja rakenteet läsnäololle sosiaalisessa mediassa yhteistyössä toimialojen viestintä ja vuorovaikutustiimien kanssa.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei, hyödynnettyjen ryhmien määrä

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit

Toimenpide: Näymme paikallislehdissä.

Vantaan osallistumismahdollisuudet näkyvät paikallislehdissä. Tarjoamme paikallislehdille säännöllisesti juttuvinkkejä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Mittari: Julkaistujen uutisten ja artikkelien määrä.

Vastuu: Kaupunkikulttuurin viestintä- ja vuorovaikutustiimi

Tavoite 4: Kaupungin avoimet kohtaamistilat luovat osallisuutta

Toimenpide: Kartoitamme kohtaamistilat.

Kartoitamme erilaiset avoimet kohtaamistilat, joita kaupungilla ovat kirjastojen, asukastilojen ja Vantaa-infojen lisäksi esimerkiksi avoimet päiväkodit. Tuemme tilojen vuorovaikutteisuutta ja asukaslähtöistä aktiivisuutta.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Yhteisöpalvelut, järjestöt

Tavoite 5: Omaehtoisen toiminnan tukeminen

Toimenpide: Tutkimme kumppanuusrahoitusmallin mahdollisuuksia.

Selvitämme kumppanuusrahoitusmallin käyttöä omaehtoisen toiminnan tukemiseksi. Kumppanuusrahoitusmallissa toimintaa rahoittaa kunnan lisäksi muu paikallinen toimija tai rahoitusta kerätään esimerkiksi joukkorahoituksella. Selvityksessä hyödynnämme muiden kuntien esimerkkejä.

Mittari: Selvitys toteutunut kyllä/osittain/ei

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Tuemme tapahtumien järjestämistä.

Tuemme avointen, yhteisöllisten ja asukaslähtöisten tapahtumien järjestämistä. Varmistamme, että ohjeet ja tuki tapahtumien järjestämiseen löytyy helposti yhdestä paikasta ja tapahtuman järjestämisestä kiinnostuneet löytävät myös oikeat tahot auttamaan. Helpotamme ohjeistuksella tapahtumien järjestämistä ja niihin liittyvästä byrokratiasta selviämistä.

Mittari: Tapahtumien määrä

Vastuu: Kaupunkikulttuurin viestinnän ja vuorovaikutuksen tiimi

5.3. Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja

“Matalampi kynnyksellä osallistua, osallistumisen epävirallisuus.” Asukaskyselyn vastaaja kysyttäessä mikä motivoisi osallistumaan

Vantaalaisten suosituimpia osallistumisen tapoja ovat äänestäminen, sähköiset kyselyt ja palautteen jättäminen verkkosivuilla. (Kuntalaiskysely 2021 ja Kuntaliiton Kuntalaistutkimus 2020)

Luottamustehtävissä toimimista ja kuntalaisaloitteen tekemistä pidettiin sähköistä osallistumista vaikuttavampana, mutta ei niin mieluisana. Verrattuna muihin kuntiin, merkittävästi pienempi osa vantaalaisista piti palautekanavaa toimivana (Kuntaliiton Kuntalaistutkimus 2020).

Asukasraati korosti julkilausumassaan, että palautteen jättämisen kaupungin palveluista tulee olla sujuvaa ja vuorovaikutteista. Palautetta tulee voida jättää digitaalisesti yhdessä paikassa ja palautteisiin tulee saada vastaus. Raati ehdotti chat-palvelun käyttöönottoa.

OsallistuvaVantaa.fi -sivuston tarkoitus on koota kaikki kaupungin sähköiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä niistä viestintä yhteen paikkaan. Sivusto aukesi loppuvuonna 2019 ja tavoitti ensimmäisenä vuonna noin 20 000 kävijää. Kuitenkin 70 % kuntalaiskyselyn vastaajista ei ollut kuullut sivustosta.

Poikkeukselliset olosuhteet koronapandemian aikana ovat myös havahduttaneet kehittämään uusia osallistumisen muotoja, jotka eivät ole aika- tai paikkasidonnaisia. Samalla huomattiin, että digitaaliset ratkaisut tuovat vanhoihinkin konsepteihin mukaan uusia osallistujaryhmiä. Esimerkiksi Asukasfoorumeihin osallistui etänä enemmän ja erilaisia vantaalaisia kuin aiempiin vain lähitilaisuutena järjestettyihin tilaisuuksiin.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Käyttäjälähtöiset ja matalan kynnyksen osallistumisen digipalvelut

Toimenpide: Parannamme sähköistä osallisuusympäristöä yhdessä kaupunkilaisten kanssa.

Arvioimme OsallistuvaVantaa.fi käytettävyyttä ja kehitämme osallisuusympäristöä yhdessä asukkaiden kanssa. Lisäämme OsallistuvaVantaa.fi tunnettuutta kaupunkilaisten keskuudessa.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei. Osallisuuskyselystä tunnettuusprosentti.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Kehitämme monipuolista, kattavaa ja vilkasta sähköistä osallisuusympäristöä yhdessä työntekijöiden kanssa.

Kehitämme OsallistuvaVantaa.fi:stä osallistumisen ja vaikuttamisen kotipesän, jonka kautta kaupunkilainen löytää kaikki osallistumisen ja vaikuttamisen kanavat. Esimerkiksi linkitämme muita vaikuttamisen palveluita osaksi sivustoa. Varmistamme, että OsallistuvaVantaa.fi:ssä on esillä monipuolisesti erilaisia osallistumismahdollisuuksia ja koulutamme Vantaan työntekijät käyttämään sivustoa jouhevasti.

Mittari: Koulutettujen työntekijöiden määrä. Projektien jakautuminen toimialoittain.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Luomme yhteisiä digiratkaisuja hyvinvointialueen kanssa

Kehitämme Vantaan ja Vantaa-Kerava hyvinvointialueen osallistumisen digipalveluita yhdessä hyvinvointialueen kanssa, jotta osallistuminen, vaikuttaminen ja palautteen antaminen on asukkaille mahdollisimman helppoa.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Hyvinvointialue

Tavoite 2: Edistämme digikokeiluja

Toimenpide: Kokeilemme pelillistämistä.

Selvitämme erilaisia pelillistämisen vaihtoehtoja lasten ja nuorten osallistumisen tukemiseksi. Teemme pelillistämisen kokeiluja.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Kasvatuksen ja oppimisen viestintä- ja vuorovaikutustiimi

Toimenpide: Kokeilemme digitaalisia kaupunkimalleja.

Selvitämme ja testaamme helppokäyttöisten 3D-5D -kaupunkimallien käyttöä vuorovaikutusprosesseissa.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei

Vastuu: Kaupunkiympäristön viestintä- ja vuorovaikutustiimi

Tavoite 3: Vuorovaikutteinen etäosallistuminen

Toimenpide: Kehitämme ja jatkamme koronapandemian aikana opittua etävuorovaikutusta.

Kannustamme ja koulutamme työntekijöitä vuorovaikutteisten etä- ja hybriditilaisuuksien järjestämiseen. Järjestämme Asukasfoorumit hybridimallilla.

Mittari: Koulutusten määrä. Asukasfoorumit toteutuneet hybridimallilla kyllä/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Pilviagentit, HR

5.4. Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua

“Monesti kuunneltu kauniisti ja sitten sanottu, ettei käy tuommoinen edes keskustelematta tarkemmin. Siis tilaisuuksien pitää olla oikeasti keskusteluja, joiden anti myös vaikuttaa.”
Asukaskyselyn vastaaja

Eri näkökulmat huomioiva vuorovaikutus rakentaa ymmärrystä ja luottamusta sekä luo pohjaa päätöksenteolle. Deliberaatiolla tarkoitetaan puntaroivaa demokratiaa, joka edellyttää keskenään tasa-arvoisten ihmisten käymää keskustelua.¹¹ OECD:n suositusten mukaan kansalaisyhteiskunnan toimijoille olisi annettava säännöllisemmin palautetta heidän osallistumisestaan ja erityisen tärkeää olisi edistää edustuksellisten deliberatiivisten osallistumismenetelmien ja dialogien käyttöä sekä varmistaa, että myös erityisen haavoittuvassa asemassa olevilla on mahdollisuus osallistua.¹²

Keskustelun ja yhteisten asioiden harkinnan tueksi on muodostettu esimerkiksi kansalaispaneeleja. Asukkaista satunnaisotannalla muodostetut paneelit ovat mm. Saksassa, Yhdysvalloissa ja Espanjassa täydentäneet tai valvoneet poliittista päätöksentekoa tai pyrkineet ratkomaan monimutkaisia ja pidempikestoisia haasteita. Osa on institutionalisoitu pysyviksi rakenteiksi, joskin vaihtuvien satunnaisotannalla valituin jäsenin.¹³ Deliberatiivisen demokratian instituutin mukaan eri kantojen huolellinen puntaroiminen voi auttaa erityisesti, kun päätösasia on vaikea ja monimutkainen. Lisäksi raadit lisäävät osallistujien harkintakykyä ja yhteisen hyvän ajattelua, ymmärrystä erilaisista mielipiteistä ja päätöksenteon vaikeuksista, demokratiataitoja ja uskoa omiin vaikutusmahdollisuuksiin ja saattavat myös muuttaa mielipiteitä.¹⁴ Kansalaiskeskustelujen vakiinnuttaminen edistää tutkimusten mukaan kansalaisten mielipiteiden rakentavaa kanavoimista päätöksentekoon, vahvistamaan osapuolten luottamusta ja sujuvoittaa päätöksenteon prosesseja.¹⁵

Asukasraati on esimerkki deliberatiivisesta demokratiasta. Grönlundin mukaan asukkaita monipuolisesti edustavien puntaroivien kansalaisraatien tarkoituksena on 1) edistää julkista keskustelua, 2) kouluttaa osallistujia politiikan sisältöjen ja demokratian toimintatapojen suhteen ja 3) tuottaa tietoa poliittisten päätösten tueksi. Myös deliberatiivinen mielipidemittaus edistää näitä.¹⁶ Käytännössä raadit täydentävät usein virallista päätöksentekoa, jolloin päätösvalta säilyy valtuustolla.

Asukasraateja on kokeiltu Vantaalla mm. strategiaprosessin yhteydessä. Vantaalle perustettiin vuonna 2021 Vantaan vaikuttajat -asukaskehittäjäryhmä, josta muodostettavien projektikohtaisten asukasraatien avulla eri taustoista tulevien vantaalaisten ääni ja mielipiteet saadaan monipuolisesti kuuluviin. Asukasraadit työstävät omia teemakokonaisuuksiaan ja tuottavat valmistelutyön tueksi

¹¹ Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <https://paloresearch.fi/blogs/mita-on-deliberatiivinen-demokratia/>

¹² Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <https://avoinhallinto.fi/oecd-n-luottamusarviointi/>

¹³ Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <https://carnegieeurope.eu/2019/11/26/new-wave-of-deliberative-democracy-pub-80422?fbclid=IwAR18f3xtVZ24rbdFaHI9aLvp4aew2PzXyS4xl1fh3TTOe2mK6FhFLMtq6Dk>

¹⁴ Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <http://www.deliberaatio.org/~delibero/wordpress/?p=1909>

¹⁵ Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <https://www.oecd.org/gov/innovative-citizen-participation-and-new-democratic-institutions-339306da-en.htm>

¹⁶ Verkkosivulla käyty 18.11.2021. <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/kaupunkisymposium-gronlund>

esimerkiksi julkilausuman, johon on tiivistetty keskusteluissa esille nousseet raadin tärkeänä pitämät asiat.

Toinen rakentavan kohtaamisen menetelmä on Erätauko-dialogi, joka tuo eri taustaisia ihmisiä keskustelemaan rakentavasti. Erätaukoa voi hyödyntää, kun halutaan lisätä ymmärrystä jostain asiasta, esimerkiksi osana prosessin alkukartoitusta ennen toimenpiteiden ja ratkaisujen etsimistä. Vantaan henkilökuntaa on koulutettu käyttämään Erätauko-menetelmää 2019 ja 2020–2021.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Puntaroiva keskustelu vakiintunut osa päätösten valmistelua

Toimenpide: Hyödynnämme asukasraateja päätösten valmistelussa.

Hyödynnämme asukasraateja kaikilla toimialoilla päätösten valmistelussa esimerkiksi strategia- ja ohjelmatyössä sekä palveluiden kehittämisessä. Osallisuuspalvelut kouluttavat työntekijöitä asukasraatimenetelmän käyttöön ja tiedottavat menetelmän mahdollisuuksista. Varmistamme, että asukasraatien keskustelu on laadukasta, edustavaa ja vaikuttavaa. Arvioimme ja kehitämme asukasraatien julkilausumien käsittelyä valtuustossa ohjelmakauden aikana.

Mittari: Toteutuneiden raatien määrä ja jakautuminen toimialoille, valtuuston käsittelemien julkilauselmien määrä.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit

Tavoite 2: Laadukkaan ja rakentavan keskustelun menetelmät käytössä palveluissa ja yhteiskehittämisessä

Toimenpide: Hyödynnämme Erätauko-dialogeja.

Osallisuuspalvelut järjestävät Erätauko-menetelmän koulutuksia. Hyödynnämme menetelmää toimialoilla asukasvuorovaikutuksessa.

Mittari: Koulutettujen Erätauko-ohjaajien määrä ja jakautuminen toimialoittain.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Säilytämme dialogisen verkostotyön osaamisen.

Varmistamme Sosiaali- ja terveystoimen siirtyessä hyvinvointialueelle, että siellä oleva osaaminen verkostokonsulttien ja dialogisen verkostotyön¹⁷ käytöstä säilyy kaupungin käytössä. Hyödynnämme verkostokonsultteja useilla toimialoilla asukkaiden osallisuuden edistämiseen.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei

Vastuu: Osallisuuspalvelut

¹⁷ Dialogisessa verkostotyössä asukkaan kanssa toimivat ammattilaiset ja hänen läheisensä kokoontuvat verkostokonsulttien johdolla keskustelemaan ja etsimään ratkaisuja.

5.5. Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta

"I would like to say yes to many of these, but I feel actively excluded as a non-Finnish speaking resident. Only signs forbidding things are in English. [...] This just tells me that the Finnish speaking community doesn't want me to engage in any activities in society but wants to tell me what not to do." ("Haluaisin sanoa kyllä moniin näistä, mutta tunnen itseni aktiivisesti poissuljetuksi ei-suomea puhuvana asukkaana. Vain kieltokylttejä on englanniksi ... Tämä vain kertoo minulle ettei suomea puhuva yhteisö halua minun osallistuvan yhteiskunnallisiin aktiviteetteihin mutta haluaa kertoa minulle, mitä ei saa tehdä") Asukaskyselyn vastaaja

Osallisuus on vahvasti yhteydessä hyvinvointiin. Matalan osallisuuden kokemuksen on THL:n mukaan todettu liittyvän muun muassa vakavaan psyykkiseen kuormittuneisuuteen, yksinäisyyteen ja huonoksi koettuun työkykyyn. Kokemus osallisuudesta lisää hyvinvointia, turvallisuutta, uskoa tulevaisuuteen ja omiin mahdollisuuksiin.

Vantaan kyselyissä ja asukastilaisuuksissa ovat useimmin edustettuina työssäkäyvät ja korkeasti koulutetut, jotka puhuvat äidinkielenään suomea. Omistusasujat osallistuvat vuokra-asujia useammin. Eläkeläiset ja opiskelijat vastaavat, mutta nuoria ei tavoiteta edustavasti ilman erillistä painotusta. Työttömien ja vieraskielisten osallistuminen jää usein myös alhaiseksi ilman erityishuomiota. Miehet ovat kyselyissä usein aliedustettuina. Kaikille avoimet kyselyt ja tilaisuudet tarvitsevat rinnalleen kohdennetumpaa viestintää ja satunnaistettua otantaa.

Kiinnostus vaikuttaa lähiympäristöön on ikäryhmissä suurinta 60–69-vuotiaiden ja vähäisintä alle 30-vuotiaiden keskuudessa. Asuinalueen kehittämiseen osallistumisesta olivat eniten kiinnostuneita Hakunilan ja Aviapoliksen suuralueiden asukkaat. Vähiten kiinnostuneita olivat Korson ja Koivukylän asukkaat (Vantaan Asukasbarometri 2020).

Jotta yhä useampi saisi tietoa kaupungin palveluista ja useamman ääni tulisi kuulluksi kunnan kehittämisessä ja päätöksenteossa, vaatii heikosti edustettujen osallisuuden tukeminen toimia. Jos on huoli perustoimeentulosta, energiaa ja kiinnostusta vaikuttamiseen ei välttämättä ole. Yhteisen pöydän hävikkiruoka-apu, joka toteutetaan yleensä yhteisöruokailuina esimerkiksi asukastiloissa, on hyvä tapa tukea osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja tavoittaa heikoiten edustettuja.

Vantaan henkilöstökyselyssä kysyttiin keiden osallisuutta tulisi tukea enemmän. Vastauksissa toistuivat kymmeniä kertoja lapset, nuoret, maahanmuuttajat/vieraskieliset sekä hiljaiset äänet ja (digi)syrjäytyneet. Myös vanhusten ja vammaisten, ja toisaalta aivan kaikkien osallisuuden tukeminen mainittiin useamman kerran. Osallistumisen tapojen saavutettavuus ja esteettömyys ovat ensisijaisen tärkeitä.

Vantaalaiset vaikuttamistoimielimet edustavat eri asukkaiden ryhmiä. Vanhus- ja vammaisneuvostot, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta, nuorisovaltuusto sekä Svenska kommittén tuovat viiteryhmänsä ajatukset ja kannat esiin valmistelussa. Nekään eivät tavoita kaikkia: esimerkiksi ei-kotoutumisprosessissa olevat maahanmuuttajat, kehitysvammaiset ihmiset itse (ei järjestöedustajat) ja ammattikoululaiset tarvitsevat enemmän osallistumismahdollisuuksia.

Vantaa on Suomen monikulttuurisin kunta. Vieraskielisiä väestöstä on 20,2 %. Vuonna 2019 Cultura ry teki selvitystyön venäjän- ja arabiankielisten vantaalaisten kokemuksista. Raportti sisältää useita kehittämissuhteita vieraskielisten vantaalaisten huomioimiseksi. Muun muassa selkokielisen palveluviestinnän tarve ja monikulttuuristen asukastilaisuuksien toteuttaminen nousivat esiin

kehittämiskohteina. Tutkimukseen osallistuneiden osallisuuden kokemus oli alhaisempaa kuin vantaalaisilla keskimäärin. Culturan selvityksen vastaajat tunsivat kaupungin virallisia tiedotuskanavia heikommin kuin vantaalaiset keskimäärin. Ystävät ja tutut olivat merkittävin tiedonsaannin lähde kaupungin asioista venäjän- ja arabiankielisillä vastaajilla ja luotettavan tiedon puute tunnistettiin yhtenä ongelmakohtana selvityksessä.

Lapset ja nuoret ovat erityisryhmä, joka tarvitsee tukea osallisuuden toteutumiseen. Kouluterveyskysely 2019 kertoo Vantaan lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja osallisuudesta. Eniten samaa mieltä vastaajat olivat väittämistä "Pystyn vaikuttamaan elämäni kulkuun" ja "Koen että minuun luotetaan". Vähiten samaa mieltä oltiin "Koen päivittäiset tekemiset mielekkäiksi" ja "Koen, että elämälläni on tarkoitus" väittämien kanssa. Viikoittainen harrastus on lähes kaikilla, mutta liikkuvien osuus on vähentynyt.¹⁸ Lasten oikeuksien ja osallisuuden paremmaksi tukemiseksi Vantaa on liittynyt mukaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta -ohjelmaan.

Luottamushenkilöt tarjosivat kyselyvastauksissaan heikoimmin edustettujen tavoittamiseen vastaajat ratkaisuksi erityisesti jalkautumista sinne, missä ihmiset ovat ja suoraa vuorovaikutusta. Lisäksi mainittiin otantakirjeet, yhteistyö järjestöjen kanssa sekä vuorovaikutuskanavien tunnettuuden parantaminen ja sosiaalisen median hyödyntäminen.

Asukasraati nosti julkilausumassaan syrjään jäävien ryhmien huomioon erityisen tärkeäksi teemaksi. Hiljaiset ryhmät tulisi huomioida hyvin palveluiden suunnittelussa ja kiinnittää huomiota syrjäytymisen ennalta ehkäisyyn. Raati nosti hiljaisista ryhmistä esiin lapset ja toivoi, että Vantaan koulut ja oppilaitokset voimauttavat osallisuuteen yhteiskunnassa. Raati ehdotti kouluihin demokratiakasvatuksen sekä vapaaehtoistyön mahdollisuuksien lisäämistä.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen

Toimenpide: Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta Lapsiystävällinen kunta – toimintasuunnitelman mukaan.

Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä yhteistyötä toimialojen välille ja kehittämällä osallisuuden menetelmiä lasten ja nuorten näkökulmasta. Kehitämme Lasten ja nuorten osallisuutta Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman toimenpiteiden mukaisesti 2022–2023.

Mittari: Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen kyllä/osittain/ei. Osallisuuden menetelmien lapsiystävällisyyden arviointi ohjelmakauden alussa, puolivälissä ja lopussa.

Vastuu: Osallisuuspalvelut, Lapsi ystävällinen kunta -asiantuntijatyöryhmä ja koordinaatioryhmä, Kasvatuksen ja oppimisen toimialan osallisuustyöryhmä

Tavoite 2: Vieraskielisten osallisuuden vahvistaminen

Toimenpide: Panostamme selkokielisiin ja vieraskielisiin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin.

¹⁸ Verkkosivuilla käyty 18.11.2021.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147883_Kouluterveyskyselyn_2019_kooste.pdf

Kannustamme ja koulutamme selko- ja monikielisyyteen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien suunnittelussa.

Mittari: OsallistuvaVantaa.fi:ssä käännettyjen projektisivujen ja kyselyjen määrä. Kaupunkitasoisten vieraskielisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien määrä.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Luomme uusia menetelmiä ja toimintatapoja.

Kehitämme yhteistyössä monikulttuuristen järjestöjen kanssa osallisuuden menetelmiä ja toimintatapoja, jotka luovat luottamusta vieraskielisten asukkaiden ja kaupungin välille sekä lisäävät vieraskielisten osallisuutta.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Monikulttuurisuus asiantuntijakunta, yhteisöpalvelut, järjestöt

Tavoite 3: Syrjäytymisvaarassa olevien osallisuuden tukeminen

Toimenpide: Luomme uusia toimintamalleja.

Tuomme osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lähemmäs syrjäytyneitä ja syrjäytymisvaarassa olevia vantaalaisia. Osallisuuspalvelut käynnistävät yhteistyön näiden ryhmien kanssa työskentelevien kaupungin ammattilaisten ja sidosryhmien kanssa uusien toimintamallien kehittämiseksi.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: esimerkiksi etsivä nuorisotyö, Yhteinen pöytä, sosiaalipalvelut, järjestöt

Toimenpide: Edistämme kokemusasiantuntijoiden hyödyntämistä.

Edistämme kokemusasiantuntijoiden hyödyntämistä suunnittelussa ja kehittämisessä. Sosiaali- ja terveystoimen siirtyessä hyvinvointialueelle varmistetaan, että siellä oleva osaaminen kokemusasiantuntijoiden hyödyntämisestä säilyy kaupungin käytössä. Vahvistetaan KAP-Vantaan toimintaa osallisuuden menetelmänä ja viestitään sen mahdollisuuksista työntekijöille.

Mittari: Kehittämishankkeisiin tilattujen kokemusasiantuntijoiden määrä

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: KAP-Vantaa hanke

Toimenpide: Lisäämme osaamista esteettömien tilaisuuksien järjestämisestä.

Vahvistetaan työntekijöiden osaamista esteettömien asukastilaisuuksien järjestämiseen ja varmistetaan tarvittavat välineet ja resurssit. Järjestetään induktiosilmukka ja viittomakielen tulkkaus asukasfoorumeihin.

Mittari: Koulutusten määrä. Asukasfoorumeissa toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Tavoite 4: Digiosallistumisen esteiden poistaminen.

Toimenpide: Kehitämme osallisuuspuhelimesta sujuvan vaihtoehdon digiosallistumiselle.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

5.6. Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa

“Asioiden esittelyn lisäksi avoin keskustelufoorumi määrääjäksi ennen päätöksentekoa asiaan liittyen. Jokaiseen asiaan voi avata oman keskustelun, jonka sitten sulkee ennen päätöksentekoa.”
Asukaskyselyn vastaaja

Kuntavaalien äänestysprosentti jäi Vantaalla matalaksi. Suoraa osallistumista tarvitaan täydentämään edustuksellista demokratiaa. Asukkaiden, luottamushenkilöiden ja kaupunkiorganisaation välisen dialogin kehittäminen voi tuoda uusia ulottuvuuksia osallisuustyöhön sekä parantaa tiedonkulkua ja luottamuksen rakentamista. Edustuksellinen ja suora demokratia täydentävät toisiaan.

Kuntaliiton Kuntapäätäjätutkimuksessa 2020 kohderyhmänä olivat kunnanvaltuutetut, hallituksen jäsenet, lautakuntien puheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat. Osallisuuden ja vaikuttamisen kehittämiseen liittyen vantaalaiset vastaajat (n=36) suhtautuivat myönteisimmin yhteiskehittämisen lisäämiseen yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa. Myös kunnan asukkaiden mielipiteiden selvittäminen ennen päätöksentekoa ja raatien ja paneelien käyttö isojen kokonaisuuksien valmistelussa sai kannatusta. Näissä Vantaa suhtautui myönteisemmin tai yhtä myönteisesti kuin verrokkikunnat. Sen sijaan päätösten valmisteluun liittyvissä väittämissä Vantaa erottui toiseen suuntaan. Verrokkikuntia harvemmin koettiin asioiden valmistelu avoimena ja läpinäkyvänä tai valmistelussa olevista asioista keskustelu tai viranhaltijoilta saatavat lisätiedot riittävinä. Ennakkovaikutusten arviointia käytettiin myös vähemmän.

Vantaan luottamushenkilöille maaliskuussa 2021 tehdyssä kyselyssä (n=29) suurin osa piti keskustelutilaisuuksia ja kyselytunteja hyvänä tapana parantaa vuorovaikutusta asukkaiden kanssa. Vähintään puolet vastaajista valitsi myös jalkautumisen asuinalueille ja aktiivisemman läsnäolon sosiaalisessa mediassa keinona tukea vuorovaikutusta. Muina keinoina mainittiin mm. parempi viestintä kuntalaisaloitteista sekä Vantaa-kanavalle valtuustoryhmien infot.

Henkilöstökyselyssä päätöksenteon avoimuutta nähtiin lisättävän parhaiten näin: avoin ja riittävän varhainen viestintä valmistelussa olevista asioista, joka tapahtuu monikanavaisesti ja kaikille ymmärrettävästi. Asiakirjojen löydettävyyttä nettisivuilla sekä päätöksenteon striimaus Vantaa-kanavalle mainittiin useamman kerran.

Vantaan vaikuttamistoimielimille tehtiin kysely vaikuttamisesta syksyllä 2019. 23 vastaajasta 65 % koki, että toimielin pystyy vaikuttamaan hyvin. 48 % koki, että pystyy itse vaikuttamaan hyvin

toimielimen jäsenenä. Vastaajat pitivät suoria kontakteja, palautteen antoa tai oman taustajärjestön kautta vaikuttamista vaikuttamistoimielintä vaikuttavampana. Lisää tietoa kaupungin organisaatiosta/päätöksenteosta ja hyvistä käytännöistä kaivattiin.

Kuntalaiskyselyn vastaajista Vantaan päätöksenteon koki oikeudenmukaiseksi 21 %, mikä on linjassa muiden kuntien kanssa. Luottamus päättäjiin oli tasaista, 27 % (kaikki kunnat 28 %). Jo kolmasosa uskoi luottamushenkilöiden ajavan vilpittömästi kunnan parasta (2017 17,1 %). Kiinnostus kunnallispolitiikkaan on Vantaalla hieman korkeampaa kuin muissa kunnissa. Kunnallinen luottamustehtävä kiinnostaa 6 % vantaalaisista. Suoran vaikuttamisen kannatus nousi. Liki puolet oli samaa mieltä väittämän ”Tärkeimmistä asioista tulisi järjestää kunnallinen kansanäänestys” kanssa ja internetäänestyksen kannatti melkein 60 %. Äänestysiän laskua 16 vuoteen kannatti melkein neljännes.

2017 kysyttiin myös järjestötoimintaan osallistumista ja sen vaikuttavuutta. 18,8 % vantaalaisista vastaajista osallistui liikuntaseuran, 12,9 % asukas yhdistyksen ja 11,8 % ammattiyhdistyksen toimintaan. Vaikuttavamiksi sen sijaan arvioitiin poliittiseen puolueeseen (39,8 %) ja kaupunginosayhdistykseen (36,8 %) kuulumisen. Asukas yhdistys arvioitiin 3. vaikuttavimmaksi (33,8 %).

Asukasraati esitti julkilausumassaan, että asukaslähtöinen toiminta ja yhteistyöasukkaiden kanssa ovat valmistelun peruspilareita. Raati toivoi erityisesti, että kaupungin palveluja kehitetään yhteistyössä asukkaiden kanssa. Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien viestinnässä sekä päätösviestinnässä tulisi raadin mukaan panostaa tavoitteen selkeään ilmaisuun. Raati ehdotti, että kaupungissa tulisi järjestää matalan kynnyksen tilaisuuksia, joissa tavata päätöksentekijöitä ja työntekijöitä.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Asukasvuorovaikutus on suunnitelmallista

Toimenpide: Kannustamme asukasvuorovaikutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Edistämme osallisuussuunnitelman käyttöä hankkeiden, projektien ja palveluiden kehittämisen osallisuuden suunnittelussa koulutuksin ja konsultoinnin.

Mittari: Koulutetun henkilökunnan määrä, osallisuuspalvelujen saamat tukipyynnöt

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Lisäämme asukasosallisuuden osaksi päätöksiä.

Teemme asukasvuorovaikutuksesta näkyvän osan päätösten valmistelua. Ohjeistamme esittelijät kertomaan, miten asukkaita on kuultu valmisteluprosessissa. Selvitämme mahdollisuutta lisätä päätösasiakirjoihin tietoa asukkaiden kuulemisesta. Selvityksessä tunnistetaan ne päätöstyyppit, joissa asukkaiden kuuleminen on tehtävä.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei

Vastuu: Kaupunkistrategian ja johdon toimialan osallisuusvastaavat

Tavoite 2: Luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelu vahvistuu

Toimenpide: Otamme käyttöön uusia paikkoja luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelulle.
Edistämme luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelua asukasfoorumeissa ja Alueen päivissä.
Mittari: Palautekyselyt luottamushenkilöille.
Vastuu: Kaupunkistrategian ja johdon toimialan osallisuusvastaavat

Toimenpide: Kokeilemme verkkokeskusteluja.
Luomme mallin, jolla luottamushenkilöt ja asiantuntijat voivat ennen päätöksentekoa keskustella verkossa asukkaiden kanssa.
Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.
Vastuu: Kaupunkistrategian ja johdon toimialan osallisuusvastaavat, Osallisuuspalvelut

Tavoite 3: Päätöksenteon avoimuuden lisääminen

Toimenpide: Teemme avoimempaa viestintää kaupunkitasoisesta päätöksenteosta.
Kehitämme viestimistä avoimemmaksi, kiinnostavammaksi ja tavoittavammaksi esimerkiksi hyödyntäen sosiaalista mediaa. Luomme vuoden 2022 aikana suunnitelman toteutuksesta ja edistämme sitä ohjelmakauden ajan.
Mittari: Suunnitelma tehty kyllä/osittain/ei. Suunnitelman toteutumisen arviointi.
Vastuu: Kaupunkistrategian ja johdon toimialan viestintätiimi

Toimenpide: Parannamme palautepalvelun käyttämistä.
Teemme palautepalvelusta ja kuntalaisaloitteesta markkinointikampanjan, jossa selvennetään mihin tarkoituksiin ne sopivat ja edistetään palautejärjestelmän käyttöä. Tavoitteena on kohdentaa aloitteet ja palautteet oikein.
Mittari: Aloitteiden ja palautteiden määrä ennen ja jälkeen kampanjan.
Vastuu: Kaupunkistrategian ja johdon toimialan viestintätiimi

Tavoite 4: Vaikuttamistoimielinten vaikuttavuus kasvaa

Toimenpiteet: Järjestämme vähintään yhden kokouksen vuodessa avoimena kuntalaisille.
Mittari: Avoimet kokoukset/vaikuttamistoimielin.
Vastuu: Vaikuttamistoimielinten koordinaattorit ja puheenjohtajat

Toimenpiteet: Kehitämme vaikuttamistoimielinten viestintää näkyvämmäksi sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuilla.

Mittari: Toimielinten tunnettuus vaikuttamiskanavana.

Vastuu: Vaikuttamistoimielinten koordinaattorit

Kumppanit: Kaupunkikulttuurin sekä Kasvatuksen ja oppimisen toimialan viestintätiimit

6. Valmisteluprosessi

Osallistuva Vantaa -ohjelma on valmisteltu vuorovaikutteisesti asukkaiden, henkilökunnan ja luottamushenkilöiden kanssa. Valmistelua johti osallisuusstrategiateeman johtoryhmä sekä koordinoi ja toteutti Osallisuuspalvelut.

Ohjelmaan liittyviin kyselyihin vastasi keväällä 2021 yhteensä 912 vantaalaista asukasta, luottamushenkilöä ja kaupungin työntekijää. Satunnaisotannalla koostettu asukasraati oli mukana valmistelussa touko-elokuussa 2021. Valmistelua käsiteltiin keväällä 2021 vaikuttamistoimielimissä, kaupungin johtoryhmässä, kaupunginhallituksessa sekä vapaa-ajan lautakunnassa.

Ohjelma oli avoimella kommentoinnilla OsallistuvaVantaa.fi-alustalla kesällä 2021. Ohjelman aiheista järjestettiin myös erillisiä sidosryhmäpalavereita, verkkokeskustelu ja seminaari. Ohjelman valmistelussa huomioitiin lisäksi toimialojen osallisuussuunnitelmat, toimialojen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vuosiraportointi, Vantaalla tehdyt kuntalaiskyselyt, Kuntaliiton Kuntalaistutkimus sekä ajankohtaista osallisuuskeskustelua ja -tutkimusta. Valmistelussa huomioituun myös muut ohjelmat, joissa on linjauksia osallisuudesta

- Järjestöyhteistyön ohjelma
- Vantaan asukastilaohjelma
- Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma 2019–2021 (MEK)
- Lähiöohjelmassa 2020–2022
- Vantaan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa
- Vantaan kulttuurilinjausten 2021–2030
- Kirjasto 2030
- Vantaan Hyvinvointiohjelma 2018–2022
- Resurssiviisauden tiekartta

7. Liitteet

- Osallistuva Vantaa -ohjelma
- Osallistuva Vantaa - tavoitteet ja toimenpiteet taulukossa
- Toimialojen osallisuussuunnitelmat 2021
 - [Kaupunkikulttuuri](#)
 - [Kaupunkistrategia ja johto](#)
 - [Kasvatus ja oppiminen](#)
 - [Kaupunkiympäristö](#)
 - [Sosiaali- ja terveystoimi](#)

Teema	Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Kumppanit	Mittari	Arvioitu toteutus
Päätaavoitteet						
	Tavoite 1:	Vantaalaiset kokevat osallisuutta.			Osallisuusindikaattori	
	Tavoite 2:	Vantaalaiset ovat tyytyväisiä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa.			Tyytyväisten ja melko tyytyväisten osuus	
	Tavoite 3:	Vantaan äänestysprosentti nousee kuntavaaleissa.			Äänestysprosentti	
	Tavoite 4:	Asukasvuorovaikutuksen kanavat ovat tunnettuja.			Tunnettuus	
Vahvistamme alueellista osallisuutta						
	Tavoite 1:	Paikallisempaa osallistumista yhteistyössä				
	Toimenpide:	Kehitämme asukasfoorumikonseptia vuorovaikutteisemmaksi.	Osallisuuspalvelut		Arviointi ohjelmakauden puolivälissä ja lopussa, foorumien palaute.	2023
	Toimenpide:	Tuemme paikallista asukasaktiivisuutta.	Osallisuuspalvelut	Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit, yhteisöpalvelut, järjestöt	Kokeilujen arviointi. Malli toteutunut kyllä/osiittain/ei.	Koko kausi
	Toimenpide:	Uudistamme Alueen päivä -konseptin.	Osallisuuspalvelut	Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit	Toteutuneiden Alueen päivien määrä. Mukana olevien toimialojen määrä.	2022
Tavoite 2: Osallistuva budjetointi lisää asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksia						
	Toimenpide:	Vakiinnutamme osallistuvan budjetoinnin osaksi kaupungin jatkuvaa toimintaa ja laajennamme sen poikkitoimialaiseksi.	Osallisuuspalvelut	Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit, palvelualueet	Toteutunut kyllä/osiittain/ei. Jätettyjen ideoiden määrä, ideoiden jatkokehittämiseen osallistuneiden asukkaiden määrä, äänestäneiden asukkaiden määrä.	Koko kausi
Tavoite 3: Viestinnästä paikallisempaa						
	Toimenpide:	Parannamme alueellisia uutiskirjeitä.	Osallisuuspalvelut		Kirjeiden tilaajamäärät ja avausprosentit. Lukijakyselyn tulokset	2023
	Toimenpide:	Menemme mukaan some-ryhmiin.	Osallisuuspalvelut	Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit	Toteutunut kyllä/osiittain/ei, hyödynnetyjen ryhmien määrä	2022
	Toimenpide:	Näymme paikallislehdissä.	Kaupunkikulttuurin viestintä- ja vuorovaikutustiimi		Julkaistujen uutisten ja artikkelien määrä.	Koko kausi
Tavoite 4: Kaupungin avoimet kohtaamistilat luovat osallisuutta						
	Toimenpide:	Kartoitamme kohtaamistilat.	Osallisuuspalvelut	Yhteisöpalvelut, järjestöt	Toteutunut kyllä/osiittain/ei.	2024
Tavoite 5: Omaehtoisen toiminnan tukeminen						
	Toimenpide:	Tutkimme kumppanuusrahoitusmallin mahdollisuuksia.	Osallisuuspalvelut		Selvitys toteutunut kyllä/osiittain/ei	2024
	Toimenpide:	Tuemme tapahtumien järjestämistä.	Kaupunkikulttuurin viestinnän ja vuorovaikutuksen tiimi		Tapahtumien määrä	2022
Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja						
Tavoite 1: Käyttäjälähtöiset ja matalan kynnyksen osallistumisen digipalvelut						
	Toimenpide:	Parannamme sähköistä osallisuusympäristöä yhdessä kaupunkilaisten kanssa.	Osallisuuspalvelut		Toteutunut kyllä/osiittain/ei. Osallisuuskyselystä tunnettuusprosentti.	2023 alkaen
	Toimenpide:	Kehitämme monipuolista, kattavaa ja viikasta sähköistä osallisuusympäristöä.	Osallisuuspalvelut		Koulutettujen työntekijöiden määrä. Projektien jakautuminen toimialoitain.	Koko kausi
	Toimenpide:	Luomme yhteisiä digiratkaisuja hyvinvointialueen kanssa.	Osallisuuspalvelut	Hyvinvointialue	Toteutunut kyllä/osiittain/ei.	2024
Tavoite 2: Edistämme digikokeiluja						
	Toimenpide:	Kokeilemme pelillistämistä.	Kasvatuksen ja oppimisen viestintä- ja vuorovaikutustiimi		Toteutunut kyllä/osiittain/ei.	2024
	Toimenpide:	Kokeilemme digitaalisia kaupunkimalleja.	Kaupunkiympäristön viestintä- ja vuorovaikutustiimi		Toteutunut kyllä/osiittain/ei	2025
Tavoite 3: Vuorovaikutteinen etäosallistuminen						
	Toimenpide:	Kehitämme ja jatkamme koronapandemian aikana opittua etävuorovaikutusta.	Osallisuuspalvelut	Pilviagentit, HR	Koulutusten määrä. Asukasfooromit toteutuneet hybridimallilla kyllä/ei.	2022
Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua						
Tavoite 1: Puntaroiva keskustelu vakiintunut osa päätösten valmistelua.						
	Toimenpide:	Hyödynnämme asukasraateja päätösten valmistelussa.	Osallisuuspalvelut	Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit	Toteutuneiden raatien määrä ja jakautuminen toimialoilte, valtuuston käsittelymisen julkilauselmien määrä.	Koko kausi
Tavoite 2: Laadukkaan ja rakentavan keskustelun menetelmät käytössä palveluissa ja yhteiskehittämisessä.						
	Toimenpide:	Hyödynnämme Erätauko-dialogeja.	Osallisuuspalvelut		Koulutettujen Erätauko-ohjaajien määrä ja jakautuminen toimialoitain.	2023

Toimenpide: Säilytämme dialogisen verkostotyön osaamisen.	Osallisuuspalvelut	Dialogisen verkostotyön ohjausryhmä	Toteutunut kyllä/osittain/ei	2023
Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta				
Tavoite 1: Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen				
Toimenpide: Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelman mukaan.	Osallisuuspalvelut, Lapsiystävällinen kunta - asiantuntijatyöryhmä ja koordinaatioryhmä, Kasvatuksen ja oppimisen toimialan osallisuustyöryhmä		Lapsiystävällinen kunta - toimintasuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen kyllä/osittain/ei. Osallisuuden menetelmien lapsiystävällisyyden arviointi ohjelmakauden alussa, puolivälissä ja lopussa.	Koko kausi
Tavoite 2: Vieraskielisten osallisuuden vahvistaminen				
Toimenpide: Panostamme selkokielisiin ja vieraskielisiin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin.	Osallisuuspalvelut		OsallistuvaVantaa.fi:ssä käännettyjen projektisivujen ja kyselyjen määrä. Kaupunkitasoisten vieraskielisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien määrä.	2022
Toimenpide: Luomme uusia menetelmiä ja toimintatapoja.	Osallisuuspalvelut	Monikulttuurisuus asiainneuvottelukunta, yhteisöpalvelut, järjestöt	Toteutunut kyllä/osittain/ei.	2024
Tavoite 3: Syrjäytymisvaarassa olevien osallisuuden tukeminen				
Toimenpide: Luomme uusia toimintamalleja.	Osallisuuspalvelut	esimerkiksi etsivä nuorisotyö, Yhteinen pöytä, sosiaalipalvelut, järjestöt	Toteutunut kyllä/osittain/ei.	2024
Toimenpide: Edistämme kokemusasiantuntijoiden hyödyntämistä.	Osallisuuspalvelut	KAP-Vantaa hanke	Kehittämishankkeisiin tilattujen kokemusasiantuntijoiden määrä	2022
Toimenpide: Lisäämme osaamista esteettömien tilaisuuksien järjestämisestä.	Osallisuuspalvelut		Koulutusten määrä. Asukasfoorumeissa toteutunut kyllä/osittain/ei	2024
Tavoite 4: Digiosallistumisen esteiden poistaminen.				
Toimenpide: Kehittämme osallisuuspuhelimesta sujuvan vaihtoehdon digiosallistumiselle.	Osallisuuspalvelut		Toteutunut kyllä/osittain/ei.	2023
Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa				
Tavoite 1: Asukasvuorovaikutus on suunnitelmallista				
Toimenpide: Kannustamme asukasvuorovaikutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.	Osallisuuspalvelut		Koulutetun henkilökunnan määrä, osallisuuspalvelujen saamat tukipyynnöt	Koko kausi
Toimenpide: Lisäämme asukasosallisuuden osaksi päätöksiä.	Kaupunkistrategian ja johdon toimialan osallisuusvastaavat		Toteutunut kyllä/osittain/ei	2025
Tavoite 2: Luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelu vahvistuu				
Toimenpide: Otamme käyttöön uusia paikkoja luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelulle.	Kaupunkistrategian ja johdon toimialan osallisuusvastaavat		Palautekyselyt luottamushenkilöille	2022
Toimenpide: Kokeilemme verkkokeskusteluja.	Kaupunkistrategian ja johdon toimialan osallisuusvastaavat, Osallisuuspalvelut		Toteutunut kyllä/osittain/ei.	2023
Tavoite 3: Päätöksenteon avoimuuden lisääminen				
Toimenpide: Teemme avoimempaa viestintää kaupunkitasoisesta päätöksenteosta.	Kaupunkistrategian ja johdon toimialan viestintätiimi		Suunnitelma tehty kyllä/osittain/ei. Suunnitelman toteutumisen arviointi.	2022
Toimenpide: Parannamme palautepalvelun käyttämistä.	Kaupunkistrategian ja johdon toimialan viestintätiimi		Aloitteiden ja palautteiden määrä ennen ja jälkeen kampanjan.	2024
Tavoite 4: Vaikuttamistoimielinten vaikuttavuus kasvaa				
Toimenpiteet: Järjestämme vähintään yhden kokouksen vuodessa avoimena kuntalaisille.	Vaikuttamistoimielinten koordinaattorit ja puheenjohtajat		Avoimet kokoukset/vaikuttamistoimielin	Koko kausi
Toimenpiteet: Kehitämme vaikuttamistoimielinten viestintää näkyvämmäksi sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuilla.	Vaikuttamistoimielinten koordinaattorit	Kaupunkikulttuurin sekä Kasvatuksen ja oppimisen toimialan viestintätiimit	Toimielinten tunnettuus vaikuttamiskanavana.	2023



15 § Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja viiden muun valtuutetun aloitteeseen kaupunginvaltuuston kokousruokailujen muuttamisesta kasvisruuaksi

VD/8384/00.02.00.03/2021

RV/HO/HY-L

Vihreä valtuustoryhmä ja viisi muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen aloitteen:

”Ilmastonmuutos ja luontokato ovat aikamme suurimpia haasteita, joita vastaan tulee aktiivisesti taistella niin isoilla kuin pienilläkin teoilla.

Ruoka on erittäin merkittävä kuormitustekijä hiilijalanjäljeltään sekä maankäytöltään, ja tästä kuormituksesta valtaosan muodostaa eläinperäinen ruoantuotanto. Vantaan Resurssiviisauden tiekartan yhtenä tavoitteena on kestävä ruoan tuotantoketju. Tähän pyritään Vantaan kaupungin toiminnassa muun muassa lisäämällä kasviproteiinien käyttöä ja käyttämällä vastuullisesti tuotettuja elintarvikkeita.

Voimme päättää siitä, mikä on oma hiilijalanjälkemme ja tehdä tekoja sen pienentämiseksi. Vantaan ylimpänä päättävänä elimenä voimme lisäksi näyttää esimerkkiä ja antaa oman signaalivaikutuksemme Vantaan kaupungin järjestämiin ruokailuihin sekä asukkaille.

Esitämme, että kaupunginvaltuuston kokousruokailuissa tarjottaisiin lähtökohtaisesti kasvisruokaa. Mikäli joku kokousväestä haluaa muita ruokavalioita tai lihapitoista ruokaa, saisi sen samaan tapaan ilmoittamalla, kuten nykyään toimitaan kasvisruoan suhteen.

Esitämme lisäksi, että kaupunginvaltuuston kokousruokailuissa suosittaisiin Business Vantaan alaisen ruokaklusterin yritysten tuotteita. Tällä voitaisiin kiinnittää huomiota vantaalaisten innovatiivisten ruokayritysten tarjontaan ja tukea heitä.”

Kaupunginvaltuusto 23.8.2021 § 35

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kuntademokratian palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kaupunginvaltuustolle tarjotaan kokouksien yhteydessä kokoustarjoiluja, jotka tuottaa kaupungintalon henkilöstöravintolan kilpailutettu sopimustoimittaja. Toimittajan kanssa laadittu sopimus määrittelee muun muassa raaka-aineiden alkuperää ja hintaa.

Edelleen jatkuva pandemiatilanne on vaikuttanut merkittävästi viime vuosien kokoustarjoilujen määrään ja sisältöön. Ennen pandemia-aikaa kokoustarjoiluissa on pyritty ensisijaisesti varmistamaan tarjoilujen maistuvuus ja terveellisyys kokouksien aikana. Tarjoiluja on tilattu siten, että on varmistettu erilaisia ruokavalioita noudattavien kokousosallistujien vireystilan säilyttäminen pitkien kokousiltojen aikana.

Pandemian alkamisen jälkeen tarjoilujen maistuvuus ja terveellisyys ovat edelleen olleet keskeisenä tavoitteena, mutta kokoukseen paikan päällä osallistuvien henkilöiden lukumäärän vähentymisen vuoksi



tarjoilujen määrää on supistettu huomattavasti hävikin minimoimiseksi. Ennen pandemiaa ja pandemian aikana kaikki erikoisruokavaliot on kuitenkin pyritty ottamaan parhaalla mahdollisella tavalla huomioon, jotta kaikilla läsnä olevilla kokousosallistujilla olisi mahdollisuus ruokailla ennen kokousta. Kokoustarjoiluissa on aina tarjolla sekä sekaruoka- että kasvisruokavaihtoehto. Lisäksi tarjoiluissa huomioidaan myös muut osallistujien ilmoittamat allergiat ja ruoka-ainerajoitteet.

Määrällisesti kaupunginvaltuustolle tarjottavat kokoustarjoilut ovat toki vain pieni osa kaikista kaupungin ateriat- ja kokoustarjoiluista, mutta kaupungin ylimmän päätöksentekokoelimen tarjoiluilla on aloitteessa mainitusti koko kaupunkia ohjaava vaikutus. Kokousosallistujien tyytyväisyyttä tarjoilujen määrään ja laatuun on kartoitettu valtuustokauden aikana asiakastyytyväisyyskyselyn yhteydessä. Lisäksi valtuustovalioikunnassa on keskusteltu tarpeen mukaan kokoustarjoiluihin liittyvistä kysymyksistä.

Kuntademokratian palvelualueella selvitettiin syksyllä 2021 kokoustarjoilujen menekkiä. Tällöin sopimustoimittaja ilmoitti, että kasvisruoan menekki kokoustarjoiluissa on hiukan suurempi kuin sekaruoaan. Tämän johdosta kokoustarjoiluissa siirryttiin kokeiluluontoisesti 50/50 malliin, jossa joka toisessa kokouksessa tarjotaan seka- ja kasvisruokaa rinnakkain ja joka toisessa kokouksessa pelkästään kasvisruokaa.

Pandemia-ajan päätyttyä ja lähikokouksiin palaamisen jälkeen, kokoustarjoilujen sisällöistä on tarkoitus tehdä kaupunginvaltuuston jäsenille kysely, jossa kartoitetaan osallistujien tarkempia toiveita. Päivitetyt resurssiviisauden tiekartan mukaisesti kokousruokailun kestävyyttä parannetaan ravitsemussuositusten ehdoilla, sesongin mukaisia tuotteita suosien, kasvien määrää lisäten ja varmistaen, että ruoka maistuisi nykyistäkin paremmin. Kyselyn jälkeen voidaan kokeilla mallia, jossa muuta kuin kasvisruokaa kokouksissa haluavat ilmoittavat ruokatoiveensa etukäteen.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa vihreälle valtuustoryhmälle ja viidelle muulle valtuutetulle aloitteen allekirjoittaneelle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallitus muutti valtuustoaloitevastauksen viimeisen kappaleen kuulumaan seuraavasti:

"Pandemia-ajan päätyttyä ja lähikokouksiin palaamisen jälkeen, kokoustarjoilujen sisällöistä on tarkoitus tehdä kaupunginvaltuuston jäsenille kysely, jossa kartoitetaan osallistujien tarkempia toiveita. Kyselyn tulosten perusteella tehdään kokoustarjoiluihin liittyvä jatkosuunnittelu. Päivitetyt resurssiviisauden tiekartan mukaisesti kokousruokailun kestävyyttä parannetaan ravitsemussuositusten ehdoilla, sesongin mukaisia tuotteita suosien, kasvien määrää lisäten ja varmistaen, että ruoka maistuisi nykyistäkin paremmin. Kyselyn jälkeen voidaan kokeilla mallia, jossa muuta kuin kasvisruokaa kokouksissa haluavat ilmoittavat ruokatoiveensa etukäteen."

Päätös:

Hyväksyttiin kaupunginhallituksen muutettu esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Vihreän valtuustoryhmän ja viiden muun valtuutetun aloite kaupunginvaltuuston kokousruokailujen muuttamisesta kasvisruuaksi



Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

vastaava hallintoasiantuntija Henna Yli-Leppälä, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

VALTUUSTOALOITE KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 23.8.2021	
Kaupunginvaltuuston kokousruokailut kasvisruuaksi	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Ilmastonmuutos ja luontokato ovat aikamme suurimpia haasteita, joita vastaan tulee aktiivisesti taistella niin isoilla kuin pienilläkin teoilla. Ruoka on erittäin merkittävä kuormitustekijä hiilijalanjäljeltään sekä maankäytöltään, ja tästä kuormituksesta valtaosan muodostaa eläinperäinen ruoantuotanto. Vantaan Resurssiviisauden tiekartan yhtenä tavoitteena on kestävä ruoan tuotantoketju. Tähän pyritään Vantaan kaupungin toiminnassa mm. lisäämällä kasviproteiinien käyttöä ja käyttämällä vastuullisesti tuotettuja elintarvikkeita. Voimme päättää siitä, mikä on oma hiilijalanjälkemme ja tehdä tekoja sen pienentämiseksi. Vantaan ylimpänä päättävänä elimenä voimme lisäksi näyttää esimerkkiä ja antaa oman signaalivaikutuksemme Vantaan kaupungin järjestämiin ruokailuihin sekä asukkaille. Esitämme, että kaupunginvaltuuston kokousruokailuissa tarjottaisiin lähtökohtaisesti kasvisruokaa. Mikäli joku kokousväestä haluaa muita ruokavaihtoehtoja tai lihapitoista ruokaa, saisi sen samaan tapaan ilmoittamalla, kuten nykyään toimitaan kasvisruoan suhteen. Esitämme lisäksi, että kaupunginvaltuuston kokousruokailuissa suosittaisiin Business Vantaan alaisen ruokaklusterin yritysten tuotteita. Tällä voitaisiin kiinnittää huomiota	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Vihreä valtuustoryhmä</i> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Juha Suoniemi 2. Tuukka Saimen 3. Minttu Sillanpää 4. Jussi Saramo 5. Funda Demiri

vantaalaisten innovatiivisten ruokayritysten tarjontaan ja tukea heitä. Vihreä valtuustoryhmä <i>23.8.2021</i>	
---	--



16 §

Vastaus Eve Rämön ja Funda Demirin sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa aloittaa nimikkeiden neutralisoinnin

VD/12772/00.02.00.03/2021/

RV/K-ML/HY-L

Eve Rämö ja Funda Demiri sekä 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla on yhä käytössä paljon nimikkeitä ja työtä kuvaavia sanoja, jotka viittaavat jompaankumpaan sukupuoleen. Tällaisia ovat usein esimerkiksi mies- päätteiset nimikkeet kuten lakimies ja huoltomies, esimies ja esimiestyö.

Vaikka tasa-arvo on saavuttanut työelämän, ammattinimiketermit ovat jämähtäneet historiaan. Ne ovat kuitenkin niin vakiintuneita suomen kielen sanoja, että harva edes kiinnittää niihin huomiota. Nimikkeet kuitenkin luovat rakenteita, jotka ohjaavat hakeutumista eri aloille ja osaltaan ruokkivat työelämän epätasa-arvoa. Yksi tasa-arvon toteutumisen este on seksistinen kieli, jossa maskuliinisuus asettuu feminiinisyyden edelle. Euroopan neuvosto ja Kotimaisten kielten keskus suosittelee sukupuolineutraalien nimikkeiden käyttämistä.

Muutosta on kuitenkin koko ajan tapahtunut ja monelle sukupuolittuneelle ammattinimikkeelle on löytynyt sukupuolineutraali muoto. Palomies on nykyään pelastaja ja sähkömies on sähköasentaja. Esihenkilö nimikettä voidaan jo pitää vakiintuneena suomen kielen muotona työpaikoilla.

Sukupuolineutraali sanamuotojen lisäksi Vantaan on kehitettävä sanavalintojaan yleisesti ottaen syrjimättömään muotoon esim. maahanmuuttajataustaista käytettyihin sanamuotoihin, jotka olisivat enemmän neutraaleja.

Esimerkkinä sana vieraskielinen on kotimaisten kielten tutkimuskeskukselta saadun tiedon mukaan käytettävä harkiten, koska sana tulkitaan sävyiltä erottavaksi ja leimaavaksi. Jos halutaan puhua henkilöstä, joka puhuu muuta, kun suomea, ruotsia tai saamen kieltä niin voidaan mainita muunkielisistä, joka on tarkoitukseltaan sama, mutta neutraali sanamuoto.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaa aloittaa pitkäjänteisen työn ammattinimikkeiden ja käytetyn kielen muuttamiseksi sukupuolineutraaliin sekä yleisesti syrjimättömään muotoon.”

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021 § 12

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue toteaa aloitteesta:

Vantaan kaupunginvaltuuston 31.1.2022 hyväksymässä vuosien 2022–2025 strategiassa on linjattu, että Vantaan kaupungilla siirrytään käyttämään esihenkilö-termiä esimies-termin sijaan. Tämän muutoksen lisäksi henkilöstöpalveluissa on otettu käyttöön kaikessa uudessa materiaalissa termit esihenkilö ja lähijohtaminen (entinen esimiestyö). Muutos jalkautetaan vähitellen myös vanhempiin materiaaleihin ja ohjeisiin samalla kun näitä materiaaleja ja ohjeita aikanaan päivitetään ja uusitaan.



Henkilöstöpalveluissa on siirrytty käyttämään termiä muunkielinen vieraskielinen-termin sijaan. Kuitenkin esimerkiksi Tilastokeskuksen tilastoissa käytetään termiä ulkomaalaistaustainen, ja selvyyden vuoksi henkilöstökeskus käyttää tällaisissa yhteyksissä samaa termiä kuin lähdeaineistossa on käytetty.

Vakanssien tehtävänimikkeiden osalta nimikkeiden neutralisointiin liittyvä työ on pitkäjänteisempää, sillä nimikkeiden muutos vaatii runsaasti vakansseihin ja jopa työsopimuksiin liittyvää muutostyötä. Hyvinvointialueuudistuksen myötä hyvinvointialueen on joka tapauksessa välttämätöntä käydä omat vakanssinsa läpi, jolloin uusi organisaatio voi tehdä nimiketarkastelunsa samassa yhteydessä. Lisäksi tarvitaan vielä aika paljon kielen kehittymistä, jotta uudet nimikkeet vakiintuvat riittävän vahvasti yleiskieleen perinteisten esimerkiksi lakimies tai palveluesimies tilalle. Nimikkeiden neutralisointia jatketaan vakanssimuutosten päivityksen yhteydessä.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa aloitteen allekirjoittaneelle Eve Rämölle ja Funda Demirille sekä 16 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Käsittelyn aikana kaupunginhallitus muutti viimeisen kappaleen viimeisen lauseen kuulumaan seuraavasti:

~~"Nimikkeiden neutralisoinnin näkökulma pidetään kuitenkin mielessä, kun vakanssimuutoksia tehdään.~~
Nimikkeiden neutralisointia jatketaan vakanssimuutosten päivityksen yhteydessä"

Päätös:

Hyväksyttiin kaupunginhallituksen muutettu esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Eve Rämön ja Funda Demirin sekä 16 muun valtuutetun aloite Vantaa aloittaa nimikkeiden neutralisoinnin

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

henkilöstö- ja konsernijohtaja Kirsi-Marja Lievonen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
VANTAA ALOITTA ALOITTA NIMIKKEIDEN NEUTRALISOINNIN Vantaalla on yhä käytössä paljon nimikkeitä ja työtä kuvaavia sanoja, jotka viittaavat jompaankumpaan sukupuoleen. Tällaisia ovat usein esimerkiksi mies-päätteiset nimikkeet kuten lakimies ja huoltomies, esimies ja esimiestyö. Vaikka tasa-arvo on saavuttanut työelämän, ammattinimiketermit ovat jämähtäneet historiaan. Ne ovat kuitenkin niin vakiintuneita suomen kielen sanoja, että harva edes kiinnittää niihin huomiota. Nimikkeet kuitenkin luovat rakenteita, jotka ohjaavat hakeutumista eri aloille ja osaltaan ruokkivat työelämän epätasa-arvoa. Yksi tasa-arvon toteutumisen este on seksistinen kieli, jossa maskuliinisuus asettuu feminiinisyyden edelle. Euroopan neuvosto ja Kotimaisten kielten keskus suosittelee sukupuolineutraalien nimikkeiden käyttämistä. Muutosta on kuitenkin koko ajan tapahtunut ja monelle sukupuolittuneelle ammattinimikkeelle on löytynyt sukupuolineutraali muoto. Palomies on nykyään pelastaja ja sähkömies on sähköasentaja. Esihenkilö nimikettä voidaan jo pitää vakiintuneena suomen kielen muotona työpaikoilla. Sukupuolineutraali sanamuotojen lisäksi Vantaan on kehitettävä sanavalintojaan yleisesti ottaen syrjimättömään muotoon esim. maahanmuuttajataustaista käytettyihin sanamuotoihin, jotka olisivat enemmän neutraaleja. Esimerkkinä sana vieraskielinen on kotimaisten kielten tutkimuskeskukselta saadun tiedon mukaan käytettävä harkiten, koska sana tulkitaan sävyiltä erottavaksi ja leimaavaksi. Jos halutaan puhua henkilöstä, joka puhuu muuta, kun suomea, ruotsia tai saamen kieltä niin voidaan mainita muunkielisistä, joka on tarkoitukseltaan sama, mutta neutraali sanamuoto. Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaa aloittaa pitkäjänteisen työn ammattinimikkeiden ja käytetyn kielen muuttamiseksi sukupuolineutraaliin sekä yleisesti syrjimättömään muotoon. <i>Vantaalla 13.12.2021</i>	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Eve Rämö ja Funda Demiri</i> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Jussi Särkelä 2. Patrik Karlsson 3. Tarja Eklund 4. Ida Tamminen 5. Pirkko Letto 6. Elina Nykyri 7. Mikko Viilo 8. Reija Friman 9. Hanna Valtanen 10. Matilda Stirkinen 11. Minttu Sillanpää 12. Antero Eerola 13. Stefan Åstrand 14. Eva Tawasoli 15. Tuire Kaimio 16. Vaula Norrena



17 §

Vastaus Vaula Norrenan ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen selvitys työsetelikokeilusta alle 25-vuotiaille työttömille

VD/3775/00.02.00.03/2021

RV/JN/KA/HY-L

Vaula Norrena sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Nuorisotyöttömyys on pompannut koronan myötä Vantaalla ennätyskorkealle. Jo yli 20 % eli yli 2000 alle 25-vuotiaasta on työttömänä Vantaalla. Jo ennen koronaa vuonna 2019 Vantaa jäi jälkeen valtuustokauden strategisesta tavoitteesta vähentää nuorisotyöttömyyttä.

Vantaan hyvinvointikertomuksessa 2020 kerrotaan, kuinka työttömyys altistaa nuoria pysyvään syrjäytymiseen. Työttömyys ja koulutuksen puute altistaa nuoria terveys- ja mielenterveysongelmille, mistä puolestaan seuraa suuria vaikeuksia päästä koulutukseen tai työhön.

Vantaa on nyt mukana työllisyyden kuntakokeilussa, jossa mm. pilotoidaan erilaisia tapoja tarjota työllisyyspalveluja. Vantaa sai juuri äsken Uudenmaan ELY-keskukselta rahoituksen 10 ns. rinnalla kulkijan palkkaamiseen. Tällä on tarkoitus auttaa 400 nuorta kahden vuoden ajan. Tämä ei kuitenkaan vielä tuo työpaikkoja kaikille 2000 nuorisotyöttömälle.

Esitämme nyt, että yksi Vantaan kuntakokeilun piloteista voisi olla ns. työseteli alle 25-vuotiaille työttömille. Työllisyyspalvelujen mukaan tällainen on mahdollinen sikäli, että ei ole lainsäädännöllistä estettä työsetelille alle 30-vuotiaiden kohdalla.

Työseteli toimisi kesätyösetelin tavoin antaen sekä nuorille että työnantajille joustavan ja helpon tavan kokeilla nuorta työelämässä. Työtön nuori voisi ehkä tehdä setelillä myös koulutukseen liittyvää työharjoittelua jo ennen kuin on saanut opiskelupaikan.

Työsetelin hinta voisi olla esim. 500 euroa (Vantaa-lisä taisi aikoinaan olla 800 euroa) kuukautta kohden ja se maksettaisiin työnantajalle jälkikäteen samalla tavoin kuin kesätyöseteli.

Edellytyksenä olisi, että nuori saa työstä vähintään alakohtaista harjoittelu- tai minimipalkkaa. Työsetelillä korvattava työjakso voisi olla esim. 1–3 kuukautta. Työseteli voisi olla myös työvoimapalveluille joustavampi tapa hankkia nuorisotyöttömille työpaikkoja kuin perinteisesti kankeammat palkkatukijärjestelyt ovat.

Esitämme, että Vantaa tutkii työllisyyden kuntakokeilussa työsetelimallia nuorisotyöttömille.”

Kaupunginvaltuusto 12.4.2021 § 25

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kasvupalveluiden palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:



Työttömäksi kirjautuneen (esim. vastavalmistunut) alle 25-vuotiaan työllistymisen edistämisen pääasiallinen rahallinen tuki on valtion palkkatuki. Käytännössä alle 25-vuotias on usein oikeutettu palkkatukeen jo yhden päivän työttömyyden perusteella. Kun työttömyys on kestänyt alle vuoden, palkkatuki on enintään 30 % palkkauskustannuksista ja palkkatuettu jakso on enintään 6 kuukautta. Palkkatuen päälle työnantajan kannustamiseen on käytettävissä kaupungin työllistämistuki, joka on 500 tai 300 euroa kuukaudessa riippuen siitä, onko kyseessä yritys vai yhdistys. Kirjaututtuaan työttömäksi nuori voi niin ikään saada käyttöönsä palkkatukikortin, jota näyttämällä on helppo todistaa työnantajalle, että työllistymisen tukemiseen on saatavilla rahallista tukea.

Vantaalla on lisäksi käytössä kaupungin myöntämä nuorten rekrytointituki, joka on tarkoitettu työnantajalle, joka palkkaa alle 30-vuotiaan työttömäksi kirjautuneen työnhakijan määräaikaiseen tai toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen, johon ei ole myönnetty palkkatukea. Tuki on 50 % palkkakustannuksista, korkeintaan 800 euroa/kk. Rekrytointitukea voidaan myöntää 6 kuukauden ajalle. Rekrytointituen kysyntä on jäänyt hyvin pieneksi epäilemättä siksi että käytännössä useimmille nuorille myönnetään palkkatukea.

Edellä mainittuun, olemassa olevaan palvelutarjontaan vedoten Kasvupalvelut toteaa, että aloitteessa ehdotetulla työttömien nuorten työsetelillä ei todennäköisesti saavuteta sellaista vaikuttavuutta, jota esityksen tekijät ehdotuksellaan tavoittelevat. Suoraviivaisempi ratkaisu setelin testaamiseen olisi rekrytointituen näkyvä markkinointikampanja. Palkkatuen saannin ehdot erityisesti nuoria työttömiä työllistettäessä ovat kuitenkin edulliset, joten voimakas markkinointikaan ei välttämättä takaa setelin laajempaa käyttöä.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Vaula Norrenalle sekä 18 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle palvelualueen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- allekirjoitettu Vaula Norrenan ja 18 muun valtuutetun aloite Selvitys työsetelikokeilusta alle 25-vuotiaille työttömille

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Selvitys työsetelikokeilusta alle 25-vuotiaille työttömille Nuorisotyöttömyys on pompannut koronan myötä Vantaalla ennätyskorkealle. Jo yli 20% eli yli 2000 alle 25-vuotiaasta on työttömänä Vantaalla. Jo ennen koronaa vuonna 2019 Vantaa jäi jälkeen valtuustokauden strategisesta tavoitteesta vähentää nuorisotyöttömyyttä. Vantaan hyvinvointikertomuksessa 2020 kerrotaan, kuinka työttömyys altistaa nuoria pysyvään syrjäytymiseen. Työttömyys ja koulutuksen puute altistaa nuoria terveys- ja mielenterveysongelmille, mistä puolestaan seuraa suuria vaikeuksia päästä koulutukseen tai työhön. Vantaa on nyt mukana työllisyyden kuntakokeilussa, jossa mm. pilotoidaan erilaisia tapoja tarjota työllisyyspalveluja. Vantaa sai juuri äsken Uudenmaan ELY-keskukselta rahoituksen 10 ns. rinnallakulkijan palkkaamiseen. Tällä on tarkoitus auttaa 400 nuorta kahden vuoden ajan. Tämä ei kuitenkaan vielä tuo työpaikkoja kaikille 2000 nuorisotyöttömälle. Esitämme nyt, että yksi Vantaan kuntakokeilun piloteista voisi olla ns. työseteli alle 25-vuotiaille työttömille. Työllisyyspalvelujen mukaan tällainen on mahdollinen sikäli, että ei ole lainsäädännöllistä estettä työsetelille alle 30-vuotiaiden kohdalla. Työseteli toimisi kesätyösetelin tavoin antaen sekä nuorille että työnantajille joustavan ja helpon tavan kokeilla nuorta työelämässä. Työtön nuori voisi ehkä tehdä setelillä myös koulutukseen liittyvää työharjoittelua jo ennen kuin on saanut opiskelupaikan. Työsetelin hinta voisi olla esim. 500 euroa (Vantaa-lisä taisi aikoinaan olla 800 euroa) kuukautta kohden ja se maksettaisiin työnantajalle jälkikäteen samalla tavoin kuin kesätyöseteli.	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset Aloitteen tekijän nimi: Vaula Norrena <u>Allekirjoittajat:</u> 1. Eve Rämö 2. Joel Linnainmäki 3. Minna Kuusela 4. Sirpa Siru Kauppinen 5. Tiina Tuomela 6. Mika Kasonen 7. Jari Jääskeläinen 8. Tanja Vahvelainen 9. Minna Atiye 10. Jarno Eskelinen 11. Juha Malmi 12. Emmi Pajunen 13. Sveta Silvennoinen-Hiisku 14. Anniina Kostilainen 15. Maija Rautavaara 16. Timo Juurikkala 17. Antero Eerola 18. Anssi Aura 19.
---	--

Edellytyksenä olisi, että nuori saa työstä vähintään alakohtaista harjoittelu- tai minimipalkkaa. Työsetelillä korvattava työjakso voisi olla esim. 1 - 3 kuukautta. Työseteli voisi olla myös työvoimapalveluille joustavampi tapa hankkia nuorisotyöttömille työpaikkoja kuin perinteisesti kankeammat palkkatukijärjestelyt ovat. Esitämme, että Vantaa tutkii työllisyyden kuntakokeilussa työsetelimallia nuorisotyöttömille. Vaula Norrena	



18 §

Vastaus Tuukka Saimenin ja Kai-Ari Lundellin sekä 10 muun valtuutetun aloitteeseen pitkäaikaistyöttömien työllistämisen tukemiseksi Vantaan kaupungin on perustettava henkilöstövuokrausyksikkö tai yhtiö

VD/9410/00.02.00.03/2021

RV/JN/KA/HY-L

Tuukka Saimen ja Kai-Ari Lundell sekä 10 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut pyydämme, että Vantaan kaupunki aloittaa mahdollisimman nopeasti henkilöstövuokrausyksikön tai -yhtiön suunnittelun ja toiminnan aloittamisen. Tarkoituksena on mahdollistaa osa-aikaisen, määräaikaisen tai vakituisen työsuhteen saaminen nopeasti pitkäaikaistyöttömille sekä vaikeasti työllistettäville.

Koska työllisyyspalvelut ovat siirtymässä valtiolta kunnille, Vantaan kaupungin on mietittävä myös uusia toimintamuotoja työllisyyden parantamiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Vantaan talouden perustana on ennen kaikkea kuntalaisten työllistyminen yksityisellä sektorilla. Samaan aikaan, kun yritykset viestittävät työvoimapulasta, niin kortistossa on tuhansien ihmisten pitkäaikaistyöttömien reservi.

Vantaan tuhannet nuoret kuin vanhemmatkin työntaitajat ovat ajautumassa tai ovat jo ajautuneet erilleen yhteiskuntamme keskiöstä. Yksinäisyys, päihteet ja mielenterveysongelmat ovat monen työttömän tulevaisuus. Tällaista tulevaisuutta emme halua yhdellekään kuntalaiselle. Valtuutettuina meillä on vastuu ja velvoite ryhtyä toimenpiteisiin.

Nyt on aika tehdä yhteisiä päätöksiä puoluekannastamme riippumatta. Yrittäjät ovat valmiina palkkaamaan, ja työvoima odottaa mahdollisuuttaan. Kaupungin hallinnoiman uuden henkilöstövuokrausyhtiön yksi tarkoitus on vastata muuttuvien työmarkkinoiden tuomiin haasteisiin, jotka auttavat työnantajat ja työntekijät löytämään toisensa.

Monissa Vantaan työpaikoissa on tekemätöntä työtä ja kaikki työ on yrittäjän silmissä samanarvoista. Työmarkkinoiden kankeudesta johtuen moni yrittäjä tekee aivan liian pitkää päivää, koska kaikille yksinkertaisillekaan töille ei löydy riskitöntä eikä joustavaa työvoimaratkaisua.

Esimerkki 1.

Yrittäjä tarvitsee seuraavalle päivälle kaksi ihmistä tekemään kontinpurkua varastolleen sekä varaston siivousta ja piha-alueen puhdistamista. Työaika on noin viikko. Mobiilisovellus tarjoaa vaihtoehdot. Työnantaja valitsee työntekijät ja työntekijät kuittaavat työpaikan.

Toinen työntekijä sairastuu ensimmäisen työpäivän aikana. Kaupungin yhtiö vastaa sairastumisesta 100 % sivukuluineen ja lähettää tarvittaessa uuden työntekijän työpaikalle.

Esimerkki 2.

Yrittäjä tarvitsee työvoimaa kymmeniä kertoja vuodessa, mutta vain muutamiksi päiviksi kerrallaan. Yrittäjä löytää työvoiman suorittajan kaupungin henkilöstövuokrausyhtiön palvelusta. Ajan kanssa



yrittäjä ja työntekijä tulevat tutuiksi ja luottamus kasvaa molemmin puolin. Yrittäjä on vakuuttunut työntekijän osaamisen tasosta sekä luotettavuudesta ja on valmis tarjoamaan kokopäiväistä työsopimusta.”

Kaupunginvaltuusto 20.9.2021 § 16

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Kasvupalvelut toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Aloitteessa ehdotetaan, että Vantaan kaupunki aloittaa mahdollisimman nopeasti henkilöstövuokrausyksikön tai -yhtiön suunnittelun ja toiminnan aloittamisen. Tarkoituksena on mahdollistaa osa-aikaisen, määräaikaisen tai vakituisen työsuhteen saaminen nopeasti pitkäaikaistyöttömille sekä vaikeasti työllistettävälle. Aloitteessa todetaan lisäksi, että Vantaan talouden perustana on ennen kaikkea kuntalaisten työllistyminen yksityisellä sektorilla. Samaan aikaan, kun yritykset viestittävät työvoimapulasta, niin kortistossa on tuhansien ihmisten pitkäaikaistyöttömien reservi.

Työllisyyspalveluiden ensisijaisena tehtävä on työn välittäminen. Työnantaja-asiakkaalla on mahdollisuus yhteistyössä työllisyyspalveluiden työnantajapalveluiden kanssa kartoittaa sitä, minkälaista työvoimaa yritys tarvitsee. Tämän jälkeen työnantajapalvelut käynnistävät kyseiset kriteerit täyttävän henkilön etsimisen työllisyyspalveluiden asiakkaiden joukosta. Tarvittaessa yritys voi järjestää rekry-treffejä työllisyyspalveluiden tiloissa. Näihin tilaisuuksiin kutsutaan mukaan työnantajan määrittelemät kriteerit täyttäviä henkilöitä. Työntekijä arvioi omalta osaltaan mahdollisuuden ottaa vastaan tarjottua työtä. Omavalmentaja arvioi omassa lausunnossaan, mitä seurauksia voi syntyä, mikäli asiakas ei ota tarjottua työtä vastaan. Kohtaanto-ongelma tarkoittaa sitä, että työnantajien tarpeen mukaista osaamista ei löydy työttömien työnhakijoiden joukosta. Tällöin on mahdollisuus keskustella erilaisista tavoista esimerkiksi osaamisen/koulutukseen lisäämiseen.

Työllisyyspalveluiden työnantajapalvelut voivat myöntää yritykselle palkkatukea, mikäli yritys ja palkattava henkilö täyttävät palkkatuen edellytykset. Palkattavan henkilön palkkatuen myöntämisen edellytykset: <https://www.te-palvelut.fi/tyonhakijalle/tukea-tyollistymiseen/tyollisty-palkkatuella>

Vantaan kaupungin työllistämisen Vantaa-lisä on tarkoitettu yritys työnantajalle, joka palkkaa työttömän työnhakijan, jolle on myönnetty palkkatukea. Työnantaja on elinkeinotoimintaa harjoittava yritys. Vantaa-lisä on 500 e/kk. Vantaa-lisä on tarkoitettu palkkauksesta syntyviin muihin kuin palkkakuluihin. Järjestöille myönnettävän tuen suuruus on 300 e/kk. Näiden tukien avulla yrityksellä tai järjestöllä on mahdollisuus saada palvelukseensa pitkään työttömänä olleita ammattilaisia.
https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tyo_ja_elinkeinot/palvelut_tyonantajalle/tyollistamistuki_yrityksille

Aloitteen mukaan yrittäjät ovat valmiina palkkaamaan, ja työvoima odottaa mahdollisuutta työllistyä. Kaupungin hallinnoiman uuden henkilöstövuokrausyhtiön yksi tarkoitus olisi vastata muuttuvien työmarkkinoiden tuomiin haasteisiin ja auttaa työnantajat ja työntekijät löytämään toisensa. Monissa Vantaan työpaikoissa on tekemätöntä työtä ja kaikki työ on yrittäjän silmissä samanarvoista. Työmarkkinoiden kankeudesta johtuen moni yrittäjä tekee aivan liian pitkää päivää, koska kaikille yksinkertaisillekaan töille ei löydy riskitöntä eikä joustavaa työvoimaratkaisua.



Valtuuston 21.9.2020 § 7 hyväksymien omistajapoliittisten linjausten mukaan yhtiön omistaminen on tapa tuottaa kaupungin palveluita. Omistamisen vaihtoehtona on, että kaupunki toteuttaa palveluita omana toimintanaan tai vaihtoehtoisesti

ostamalla palveluita. Omistajapoliittisten linjausten mukaan kaupunki ei omista tai hanki omistuksia, jotka heikentävät tai vääristävät markkinoita. Henkilöstövuokrauspalveluiden, joita on markkinoilta saatavissa, tuottamista ei voida katsoa kaupungin palvelutuotantoon kuuluvaksi toiminnaksi. Tämän vuoksi kaupungin ei ole tarkoituksenmukaista perustaa henkilöstövuokrauspalveluita tarjoavaa markkinaehtoisesti toimivaa yhtiötä, vaan tuottaa työllisyyden edistämiseen liittyviä palveluita osana kaupungin omaa organisaatiota. Kaupunki on jo tällä hetkellä osakkaana Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ssä, joka tuottaa sidosyksikkönä henkilöstövuokrauspalveluita kaupungille ja muille omistajilleen.

Aloite koskee lähtökohtaisesti pitkäaikaistyöttömiä eli työnhakijoita, joiden työttömyys on pitkittynyt yli vuoden tai sitä pidemmäksi ajaksi. Pitkäaikaistyöttömyyden syyt ovat moninaiset ja työttömyyden pitkittyessä tuen tarve kasvaa. Osa pitkään työttömänä olleista voisi työskennellä osa-aikaisesti. Marinin hallituksen tavoitteena on edistää osatyökykyisten työllistymistä ja kehittää uudella tavalla välityömarkkinoita. Tavoite toimeenpannaan perustamalla uusi erityistehtäväyhtiön osatyökykyisten työllistämiseksi (hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä ja siihen liittyviksi laeiksi HE 198/2021 vp). Yhtiön tehtävänä on työllistää osatyökykyisiä pidempikestoisiin työsuhteisiin ja tarjota työntekijöille tukea työn tekemiseen. Tavoitteena on myös edistää työntekijöiden mahdollisuuksia edetä urallaan. Työ- ja elinkeinotoimisto ohjaisi keskitetysti osatyökykyisiä Työkanava Oy:n palvelukseen viimesijaisena vaihtoehtona silloin, kun työllistyminen ei muutoin ole mahdollista. Toimintamallin rajoittaminen vaikeimmassa työmarkkina-asemassa oleviin henkilöihin mahdollistaisi sen, että yrityksen voitaisiin katsoa tarjoavan komission SGEI-päätöksessä tarkoitettuja palveluja.

Erityistehtäväyhtiötä koskevaa lainsäädäntöä ja toimintaedellytyksiä ollaan parhaillaan luomassa. Erityistehtäväyhtiötä koskevasta lainsäädännöstä puuttuu edelleen tarkempi määritelmä siitä, ketkä kuuluvat erityistehtäväyhtiön kohderyhmään eli mitä osatyökykyisyydellä tässä yhteydessä tarkoitetaan.

Vantaan kaupungilla on tällä hetkellä kohtalaiset mahdollisuudet tukea yrityksiä työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Lisäksi on tärkeää seurata valtion osatyökykyisten työllistämistä koskevan yrityksen kehittämistä. EU:sta tuleva sääntely rajoittaa kaupunkien ja julkisomisteisten yhtiöiden toimintaa markkinoilla, mikä vaikuttaa kaupungin tai sen omistaman yhtiön mahdollisuutta toimia aloitteessa esitetyllä tavalla.

Työllisyyspalvelut on aloittanut Barona Oy:n kanssa loppuvuodesta 2021 uuden vaikuttavuuspilotin, jonka tavoitteena on löytää uusia toimintatapoja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseksi sekä estää kohderyhmään kuuluvien henkilöiden (nuoret ja vieraskieliset) työttömyyden pitkittyminen sekä päätyminen kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelle. Elokuussa 2021 on aloitettu myös kaksivuotinen hanke, jonka aikana reilu 400 työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevaa alle 25-vuotiasta vantaalaista nuorta saa rinnalla kulkijan tukea, jonka avulla saavuttaa työ- tai opintopolun alkupää. Hankkeen uutuusarvo piilee siinä, että luodaan yhteisen tekemisen kautta nuorisotyön ja työllisyyspalveluiden välimaastoon sijoittuva täysin uusi tapa toimia monialaisesti, nopeasti ja intensiivisesti koronan aiheuttamassa akuutissa tilanteessa, nuorisotyön vahvuuksia hyödyntäen.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:



Päätetään antaa Tuukka Saimenille ja Kai-Ari Lundellille sekä 10 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Tuukka Saimenin ja Kai-Ari Lundellin aloite pitkäaikaistyöttömien työllistämisen tukemiseksi Vantaan kaupungin on perustettava henkilöstövuokrausyksikkö tai yhtiö

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Pitkäaikaistyöttömien työllistämisen tukemiseksi Vantaan kaupungin on perustettava henkilöstövuokrausyksikkö- tai yhtiö Me allekirjoittaneet valtuutetut pyydämme, että Vantaan kaupunki aloittaa mahdollisimman nopeasti henkilöstövuokrausyksikön tai -yhtiön suunnittelun ja toiminnan aloittamisen. Tarkoituksena on mahdollistaa osa-aikaisen, määräaikaisen tai vakituisen työsuhteen saaminen nopeasti pitkäaikaistyöttömille sekä vaikeasti työllistettäville. Koska työllisyyspalvelut ovat siirtymässä valtiolta kunnille, Vantaan kaupungin on mietittävä myös uusia toimintamuotoja työllisyyden parantamiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Vantaan talouden perustana on ennen kaikkea kuntalaisten työllistyminen yksityisellä sektorilla. Samaan aikaan, kun yritykset viestittävät työvoimapulasta, niin kortistossa on tuhansien ihmisten pitkäaikaistyöttömien reservi. Vantaan tuhannet nuoret kuin vanhemmatkin työntaitajat ovat ajautumassa tai ovat jo ajautuneet erilleen yhteiskuntamme keskiöstä. Yksinäisyys, päihteet ja mielenterveysongelmat ovat monen työttömän tulevaisuus. Tällaista tulevaisuutta emme halua yhdellekään kuntalaiselle. Valtuutettuina meillä on vastuu ja velvoite ryhtyä toimenpiteisiin. Nyt on aika tehdä yhteisiä päätöksiä puoluekannastamme riippumatta. Yrittäjät ovat	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Tuukka Saimen Kai-Ari Lundell <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Juha Järä 2. Suvi Karhu 3. Milad Dehghan 4. Markku Weckman 5. Janne Hartikainen 6. Juha Suoniemi 7. Niilo Kärki 8. Marjo Vacker 9. Tanja Aidanjuuri-Niemi 10. Nina Nummela

valmiina palkkaamaan, ja työvoima odottaa mahdollisuuttaan. Kaupungin hallinnoiman uuden henkilöstövuokrausyhtiön yksi tarkoitus on vastata muuttuvien työmarkkinoiden tuomiin haasteisiin, jotka auttavat työnantajat ja työntekijät löytämään toisensa.

Monissa Vantaan työpaikoissa on tekemätöntä työtä ja kaikki työ on yrittäjän silmissä samanarvoista. Työmarkkinoiden kankeudesta johtuen moni yrittäjä tekee aivan liian pitkää päivää, koska kaikille yksinkertaisillekaan töille ei löydy riskitöntä eikä joustavaa työvoimaratkaisua.

Esimerkki 1.

Yrittäjä tarvitsee seuraavalle päivälle kaksi ihmistä tekemään kontinpurkua varastolleen sekä varaston siivousta ja piha-alueen puhdistamista. Työaika on noin viikko. Mobiilisovellus tarjoaa vaihtoehdot. Työnantaja valitsee työntekijät ja työntekijät kuittaavat työpaikan.

Toinen työntekijä sairastuu ensimmäisen työpäivän aikana. Kaupungin yhtiö vastaa sairastumisesta 100 % sivukuluineen ja lähettää tarvittaessa uuden työntekijän työpaikalle.

Esimerkki 2.

Yrittäjä tarvitsee työvoimaa kymmeniä kertoja vuodessa, mutta vain muutamiksi päiviksi kerrallaan. Yrittäjä löytää työvoiman suorittajan kaupungin henkilöstövuokrausyhtiön palvelusta. Ajan kanssa yrittäjä ja työntekijä tulevat tutuiksi ja luottamus kasvaa molemmin puolin. Yrittäjä on vakuuttunut työntekijän osaamisen tasosta sekä luotettavuudesta ja on valmis tarjoamaan kokopäiväistä työsopimusta.

20.9.2021



19 §

Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa

VD/594/00.04.03/2022

TeA/ER/WT/JT

Ympäristöministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa. Yhteishallintolaki (laki yhteishallinnosta vuokrataloissa, 649/1990) uudistetaan hallitusohjelman mukaisesti. Uudistuksen tarkoituksena on vahvistaa valtion tukemien vuokratalojen asukkaiden päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuuksia omaa asumistaan koskevista asioista. Lausunto tulee antaa viimeistään 18.3.2022.

Yhteishallintolakia sovelletaan vuokrataloihin, jotka ovat aravarajoituslaissa (1190/1993) tai vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetussa laissa (604/2001) tarkoitettujen käyttö- ja luovutusrajoitusten alaisia. Lakiesityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa, millä kumotaan yhteishallinnosta vuokrataloissa annettu laki (649/1990). Nyt kumottavan lain sekä uuden lain tarkoitus tulee kuitenkin pysymään samana. Yhteishallinnon tarkoituksena on antaa asukkaille päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuus omaa asumistaan koskevista asioista sekä lisätä asumisviihtyvyyttä ja edistää vuokratalojen kunnossapitoa ja hoitoa. Yhteishallintolain uudistamisen tavoitteena on, että laki ja yhteishallinnon rakenteet ajantasaisesti vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä ja vaatimuksia. Toimiva yhteishallinto edistää vuokratalojen kestävä ja tehokasta taloudenpitoa sekä lisää viihtyisyyttä ja yhteisöllisyyttä.

Lausunnossaan Vantaan kaupunki näkee yhteishallinnon lainsäädännön uudistamisen pääosiltaan kannatettavana. Yhteishallinnon uudistamisessa selkeästi pyritään vuokrataloyhteisön ja asukkaiden välisen yhteistyön sekä asukkaiden vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksien parantamiseen. Lausunnossaan kaupunki painottaa, että uudistuksessa tulee varmistaa erityisryhmäkohteiden asukkaiden vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien turvaaminen. Lisäksi vuokrataloyhteisön ja asukkaiden välisen yhteistyöelimen uudelleen määrittelyn tulee olla riittävän joustava, jotta säännöstä voi tarpeen mukaan soveltaa erikokoisissa vuokrataloyhtiössä. Kaupungin näkökulmasta vuokratalojen yhteishallinnon mahdollistamalla asukasosallistumisella on myös laajempi yhteiskunnallinen vaikutus, ja parhaimmillaan se omalta osaltaan tukee Vantaan asuntokannan ja asuinalueiden sosiaalista eheyttä.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9. luvun § 1 kohdan 2 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 19

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa ympäristöministeriölle liitteenä oleva Vantaan kaupungin lausunto hallituksen esityksestä laiksi yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta kokouksessa.

Liitteet:



- Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa
- Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 18.1.2022: Yhteishallintolain uudistus

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

asumisen erityisasiantuntija Wilma Toljander, puh. 050 302 7542 etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 18.1.2022
VN/325/2021-YM-33

Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa

Lausuntopyyntö ja sen taustaa

Ympäristöministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa. Lakia sovelletaan vuokrataloihin, jotka ovat aravarajoituslaissa (1190/1993) tai vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetussa laissa (604/2001) tarkoitettujen käyttö- ja luovutusrajoitusten alaisia. Lausunto tulee antaa viimeistään 18.3.2022.

Lakiesityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa, millä kumotaan yhteishallinnosta vuokrataloissa annettu laki (649/1990). Nyt kumottavan lain sekä uuden lain tarkoitus tulee kuitenkin pysymään samana. Lain tarkoituksena on antaa asukkaille päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuus omaa asumistaan koskevista asioista sekä lisätä asumisviihtyvyyttä ja edistää vuokratalojen kunnossapitoa ja hoitoa.

Yhteishallintolain uudistamisen tavoitteena on, että laki ja yhteishallinnon rakenteet ajantasaistettaisiin vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä ja vaatimuksia. Toimiva yhteishallinto edistää vuokratalojen kestävästä ja tehokasta taloudenpitoa sekä lisää viihtyvyyttä ja yhteisöllisyyttä. Lainsäädännöllä luotaisiin minimitaso yhteishallinnolle eli määriteltäisiin, mihin vuokralainen olisi oikeutettu osallistumaan ja toisaalta määriteltäisiin vuokrataloyhteisön velvollisuudet. Yhteishallinnon toimintatapoja ja palautteenantoa asukkaille kehitettäisiin, jotta asukkaita kuultaisiin aidosti. Vuokrataloyhteisön ja asukkaiden yhteisen yhteistyöelimen roolia korostettaisiin vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä, jossa aiemmat pienet kiinteistöyhtiöt on usein fuusioitu isoiksi vuokrataloyhtiöiksi.

Yleistä

Vantaalla on yli 17 000 valtion tukemaa vuokra-asuntoa ja yli 5 000 asumisoikeusasuntoa, joissa sovelletaan yhteishallintoa. Suurin valtion tukeman vuokra-asuntokannan omistaja ja rakennuttaja Vantaalla on kaupungin omistama VAV-konserni. VAV rakennuttaa, omistaa ja hallinnoi Vantaalla yli 11 000 vuokratilaa, joissa asuu lähes joka kymmenes vantaalainen. VAV rakennuttaa jatkuvasti uusia valtion tukemia asuntokohteita vantaalaisten kasvaviin asuntotarpeisiin.

Vantaan kaupunki näkee yhteishallinnon lainsäädännön uudistamisen pääosiltaan kannatettavana. Yhteishallinnon uudistamisessa selkeästi pyritään vuokrataloyhteisön ja asukkaiden välisen yhteistyön sekä asukkaiden vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksien parantamiseen. Niin vuokrataloyhteisöt kuin asukkaat hyötyvät siitä, että yhteistyön yhteisenä päämääränä on kiinteistöjen kestävä ja oikea-aikainen kiinteistöpito. Lakiesityksessä määritellään yhteishallinnon toteuttamiselle vähimmäistaso, jotta kaikissa vuokrataloyhteisöissä asukkailla olisi yhtäläiset mahdollisuudet päästä vaikuttamaan omaan asumiseensa.

Uudessa laissa säilytetään asukkaiden vaikuttamisen paikkoina vuokranmääritysyksikkökohtaiset asukkaiden kokoukset ja niiden valitsevat asukastoimikunnat, mutta asukkaiden ja vuokrataloyhteisön välisen yhteistyöelimen rooli määritellään aiempaa tarkemmin. Vantaan kaupunki näkee hyvänä, että esitetyillä uudistuksilla pyritään lisäämään asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia omaan asumiseensa. Tärkeää on kuitenkin lakiesityksen mukaisesti säilyttää uudessakin laissa vuokrataloyhteisöillä päätösvalta ja vastuu päätöksistä, jotta kiinteistöjen omistajat voivat jatkossakin huolehtia kiinteistöomaisuudesta pitkäjänteisesti.

Vantaan kaupungin näkökulmasta vuokratalojen yhteishallinnolla ja asukasdemokratialla on myös laajempi yhteiskunnallinen vaikutus, joka parhaimmillaan heijastuu vuokratalojen ja -yhteisöjen ulkopuolelle. Asumisestaan ja siihen vaikuttamisesta kiinnostuneet asukkaat huolehtivat asuinympäristöstään ja voivat omalla aktiivisella toiminnallaan lisätä myös koko asuinyhteisön ja asuinalueen yhteisöllisyyttä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Vantaan kaupunki näkee kokonaisuudessaan yhteishallinnolla olevan positiivista vaikutusta Vantaan asuntokannan ja asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamisessa ja kehittämisessä.

Vantaan kaupungin kommentit lakiesityksen keskeisiin ehdotuksiin

2 § Soveltamisala

- Uutena säännöksenä ehdotetaan lain soveltamisalaan rajausta, jonka mukaan erityisryhmäkohteissa olisi mahdollista sopeuttaa yhteishallinnon toteuttamistapoja kunkin erityisryhmän erityispiirteet huomioon ottaen. Tämän lain soveltamisesta voidaan poiketa siltä osin, kun sen soveltaminen ei ole tarkoituksenmukaista asukkaiden osallistumismahdollisuudet ja asukasrakenteen erityispiirteet huomioon ottaen taloissa, joissa asukkaina on erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) 3 §:ssä tarkoitettuja erityisryhmiä. Tällöinkin on pyrittävä erityisjärjestelyin toteuttamaan lain tarkoitusta, jotta asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet toteutuvat parhaimmalla mahdollisella tavalla ottaen huomioon asukasryhmän erityispiirteet. Jos asukkaat pystyvät osallistumaan yhteishallintoon, sitä tulee järjestää, ja jos taas eivät, esimerkiksi asukkaiden kokousta vastaava tilaisuus voidaan järjestää vuosittain omaisille ja edunvalvojille.

Vantaan kaupunki painottaa, että ehdotettu rajausta ei saa jatkossa vaikeuttaa ja vähentää erityisryhmäkohteiden asukkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua omaa asumistaan koskeviin asioihin. Erityisryhmäkohteissa asuu muun muassa opiskelijoita, ikääntyneitä, kehitysvammaisia, vaikeavammaisia, mielenterveys- ja päihdekuntoutujia, asunnottomia sekä erityistä tukea tarvitsevia nuoria, eli ehdotettu uusi säännös koskettaa laajaa kirjoa erilaisia asukkaita. Vantaa näkee osittaisena riskinä, että yhteishallintoa voidaan erityisryhmäkohteissa jatkossa tarpeettomasti supistaa vedoten asukasryhmien erityispiirteisiin. Mikäli asukkaat eivät itse pysty osallistumaan yhteishallintoon, tulee omaisilla ja edunvalvojilla olla mahdollisuus osallistua asukkaiden puolesta yhteishallinnon toteuttamiseen esimerkiksi asukkaiden kokousta vastaavassa tilaisuudessa. Vantaan kaupunki näkee tärkeänä asukkaiden yhdenvertaisen kohtelun ja osallistumisen mahdollistamisen yhteishallintoon jatkossa myös erityisryhmäkohteissa.

8 § Yhteistyöelin ja 9 § Yhteistyöelimen osallistumisoikeudet

- Vuokrataloja koskevat asiat päätetään usein kokonaisuutena vuokrataloyhteisön hallinnossa. Jotta asukkaat voisivat vaikuttaa omalta osaltaan näihin päätöksiin, tarvitaan yhteistyöelimen kaltaista kokoavaa, neuvottelevaa elintä. Yhteistyöelintä ei kuitenkaan ehdoteta pakolliseksi, vaan se voitaisiin perustaa yhteisöön asukkaiden tarpeen mukaan. Jotta kyseessä olisi aidosti yhteistyöelin, omistajan tulisi olla mukana yhteistyöelimen toiminnassa.

Ehdotetussa laissa listattaisiin yhteisön taloutta koskevat asiat, joiden käsittelyyn asukkailla olisi valitsemassaan muodossa oikeus osallistua. Yhteistyöelimellä olisi oikeus osallistua rahoitussuunnitelman, korjaussuunnitelman, korjausten, vuokranmäärityksen ja tasauseriaatteiden, talousarvion ja tilinpäätöksen, hankintojen ja investointien sekä taloista luopumisen valmisteluun. Lisäksi yhteistyöelin osallistuisi yhteisten autopaikkojen, saunojen, pesutupien ja vastaavien tilojen vuokrauseriaatteiden laatimiseen sekä näihin liittyvien maksujen päättämiseen.

Yhteistyöelin olisi sopiva paikka omistajien ja asukkaiden väliseen keskusteluun ja asukkaiden kannan kuulemiseen, mutta yhteistyöelimen työ ei toisaalta voi olla päällekkäistä hallituksen työskentelyn kanssa. Siksi yhteistyöelin olisi suuntaa antava neuvotteluelin, joka toisi laajojen ehdotettujen osallistumisoikeuksien mukaisesti asukkaat mukaan päätösten valmisteluun, mutta varsinaisista päätöksistä vastaisi yhteisön hallitus.

Vantaan kaupunki pitää yhteistyöelimen tehtävän ja osallistumisoikeuden tarkennusta asukkaiden osallisuutta parantavana muutoksena verrattuna aiempaan lakiin. Lakiesityksen mukaisesti yhteistyöelimen tehtävänä olisi käsitellä omistajayhteisön koko asuntokantaa koskevia asioita. On hyvä, että uudessa laissa selkeämmin määritellään yhteistyöelimen tarkoitus ja rooli, eli yhteistyöelin edustaa kaikkia vuokrataloyhteisön asukkaita suhteessa



vuokrataloyhteisöön sekä kokoaa yhteen asukkaiden kokousten ja asukastoimikuntien näkökannat.

Uuden lain pykälässä 8 määrätään seuraavaa: "Asukastoimikunnan puheenjohtaja tai asukastoimikunnan sijasta valittu luottamusmies edustaa vuokranmääritysyksikköä yhteistyöelimestä. Edustajat yhteistyöelimeen voidaan myös valita vaaleilla." Vantaan kaupunki näkee lakiesityksen tältä osin ongelmallisena, sillä uusi säännös saattaa hankaloittaa suurien vuokrataloyhteisöjen, kuten kuntien omistamien vuokrataloyhtiöiden, jo nykyisellään hyvin toimivia käytänteitä erilaisissa toimielimissä. Vuokrataloyhteisöissä on usein kymmeniä tai useita satoja vuokranmääritysyksikköjä, joten yhteistyöelimen kokoonpano saattaa paisua liian suureksi, mikäli siinä pitäisi olla edustaja jokaisesta vuokranmääritysyksiköstä. Säännökseen tulisi jättää riittävästi soveltamisen varaa yhteistyöelimen muodostamisen periaatteille, sillä jo nykyisellään vuokrataloyhteisöjen yhteishallinnossa on käytössä toimivia koko vuokrataloyhteisön asioita käsitteleviä toimielimiä, joihin on valittu asukasedustajat esimerkiksi alueittain eikä vuokranmääritysyksiköittäin. Näin ollen tulisi kyseisessä säännöksessä jättää vuokrataloyhteisöille vapaus määrittää yhteistyöelimen asukasedustajien valintaperiaatteet.

15 § Valvonta, uhkasakkomenettely ja muutoksenhaku

- Nykyisen voimassa olevan lain yleisen ohjauksen sijaan ehdotetaan uuteen lakiin valvontasäännöstä. Nykyinen valvontajärjestelmä sisältää kahden eri viranomaisen, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) ja Aluehallintoviraston toimivaltuuksia. ARAlla on ollut yhteishallinnon asiantuntemus yleisen ohjauksen kautta, mutta ei valvontavaltuutta. Tästä syystä ehdotetaan luovuttavaksi Aluehallintoviraston ja ARAn kesken jaetusta toimivallasta, ja jatkossa ARA vastaisi kokonaisuudessaan lain noudattamisen valvonnasta. Lakiin ehdotetaan myös selventävää säännöstä, jonka mukaan yhteishallintolain noudattamiseen liittyvistä virheistä ja laiminlyönneistä saa kannella ARAlle. Lisäksi uhkasakkojärjestelmän katsotaan soveltuvan hyvin yhteishallintolain soveltamisen edistämiseen ja valvontaan.

Vantaan kaupunki näkee hyvänä, että lain noudattamisen valvonta keskitetään kokonaisuudessaan yhteishallinnon asiantuntijataholle eli Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle. Tärkeänä muutoksena korostuu asukkaiden oikeusturvan parantuminen sen myötä, että ARA ei peri kanteluiden käsittelystä maksua, jolloin asukkaiden kynnys hakea oikaisua yhteishallintolain vastaiseen menettelyyn madaltuu. Esitetyn muutoksen myötä asukkaiden yhdenvertaisuus ja vaikutusmahdollisuudet parantuvat verrattuna aiempaan maksulliseen kantelumenettelyyn.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Lausuntopyyntö

18.01.2022

VN/325/2021-YM-33

Yhteishallintolain uudistus

Johdanto

Yhteishallintolaki (laki yhteishallinnosta vuokrataloissa, 649/1990) uudistetaan hallitusohjelman mukaisesti. Uudistuksen tarkoituksena on vahvistaa valtion tukemien vuokratalojen asukkaiden päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuuksia omaa asumistaan koskevilla asioilla.

Tausta

Yhteishallintolain muutostarpeita on kartoitettu ympäristöministeriön selvityksessä ”Asukasdemokratia ja yhteishallintolaki muuttuneessa toimintaympäristössä” (ympäristöministeriön raportteja 8/2017). Selvityksessä lainsäädännön todettiin olevan uudistamisen tarpeessa, sillä vuodesta 1991 alkaen voimassa ollut laki ei enää ole ajan tasalla. Vuokrataloyhtiöt ja niiden toimintakenttä on muuttunut, mm. vuokrataloyhtiöiden koko on kasvanut. Lakiuudistuksen suuntaviivamuistio oli keväällä kommenttikierroksella, ja nyt lausuntoja pyydetään lakiluonnoksesta.

Yhteishallintolaissa säädetään asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksista valtion tukemien vuokratalojen hallintaan. Yhteishallinto on nimensä mukaisesti asukkaiden ja vuokratalojen omistajan välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Asukasvaikuttaminen on tärkeä osa talojen oikea-aikaista kunnossapitoa ja viihtyisyyttä, ja sen tavoitteena on myös edistää yhteisöllisyyttä.

Tavoitteet

Yhteishallintolain uudistuksessa tavoitteena on selkeästi määritellyt ja päivitetty asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet ja asukkaiden aito kuuleminen ja vuorovaikutteinen osallistuminen asumiseen vaikuttaviin asioihin. Laki päivitetään vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä ja vuokrataloyhtiöiden rakenteita. Asukkaille tärkeä lähidemokratia säilytetään. Laissa määriteltäisiin yhteistyöelimen, asukkaiden kokouksen ja asukastoimikunnan roolit. Lakia uudistettaessa halutaan edistää sähköisten menettelytapojen hyödyntämistä: sähköiset menettelyt tehostavat osallistumista ja voivat innostaa asukkaita osallistumaan laajemmin yhteishallintaan. Uutta olisivat myös asukkaiden oikeus yhtiökohtaiseen valvojaan ja kokouskäytännöissä viittaus yhdistyslakiin.

Vastausohjeet vastaanottajille

Ympäristöministeriö pyytää lausuntojanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokratiloissa. Pyydämme teitä lähettämään lausuntopyyntöä myös eteenpäin yhteishallintoelimille ja asukkaiden vastattavaksi, jos tiedossanne on kyseisiä yhteystietoja. Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoja ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausuntoja antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin.

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om(at)om.fi.

HUOM! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan ympäristöministeriölle lausuntopalvelu.fi:n kautta viimeistään perjantaina 18.3.2022.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antaa lainsäädäntöneuvos Anu Karjalainen, sähköpostiosoite anu.karjalainen(at)gov.fi ja puh. 0295 250 067. Lisätietoja lausuntopalvelu.fi:n käytöstä voit pyytää palvelun ylläpidosta osoitteesta lausuntopalvelu.om(at)om.fi.

Liitteet:

[HEyhteishallinto170122.pdf](#)

Jakelu:

A-Kruunu
Arttuasunnot Oy
Aspa-säätiö
Aspa-säätiö
Asukasliitto ry
Asuntosäätiö
Avain Yhtiöt
Avain Yhtiöt
Avara Oy
Espoon asunnot
Espoon asunnot
Espoon kaupunki
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitos
Finanssiala ry

Folkhälsan
Folkhälsan
Handelsbanken
Handelsbanken
Helsingin kaupungin asunnot Oy
Helsingin kaupungin asunnot Oy
Helsingin kaupunki
Helsingin seudun kauppakamari
Kehitysvammaisten palvelusäätiö
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma
Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen edistäjät - KOVA ry
Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen edistäjät - KOVA ry
Kojamo Oyj
Kuntaliitto
Kuntarahoitus Oyj
Kuntarahoitus Oyj
Kuntien asuntotoimen kehittämissyhdistys ry
Kuopion kaupunki
KUUMA-seutu
KUUMA-seutu
Lakea Oy
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Mielenterveyden keskusliitto
Nordea
Nordea
Nuorisoasuntoliitto ry
Oikeusministeriö
OP Yrityspankki Oyj
OP Yrityspankki Oyj
Oulun kaupunki
Oulun kaupunki
Rakennusliitto ry
Rakennusteollisuus RT ry
RAKLI ry
RAKLI ry
SATO Oyj
Setlementtiasunnot Oy
Suomen Kiinteistöliitto ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen opiskelija-asunnot SOA ry
Suomen Vuokranantajat ry
Suomen Vuokranantajat ry
Tampereen kaupunki
Tampereen Vuokratalosäätiö
Tampereen Vuokratalosäätiö
TA-Yhtymä Oy
Turun kaupunki
Tyvene Oy

Työeläkevakuuttajat TELA ry
Työeläkevakuuttajat TELA ry
Validia Asuminen
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (VATT)
Valtiovarainministeriö
Vanhustyön Keskusliitto
Vantaan kaupunki
VAV asunnot Oy
Vuokralaiset VKL ry
Vuokralaisneuvottelukunta /Heka
YH Kodit Oy
YH Kodit Oy
Y-Säätiö
Y-Säätiö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Karjalainen Anu
Ympäristöministeriö

Karjalainen Anu
Ympäristöministeriö



20 § Vantaan kaupungin lausunto kunnan jäsenen esityksestä kuntarajan siirtämiseksi Länsisalmessa

VD/10533/00.01.02.02/2021
TeA/HW/TLA/MSI/KNU/JT

Vantaan kaupunki on saanut 6.10.2021 päivätyn Vantaan ja Helsingin kaupunginhallituksille osoitetun Timo Färmin kuolinpesän hakemuksen kuntarajan siirtämiseksi. Hakemuksessa esitetään Vantaan Länsisalmessa sijaitsevan tilan Palomäki RN:o 92–410–11–1 siirtämistä Vantaan kaupungista Helsingin kaupunkiin liitteiden mukaisesti.

Kyseinen tila on pinta-alaltaan noin 31 hehtaaria ja sijaitsee Länsisalmen kylän itäpuolella Sotungintien molemmin puolin. Tilan alueella on sekä metsää että peltoa ja siihen kuuluu kaksi asuinkiinteistöä. Alueella ei ole asemakaavaa eikä sen laatiminen ole vireillä. Voimassa olevassa yleiskaavassa 2007 alue on määritelty retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), maatalousalueeksi (MT) ja eteläosassa on myös luonnonsuojelualuetta (SL). Länsisalmi ei kuulu uuden kaupunginvaltuuston hyväksymän yleiskaavan 2020 alueeseen.

Alue sisältyi aiemmin laadittuun kuntien yhteiseen Östersundomin yleiskaavaan, jonka hyväksymispäätös kumoutui. Helsinki on käynnistänyt 2022 omalla alueellaan Östersundomin osayleiskaavan laadinnan. Vantaan puoleisille alueille on kaavoitusohjelmassa mukana Länsisalmen osayleiskaava, joka on tarkoitus käynnistää 2023. Yleiskaavoitusta alueella ohjaa Östersundomin alueen maakuntakaava, jossa kyseisen tilan alue on virkistysaluetta.

Lausunnossaan Vantaan kaupunki vastustaa esitettyä kuntarajan siirtoa. Siirto vaikeuttaisi Vantaan Länsisalmen alueen kehittämistä, koska suunnittelualue pienentyisi ja rajautuisi hankalan muotoiseksi. Lausunnossa tuodaan myös esiin, että pääkaupunkiseudulle uuden kasvusuunnan suunnittelu edellyttää joka tapauksessa kuntarajat ylittävää yhteistyötä. Siirtoesityksessä viitattu näkökulma yhden kunnan sisään rajoittuvasta työssäkäyntialueesta ja toiminnallisesta kokonaisuudesta ei olisi mitenkään mahdollinen Helsingin seudulla.

Kuntarakennelain 11 § 2. momentin mukaan kunnan jäsen toimittaa esityksensä oman kuntansa kunnanhallitukselle, jonka on hankittava esityksestä kaikkien muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustojen lausunnot. Lausunnosta tulee ilmetä kunnan kanta kuntajaon muuttamiseen perusteluineen. Kuntarakennelain mukaan Vantaan on toimitettava esitys sekä Helsingin ja Vantaan lausunnot ministeriölle kuuden kuukauden kuluessa esityksen vastaanottamisesta. Vantaan kaupunginhallitus pyysi Helsingin kaupunginvaltuuston lausuntoa päätöksellään 31.1.2022 § 17.

Nyt tehtävällä päätöksellä Vantaan kaupunginvaltuusto antaa oman lausuntonsa kuntarajan siirtämisesityksestä. Kun molempien kaupunkien valtuustot ovat lausuntonsa antaneet, Vantaan kaupunginhallitus tekee valtiovarainministeriölle esityksen kuntarakennelain mukaisesti.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 20

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että annetaan liitteen mukainen Vantaan kaupungin lausunto Timo Färmin kuolinpesän tekemästä aloitteesta kuntarajan siirtämiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.



Liitteet:

- Lausunto kuolinpesän esityksestä kuntarajan siirtämiseksi Länsisalmessa
- Hakemus kuntarajan siirtämiseksi, Timo Färmin kuolinpesä, henkilötiedot peitetty
- Hakemus kuntarajan siirtämiseksi / kartta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu / esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 0403360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



Vantaan kaupungin lausunto kunnan jäsenen esityksestä kuntarajan siirtämiseksi Länsisalmessa

Vantaan kaupunki on saanut 6.10.2021 päivätyn Vantaan ja Helsingin kaupunginhallituksille osoitetun Timo Färmin kuolinpesän hakemuksen kuntarajan siirtämiseksi. Hakemuksessa esitetään Vantaan Länsisalmessa sijaitsevan tilan Palomäki RN:o 92–410–11–1 siirtämistä Vantaan kaupungista Helsingin kaupunkiin liitteiden mukaisesti.

Kyseinen tila on pinta-alaltaan noin 31 hehtaaria ja sijaitsee Länsisalmen kylän itäpuolella Sotungintien molemmin puolin. Tilan alueella on sekä metsää että peltoa ja siihen kuuluu kaksi asuinkiinteistöä. Alueella ei ole asemakaavaa eikä sen laatiminen ole vireillä. Voimassa olevassa yleiskaavassa 2007 alue on määriteltä retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), maatalousalueeksi (MT) ja eteläosassa on myös luonnonsuojelualue (SL). Länsisalmi ei kuulu Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymän uuden yleiskaavan 2020 alueeseen.

Siirtoaloitteen tekijä esittää hakemuksessaan, että kuolinpesän omistama tila tulisi kokonaisuudessaan liittää Helsingin kaupunkiin. Perusteluina aloitteessa on, että kyseisen alueen merkitys Helsingin kaupungin kehitykselle on suurempi kuin Vantaan kaupungille. Toisena perusteluna esityksessä on nostettu Vantaan keskustojen ja palvelujen saavutettavuus ja julkisen liikenteen kulkeminen Helsingin alueen kautta.

Länsisalmen alue on nykyisellään lähes maaseutumaista aluetta, jonka joukkoliikennejärjestelmä ja palvelut ovat asukasmäärään suhteutettuja. Työssäkäyntialueena ja yksityisten palvelujen osalta pääkaupunkiseutu on yhtenäinen, eikä kuntarajoja juuri tiedosta. Vain hallinnollisten palvelujen osalta voidaan katsoa olevan merkitystä oman kunnan keskustan saavutettavuudella, mutta valtaosa niistäkin palveluista perustuu nykypäivänä sähköiseen asiointiin.

Länsisalmen alue kuului aiemmin laadittuun Vantaan, Helsingin ja Sipoon kuntien yhteisen Östersundomin yleiskaavaan, jossa Länsisalmesta suunniteltiin metron jatkeen ensimmäistä asemanseutua. Yleiskaavan kumoutumisen myötä suunnittelussa palattiin alkupisteeseen. Tänä vuonna Helsinki on käynnistämässä skenaariotarkasteluja itäisestä kasvusuunnasta ja sen liikennejärjestelmän vaihtoehtoista. Kasvusuunta sijoittuu valtaosin Helsingin alueelle, mutta esimerkiksi liikenteen ja viherrakenteen verkostot ulottuvat molempien kuntien alueelle.



Kuolinpesän tila on voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti määritelty osaksi viherrakenteen ja ekologisten yhteyksien verkostoa, mikä toimii uusien yleiskaavojen suunnittelun lähtökohtana. Vantaa osallistuu aktiivisesti skenaarioiden määrittelyyn.

Vantaa lähtee tutkimaan Länsisalmen rakentamisen mahdollisuuksia ja alueen liittymistä vahvemmin osaksi kaupunkirakennetta omalla osayleiskaavallaan vuodesta 2023 eteenpäin. Alueen merkitys osana kaupunkia tulee varmasti tulevaisuudessa kasvamaan, koska suunnitelmien toteuttamisen myötä aikanaan niin asukas- kuin työpaikkamäärät nousevat ja palvelut ja joukkoliikenneyhteydet paranevat. Esitetty kuntarajan muutos pienentäisi lähtökohtaisesti Länsisalmen suunnittelualueetta ja rajaisi sen hankalan muotoiseksi, mikä heikentäisi Vantaan mahdollisuuksia kehittää aluetta tulevaisuudessa.

Kuten siirtoesityksessä todetaan, on kuntarakennelain 2 §:n mukaisesti kuntajaon kehittämisen tavoitteena elinvoimainen, alueellisesti eheä ja yhdyskuntarakenteeltaan toimiva kuntarakenne. Vantaa ja Helsinki tavoittelevat tätä tekemällä yhteistyötä uuden kasvusuunnan suunnittelussa. Esityksessä viitattu näkökulma yhden kunnan sisään rajoittuvasta työssäkäyntialueesta ja toiminnallisesta kokonaisuudesta ei olisi mitenkään mahdollinen Helsingin seudulla.

Vantaan kaupunki vastustaa esitettyä kuntarajan siirtoa.

VANTAAN KAUPUNGINVALTUUSTO

kunnan asukkaalla tai oikeustoimikelpoisella yhteisöllä on oikeus tehdä aloite kunnan toimintaa koskevissa asioissa, tässä tapauksessa Timo Färmin kuolinpesän osakkaat haluavat tehdä seuraavan aloitteen.

Esitämme, että Vantaan kaupunki ja Helsingin kaupunki tuottavat selvityksen kuntajaon muuttamisesta Palomäki nimisen tilan osalta siten, että Palomäentila (92-410-11-1) kuuluisi jatkossa Helsingin kaupunkiin.

Perusteena on kuolinpesän omistajat näkevät tilan alueen merkityksen Helsingin kaupungin kehitykselle merkityksellisempänä kuin Vantaan kaupungille. Lisäksi tila sijaitsee kaupunkien rajalla sekä Helsingin kaupungin Vantaan puolella omistamien maa-alueiden välissä.

Vantaan kasvukeskukset sijaitsevat liikenteellisesti siten että niiden saavuttaminen tapahtuu poikittain, myötäillen kehä 3:ta. Kaikkien julkisten sekä yksityisten palveluiden saavuttaminen vaatii oman auton käyttöä, julkinen liikenne tapahtuu Helsingin kaupungin kautta ja on tästä syystä erittäin aikaa vievää.

Vastaavasti Länsisalmen alueen ja sitä kautta Palomäen alueen luonnollinen kasvu tulee kasvukeskusten kautta tukeutuen Metroon tai vastaavaan joukkoliikenne ratkaisuun, kaikki julkinen liikenne suuntautuu Itä-Helsinkiin

Alueen keinotekoisesta kuntarajasta kertoo myös, että postinumerointi perustuu Helsingin postinumeroihin.

Nuoremman polven näkökulmasta, miksei myös vanhemman sukupolven on tarkoituksen mukaista tarkastella kouluja ja palvelu sekä julkista liikennettä nyt ja tulevaisuudessa. Kaikilla käytössä olevilla mittareilla joissa käytetään julkista liikennettä suuntautuu palvelut Helsingin kaupunkiin alueelle, mikäli käytetään etäisyyttä ns. ”linnuntietä” antaa se valheellisen kuvan matkasta koska se vaatii aina oman auton käyttöä, julkinen liikenne sen sijaan ohjautuu aina Helsingin kautta.

Kuntarakennelain 2 §:n mukaan kuntajaon kehittämisen tavoitteena on elinvoimainen, alueellisesti eheä ja yhdyskuntarakenteelta toimiva kuntarakenne, joka vahvistaa kunnan asukkaiden itsehallinnon edellytyksiä. Tavoitteena on myös, että kunta muodostuu työssäkäyntialueesta tai muusta toiminallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kunnan asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta sekä riittävästä omasta palvelutuotannosta

Kuntarakennelain 4 §:n mukaan kuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos edistää 2§:ssä tarkoitettuja kuntajaon kehittämisen tavoitteita sekä parantaa:

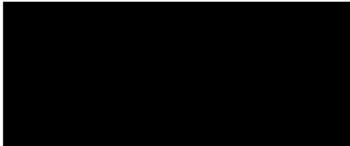
- 1) kunnan toiminaalisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä
- 2) alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita;
- 3) alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia, tai
- 4) alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta

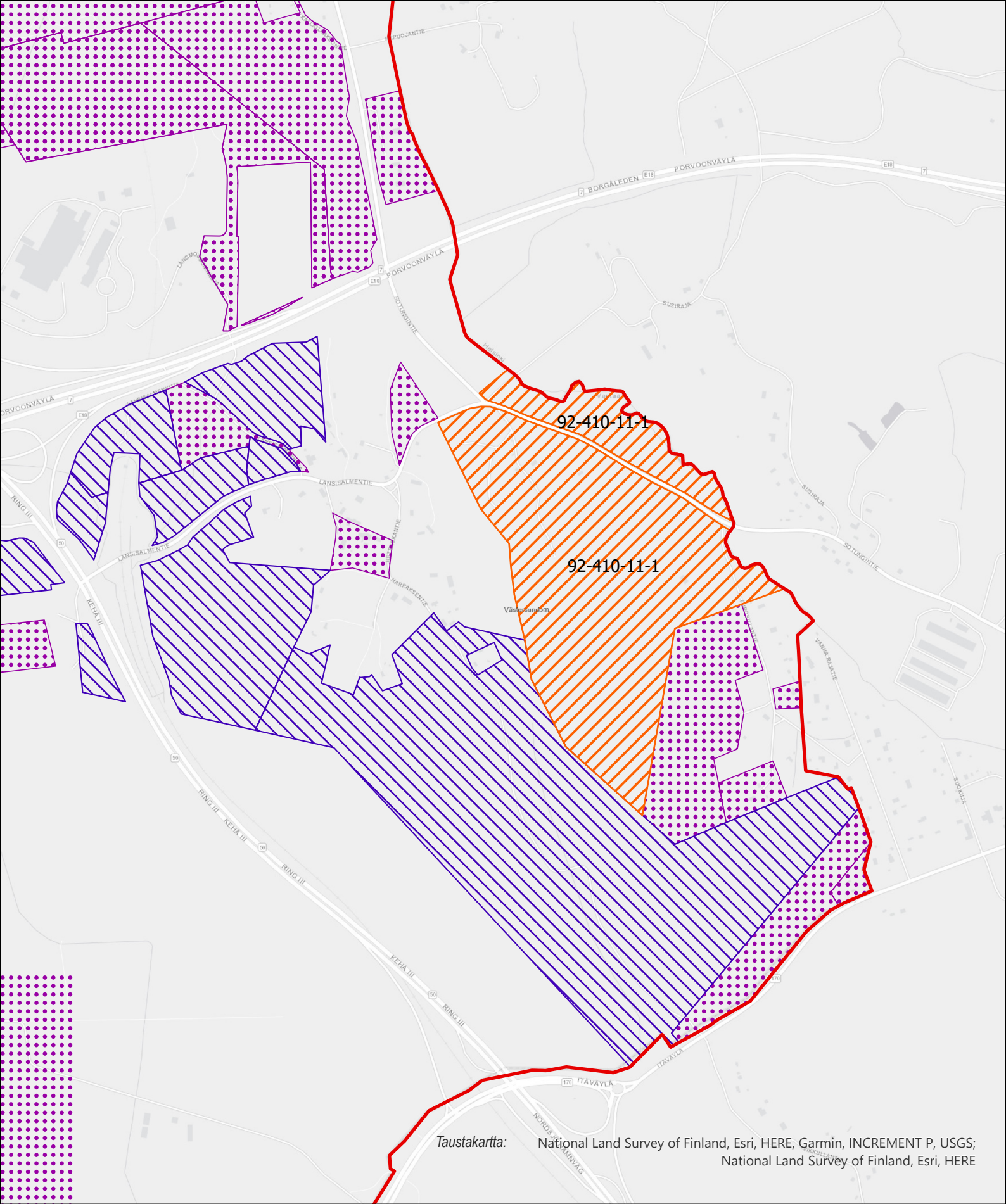
Kaikki kuntarakennelaissa edellä mainittu tukee täydellisesti kuntarajan muuttamista Palomäen tilan osalta siten että Palomäen tila (92-410-11-1.) kuuluisi jatkossa Helsingin kaupunkiin. Muutos olisi Vantaan kaupungin osalta vähäinen, kun otetaan huomioon muutokset kunnan asukasmäärään, maapinta-alaan, kunnallisiin palveluihin, talouteen elinkeinotoimintaan, yhdyskuntarakenteen kehitykseen tai muihin niihin verrattaviin seikkoihin. Lisäksi Palomäen tilan kehittäminen edellyttää muutosta eikä heikennä Vantaan Kaupungin toimintakykyä ja edellytyksiä vastata palvelujen järjestämistä tai rahoituksesta. Kunnilla on asiassa selvitysvastavuus yhdyskuntarekennepuolella siten, kun toisen kunnan keskustajamaan kasvupaine kohdistuu merkittävästä kunnan alueella sijaitsevaan lähitaajamaan.

Vantaalla 14.10.2021

Timo Färmin kuolinpesä

psta





Liitekuva kh:Ile: Färmin kuolinpesän hakemus kuntarajan siirrosta

-  Kaupunginraja
-  Helsingin kaupungin kiinteistöt hakemuksen liitekuvan mukaan
-  Kiinteistön 92-410-11-1 palstat
-  Vantaan kaupungin maaomaisuus



21 §

Vantaan kaupungin lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

VD/3387/11.01.01.09/2021

TeA/HW/TLA/MSI/A-MK/JT

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Vantaan kaupunginhallituksen lausuntoa Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausuntoaika päättyi 10.3.2022. Kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa lausunnon jättämiselle 16.3.2022 saakka. ELY-keskuksen on tarkoitus antaa arvioinnista perusteltu päätelmä kevään aikana.

Vantaan Energia suunnittelee kallioluolaston louhimista 50–60 metrin syvyyteen lämmön kausivarastointia varten Vantaan Kuninkaalaan Kuusikon-Variskallion alueelle. Varastoivana väliaineena toimii luonnonvarainen vesi. Varaston tilavuus tulisi olemaan noin 900 000 m³ ja louhintatilavuus kokonaisuudessaan noin 1 000 000 m³. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluu pystykuilun sekä lämmönsiirtolinjan sekä sähkö- ja datayhteyksien rakentaminen. Uusi kaukolämmön siirtolinja kulkisi Porvoonväylän ja Kehä III:n liittymän koillispuolella sijaitsevalta Vantaan jätevoimalalta hankealueelle.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointi (YVA)-menettely käynnistyi huhtikuussa 2021. Vantaan kaupunginhallitus antoi lausunnon YVA-ohjelmasta 10.5.2021 § 15. Tämän jälkeen suunnitteluun ja arviointiin on otettu mukaan uusi vaihtoehto (VE1b), jossa ajotunnelin suuaukko sijoittuisi Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien liittymäalueelle. Aiemmin selvitettyä vaihtoehtoa (VE1a), jossa tunnelin suu sijoittui Kyytitien ja Vanhan Porvoontien risteykseen Untipakan lähivirkistysalueelle, ei pidetä toteuttamiskelpoisena. Molemmat vaihtoehdot sisältyvät YVA-arviointiselostukseen, kuten myös ns. nollavaihtoehto, missä hanketta ei toteuteta.

Lämmön kausivarasto on osa Vantaan Energian tavoitetta olla hiilineutraali 2030, mikä edellyttää luopumista fossiilisista polttoaineista. Maanalaiseen kallioluolastoon varastoitaisiin pääosin kesällä 40–150-asteista vettä, joka on lämmitetty jätteiden käsittelystä syntyvällä energialla sekä maa-, aurinko- ja hukkalämmöllä. Lämmön kausivaraston avulla voidaan vähentää kulutushuippujen aikaista maakaasun käyttöä lämpökeskuksissa.

Alueella on vireillä hankkeen mahdollistava maanalainen asemakaava (nro 641400ma), jonka kaupunginhallitus asetti nähtäville 28.2.2022. Kaavaehdotus perustuu YVAn vaihtoehtoon 1b. Kaavaehdotusta laadittaessa tarkasteltiin maanpäällisen asemakaavan muutoksen tarvetta (nro 002486) ajotunnelin suuaukon sekä maanpäällisen ajoyhteyden osalta (liittymäalue). Kaavamuutokselle ei kuitenkaan nähty tarvetta nykyisen asemakaavan ollessa jo alueelle suunnitellun käyttötarkoituksen mukainen (liikennealue).

Hanke on tarkoitus toteuttaa allianssina, jonka suunnittelu kehitysvaihe ajoittuu 2021–2022. Sen jälkeen alkaa allianssin toteutusvaihe ajoittuen vuosille 2022–2026. YVA-menettely perustuu esiselvitysvaiheen ja kehitysvaiheen suunnittelutietoihin, joita tarkennetaan allianssisuunnittelun edetessä. Suunnittelun myötä pyritään löytämään sellaiset tekniset ratkaisut, joilla hankkeen aiheuttamia ympäristövaikutuksia voidaan vähentää.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on nähtävillä osoitteessa

<https://www.ymparisto.fi/lammonkausivarastoYVA>.

**Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:**

Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle liitteen mukainen lausunto Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Mika Niikko poistui yhteisöjäävinä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta kokouksessa.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta
- Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 0403360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus
Viite: UUDELY/2780/20201

Vantaan kaupungin lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat - vastuualue pyytää Vantaan kaupunginhallitukselta lausuntoa Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (UUDELY/2780/20201).

Lämmön kausivarasto on osa Vantaan Energian tavoitetta luopua fossiilisista polttoaineista vuoteen 2026 mennessä. Vantaan ilmastotyötä ohjaavan resurssiviisauden tiekartan mukaisesti Vantaan kaupunki tavoittelee hiilineutraalisuutta vuonna 2030. Lämmön kausivarasto osana Vantaan Energian fossiilittomuuteen johtavaa hankekokonaisuutta edistää Vantaan kaupungin hiilineutraalivaihtoehtoa. Lämmön kausivaraston avulla voidaan vähentää kulutushuippujen aikaista maakaasun käyttöä lämpökeskuksissa. Maanalaiseen kallioluolastoon varastoitaisiin pääosin kesällä 40–150-asteista vettä, joka on lämmitetty jätteiden käsittelystä syntyvällä energialla sekä maa-, aurinko- ja hukkalämmöllä.

Hankkeen merkittävimmät negatiiviset ympäristövaikutukset aiheutuvat rakentamisvaiheesta. Luolaston louhinta aiheuttaa melua ja tärinää koko louhinnan ajan, mikä kestää noin 3–3,5 vuotta. Louhinnan häiritsevin osuus, ajoyhteyksien louhinta, kestää noin puoli vuotta. Louhinnan edetessä syvemmälle melu ja tärinä vaimenee. Louhinnan meluhäiriö arvioidaan kuitenkin vähäiseksi. Melumallinnusten mukaan päiväajan ohjearvot eivät ylitä VE1b:ssä. VE1a vaatisi meluesteet Untipakkaan.

Rakentamisvaiheessa raskaan liikenteen määrä kasvaa noin 500–600 ajoneuvolla per vuorokausi, minkä ei katsota olevan merkittävä lisäys alueen muuhun liikenteeseen. Louhekuljetuksista aiheutuu raskaan liikenteen pakokaasupäästöjä sekä liikennemelua sekä pölyämistä työmaan läheisyydessä. Nämä kysymykset sekä vaikutukset liikenneturvallisuuteen ja liikenteen toimivuuteen puoltavat vahvasti



vaihtoehto 1b:n mukaisia ratkaisuja. Vantaan kaupunki muistuttaa tässä yhteydessä, että Vanhan Porvoontien läpiajo raskaalta liikenteeltä on katkaistu Kyytitien ja Tikkurilantien väliltä. Näin ollen hankkeen kuljetuksien on suuntauduttava pääosin Kehä III suuntaan.

Hanke edellyttää uutta kaukolämmön siirtolinjaa jätevoimalaan, jota ei olla vielä tarkkaan suunniteltu. Arviointiselostuksessa on alustavasti esitetty uusi linja, joka kulkisi valtaosin liikennealueella tai väylien reunassa. Linjan alueesta tulee noin 10–15 m leveä vyöhyke, jonka tulee säilyä puuttomana. Vantaan kaupunki painottaa, että uuden linjan jatkosuunnittelussa tulee selvittää arvopuiden sijoittuminen ja puuston poistamisen vaikutus maisemaan.

Rakentamisen aikana kalliopohjaveden pinnan tason arvioidaan laskevan, mikä voi heikentää pora- ja rengaskaivojen sekä maalämpökaivojen toimintaa. Käytön aikana vaikutusta ei arvioida olevan, sillä pohjaveden pinnan taso palautuu louhinnan jälkeen luonnolliseen tilaan. Hankkeella on negatiivisia vaikutuksia eliöstöön tunnelin suuaukkojen, pystykuilun ja lämmönsiirtolinjan kohdalla, sillä alueilta raivataan kasvillisuus rakentamisvaiheessa.

YVA-ohjelmasta annetussa lausunnossa kaupunki korosti Keravan- ja Vantaanjokeen kohdentuvien vaikutuksien arvioinnin tärkeyttä. Tämä aihe on hyvin huomioitu selostuksessa. Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista Natura-arviointia ei pidetä tarpeellisena Vantaanjoen eikä muiden Natura 2000 -alueiden osalta.

Hankkeen merkittävimmät positiiviset vaikutukset liittyvät kasvihuonekaasupäästöihin. Lämmön kausivarasto mahdollistaa hukkalämmön ja uusiutuvien energiamuotojen tehokkaamman hyödyntämisen. Kun varastoitua energiaa käytetään talviaikaan kulutushuippujen tasaamiseen, voidaan maakaasukäyttöisten lämpökeskusten käyttöä vähentää. Vaihtoehtona kausivarastolle olisi lisätä lämmöntuotannossa biopolttoaineita, joiden hiilijalanjälki on suurempi kuin hukkalämmöllä. Lämpövaraston rakentamisesta aiheutuvat päästöt ovat huomattavasti varaston mahdollistamaa päästövähennystä pienemmät. Osana Vantaan Energian toteuttamaa fossiilittomaan energiantuotantoon tähtäävien hankkeiden kokonaisuutta hanke edistää merkittävästi myös Vantaan kaupungin tavoitetta olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi hankkeella on positiivisia elinkeinovaikutuksia

Vantaan kaupunki toteaa, että vaihtoehtoisen ajoyhteyden (VE1b) ottaminen mukaan tarkasteluun oli perusteltua, ja tämä vaihtoehto osoittautui myös arvioinnin kannalta huomattavasti paremmaksi. YVA-arvioinnin perusteellakaan ei vaihtoehtoa 1a pidetä toteuttamiskelpoisena, sillä sen rakentamisen aikaisten haittavaikutusten arvioidaan olevan suuremmat mm. liikenneturvallisuuden, maisemavaikutusten sekä ihmisten elinolojen, viihtyvyyden ja virkistyskäytön kannalta.

YVA-arviointi on kattava ja hyvin laadittu ottaen huomioon hankkeen ainutlaatuisuuden. Vuorovaikutus eri tahojen välillä on ollut riittävää ja sitä tulee



jatkaa myös jatkosuunnittelussa seuraavissa lupavaiheissa. Hankkeen rakentamisen ajankohdan tarkempi määrittäminen mahdollistaa toimivat ratkaisut louheen välivarastoinnin ja hyödyntämisen osalta. Tämän lisäksi jatkosuunnittelussa tulee täsmentää yhteisvaikutuksia mahdolliseen läheiseen ratikkahankkeeseen.

Vantaan kaupunki pitää hanketta erittäin tärkeänä, sillä se tukee kaupungin hiilineutraaliustavoitetta ja edesauttaa luopumista fossiilisista polttoaineista. Hukkalämpöjen entistä tehokkaampi hyödyntäminen on resurssiviisasta.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS



Jakelun mukaan

	VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut:	10.1.2022
Dn:o	VD/3387/11.01.01.09/2021

Lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue pyytää jakelussa mainituilta lausuntoa Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastohanketta Vantaan Kuusikon-Variskallion alueelle koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausunnot tulee toimittaa kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, viimeistään **10.3.2022**.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue toimii hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena. Lisätietoja antaa ylitarkastaja Annukka Engström, p. 0295 021 112.

Arviointiselostus ja kuulutus löytyvät osoitteesta:

Ympäristöhallinnon verkkosivuilla ymparisto.fi
(www.ymparisto.fi/lammonkausivarastoYVA).

Toimitattehan lausuntonne saavutettavina, koska lausunnot laitetaan ympäristö.fi -sivustolle perustellun päätelmän antamisen jälkeen.

Asiakirjan on sähköisesti hyväksynyt tarkastaja Leila Laine

Jakelu

Vantaan kaupunki, kaupunginhallitus, kirjaamo@Vantaa.fi
Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, ymparistotarkastajat@vantaa.fi
Vantaan kaupunki, ympäristöterveys, ymparistoterveys@vantaa.fi
Vantaan kaupunginmuseo, kirjaamo@vantaa.fi, kaupunginmuseo@vantaa.fi
Helsingin kaupunki, kaupunginhallitus, helsinki.kirjaamo@hel.fi
Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala, kaupunkiymparisto@hel.fi
Helsingin kaupunki, ympäristön- ja terveydensuojeluviranomainen,
[helsinki.kirjaamo\(at\)hel.fi](mailto:helsinki.kirjaamo(at)hel.fi)

10.1.2022

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat, kirjaamo.etela@avi.fi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristöluvut, ymparistoluvat.etela@avi.fi
Fingrid Oyj, kirjaamo@fingrid.fi

Helsingin seudun liikenne HSL, hsl@hsl.fi

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, kirjaamo@hsy.fi

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, tilannekeskus@vantaa.fi

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, kirjaamo@traficom.fi

Uudenmaan liitto, toimisto@uudenmaanliitto.fi

Väylävirasto, kirjaamo@vayla.fi

Tiedoksi

Helsingin yliopisto, Seismologian instituutti

Suomen Luonnonsuojeluliitto, lausunnot@sll.fi

Kuusikon omakotiyhdistys ry

Puistola-Seura Ry

Vantaan Energia Oy, Matias Siponen, matias.siponen@vantaanenergia.fi

AFRY Finland Oy, Karoliina Jaatinen, karoliina.jaatinen@afry.com

Uudenmaan ELY-keskus, Annukka Engström,

annukka.engstrom@ely-keskus.fi

Tämä asiakirja UUELY/2780/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/2780/2021 har godkänts elektroniskt

Laine Leila 10.01.2022 16:15



Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Aukioloajat: ma–ke 8.45–16.30, to 12.00–17.00 ja pe 7.45–15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihde)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus>



Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajaksi. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuim (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15



Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, joka koskee verotusta, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)



Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö



Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto



Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suoramankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suoramankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suoramankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suoramankintaa koskevaa ilmoitusta, suoramankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suoramankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suoramankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suoramankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.



Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus



Sörnäistenkatu 1

00580 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>



Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa

- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös

- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajkaan. Valitus on tehtävä viimeistään määrääjän viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15



Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15



Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15